

UDKAST

Forslag

til

Lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge

Kapitel 1

Lovens anvendelsesområde

§ 1. Denne lov gælder for tilbud til børn og unge, der både har behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service og for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven. Behandlings- og specialundervisningstilbud yder både foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven.

§ 2. Behandlings- og specialundervisningstilbud kan oprettes af regionsrådet, kommunalbestyrelsen eller private leverandører. Private behandlings- og specialundervisningstilbud skal være oprettet som selvejende institution, forening, aktieselskab, anpartsselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Stk. 2. Det er en betingelse for, at et behandlings- og specialundervisningstilbud kan modtage børn og unge, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er godkendt af kommunalbestyrelsen efter bestemmelserne i kapitel 2, og at barnet eller den unge er henvist til behandling- og specialundervisningstilbuddet efter bestemmelserne i kapitel 3.

Kapitel 2

Godkendelse og tilsyn

§ 3. Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende, træffer efter ansøgning afgørelse om godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbuddet, jf. §§ 4-5.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, jf. stk. 1, har ansvaret for tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbuddet, jf. §§ 6-8.

UDKAST

§ 4. Godkendelse sker ved indgåelse af en kvalitetsaftale med det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud, der skal indeholde oplysning om de elementer, som fremgår af stk. 2-4, § 5 og § 6, stk. 2, nr. 1-2, og regler udstedt med hjemmel heri.

Stk. 2. Kvalitetsaftalen skal blandt andet indeholde følgende oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddet:

- 1) adresse og fysiske rammer,
- 2) antal pladser,
- 3) ejerforhold,
- 4) målgruppe og
- 5) ydelser.

Stk. 3. Behandlings- og specialundervisningstilbuddet er forpligtet til at oplyse, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet er en afdeling af et tilbud, eller om behandlings- og specialundervisningstilbuddet indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion.

Stk. 4. Børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om kvalitetsaftalen, herunder krav til kvalitetsaftalens form og indhold.

§ 5. Det er en betingelse for kommunalbestyrelsens indgåelse af en kvalitetsaftale, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet, jf. stk. 2.

Stk. 2. Kvaliteten af et behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes inden for følgende temaer:

- 1) Undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold m.v., jf. folkeskolelovens § 22 b, stk. 2-4.
- 2) Organisation og ledelse.
- 3) Elevernes selvstændighed og relationer.
- 4) Målgrupper, metoder og resultater.
- 5) Kompetencer hos medarbejdere, der varetager foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service.
- 6) Økonomiske forhold, jf. § 6.
- 7) Fysiske rammer.
- 8) Behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder.

§ 6. Kommunalbestyrelsen fører tilsyn med, at behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet. I vurderingen af, om et behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet, indgår

UDKAST

- 1) om økonomien giver mulighed for den fornødne kvalitet, herunder i forhold til pris og målgruppe,
- 2) årsbudget og regnskab for det samlede behandlings- og specialundervisningstilbud og særskilt for specialundervisningsdelen, og
- 3) behandlings- og specialundervisningstilbuddets ejerforhold.

Stk. 2. I vurderingen af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet, indgår ud over de i stk. 1 opregnede forhold, om

- 1) behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomisk bæredygtigt,
- 2) der er gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi og
- 3) i hvilket omfang der er udbetalt udbytte de seneste 5 år.

Stk. 3. Som led i vurderingen efter stk. 1 og 2, skal kommunalbestyrelsen sikre sig, at

- 1) der ifølge årsbudgettet er et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og omkostninger,
- 2) årsbudgettet afspejler målgruppe, metoder samt behandlings- og specialundervisningstilbuddets planer for faglig udvikling og større ændringer og
- 3) det private behandlings- og specialundervisningstilbuds soliditetsgrad er rimelig set i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets alder og specialiseringsgrad.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen skal som led i vurderingen af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomiske kvalitet, jf. stk. 1-3, vurdere behandlings- og specialundervisningstilbuddets udgifter til løn til ledelsen.

Stk. 5. Kommunalbestyrelsen skal i sin vurdering af, om et behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomiske kvalitet, jf. stk. 1-4, tage udgangspunkt i de oplysninger, der fremgår af årsbudgettet og regnskabet.

§ 7. Kommunalbestyrelsen godkender årligt behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget, hvis årsbudgettet

- 1) sikrer den nødvendige sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer,
- 2) ikke indeholder udgifter, der er uvedkommende for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed,
- 3) giver mulighed for ansvarlig forvaltning af offentlige midler og
- 4) adskiller poster til undervisning fra det samlede årsbudget.

UDKAST

Stk. 2. Behandlings- og specialundervisningstilbud skal udarbejde en årlig rapport om tilbuddets virksomhed, som bl.a. skal indeholde økonomiske nøgletal fra behandlings- og specialundervisningstilbuddets seneste regnskab.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen kan stille yderligere krav til det enkelte behandlings- og specialundervisningstilbuds budget- og regnskabsaflæggelse og om revision heraf, hvis det i særlige tilfælde vurderes nødvendigt for at sikre tilstrækkelig gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi.

§ 8. Kommunalbestyrelsen, jf. § 3, fører tilsyn med, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet overholder kvalitetsaftalen, jf. §§ 4-5.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen, jf. § 3, indgår aftale med socialtilsynet, jf. § 2 i lov om socialtilsynet, om at føre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter lov om social service og den indgåede kvalitetsaftale.

Stk. 3. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder krav til tilsynets indhold, karakter og omfang.

Stk. 4. Børne- og undervisningsministeren kan efter forhandling med social- og boligministeren fastsætte regler om kommunernes indgåelse af aftale med socialtilsynene om tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder aftale om, at socialtilsynet varetager tilsynsopgaver efter stk. 1 i videre omfang end efter stk. 2.

§ 9. Behandlings- og specialundervisningstilbud skal give kommunalbestyrelsen de faglige, organisatoriske og økonomiske oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddet, som kommunalbestyrelsen vurderer er nødvendige for kommunalbestyrelsens tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddet, jf. §§ 4-8.

Stk. 2. Behandlings- og specialundervisningstilbud skal af egen drift og uden unødigt ophold give oplysning til

- 1) beliggenhedskommunen om væsentlige ændringer i forhold til godkendelsen, jf. §§ 4-7,
- 2) beliggenhedskommunen om bekymrende forhold og hændelser i behandlings- og specialundervisningstilbuddet og om, hvorvidt andre tilsynsyndigheder har foretaget tilsynsmæssige skridt over for behandlings- og specialundervisningstilbuddet, og
- 3) den kommune, der har ansvar for den enkelte borger efter lov om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration

på det sociale område, om bekymrende forhold og hændelser i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, og om, hvorvidt andre tilsynsyndigheder har foretaget tilsynsmæssige skridt over for behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen skal give socialtilsynet, jf. § 8, stk. 2, de oplysninger efter stk. 1 og 2, som er nødvendige for, at socialtilsynet kan føre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service i behandlings- og specialundervisningstilbud.

§ 10. Godkendelse efter § 4 tilbagekaldes, hvis behandlings- og specialundervisningstilbud ikke opfylder betingelserne for godkendelse, jf. §§ 4-5, ikke har en forsvarlig økonomisk kvalitet, jf. § 6, eller kommunalbestyrelsen ikke kan godkende årsbudgettet som følge af, at en eller flere poster i årsbudgettet ikke opfylder kravene i § 7. Folkeskolelovens § 22 c, stk. 1, finder tilsvarende anvendelse, medmindre tilbagekaldelsen sker efter påbud fra børne- og undervisningsministeren, jf. folkeskolelovens § 57 g, stk. 3.

Stk. 2. I tilfælde af, at godkendelsen tilbagekaldes, jf. stk. 1, er kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen forpligtet til at give den pædagogiske støtte og behandling i et andet behandlings- eller specialundervisningstilbud til børn og unge med bopæl i beliggenhedskommunen under hensyntagen til det enkelte barns eller den enkelte unges behov, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Har barnet eller den unge bopæl i anden kommune end beliggenhedskommunen, skal beliggenhedskommunen give besked til bopælskommunen om, at godkendelsen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet er tilbagekaldt. Bopælskommunen skal herefter finde et andet behandlings- og specialundervisningstilbud til barnet eller den unge.

Kapitel 3

Henvisning af børn og unge

§ 11. Kommunalbestyrelsen kan henvise børn og unge, der både har behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service og har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven til et behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes at kunne imødekomme barnets eller den unges behov.

Stk. 2. Det er en betingelse for henvisning efter stk. 1, at kommunalbestyrelsen har truffet følgende afgørelser

UDKAST

- 1) afgørelse om barnets eller den unges behov for dagbehandling efter § 52, stk. 3, i lov om social service, og
- 2) afgørelse om henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning efter folkeskolelovens § 12, stk. 2.

Stk. 3. Fylder en ung, der er henvist efter stk. 1 og 2, 18 år i løbet af skoleåret, kan det besluttes at lade den unge fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet resten af skoleåret.

§ 12. Henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud i en anden kommune end barnets eller den unges bopælskommune kan kun ske efter forudgående aftale med beliggenhedskommunen.

Kapitel 4

Forskellige bestemmelser

§ 13. Det er alene kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, jf. § 3, der kan yde betaling med frigørende virkning til behandlings- og specialundervisningstilbud.

Stk. 2. Har et barn eller en ung bopæl i en anden kommune end beliggenhedskommunen, aftaler bopælskommunen og beliggenhedskommunen refusion for betaling af elevens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling.

§ 14. Kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende, skal sikre, at elevens behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling imødekommes, der hvor undervisningen gennemføres, hvis eleven er omfattet af folkeskolelovens § 23.

Stk. 2. Ved fravær på grund af sygdom eller lignende, der må skønnes at blive af længere varighed, skal kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommune give meddelelse til barnets eller den unges bopælskommune med henblik på, at bopælskommunen kan vurdere, om barnets eller den unges behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling og behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand fortsat kan opfyldes i behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

§ 15. Vedkommende minister kan til varetagelse af lovgivnings- og vejledningsfunktioner m.v. forlange enhver oplysning om behandlings- og specialundervisningstilbud, som ministeren skønner nødvendig, meddelt af kommunalbestyrelsen, herunder oplysninger til brug for opfølgning på behandlings- og specialundervisningstilbuds resultater eller forhold i øvrigt.

Stk. 2. Vedkommende minister kan bestemme, at oplysninger, jf. stk. 1, skal leveres i elektronisk form og kan herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske.

Stk. 3. Vedkommende minister kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder og om anvendelse af digital signatur i forbindelse med levering af oplysninger efter stk. 1 og 2.

§ 16. Har børne- og undervisningsministeren bemyndiget en styrelse under Børne- og Undervisningsministeriet til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan styrelsens afgørelser ikke indbringes for ministeren.

Stk. 2. Børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at visse typer af afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, dog i et nærmere bestemt omfang kan indbringes for ministeren. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om adgangen til at klage og om fremgangsmåden herved.

§ 17. Sager om evaluering er omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen, når sagsbehandlingen er afsluttet.

Stk. 2. Når vedkommende minister til brug for gennemførelsen af en evaluering modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen til ministeren deres interne karakter.

Kapitel 5

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 18. Loven træder i kraft den 1. januar 2024, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 8, stk. 2, træder i kraft den 1. juli 2024.

§ 19. Dagbehandlingstilbud efter § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1396 af 5. oktober 2022, som har indgået overenskomst med beliggenhedskommunen efter samme lovs § 22, stk. 5, 1. pkt., og regler herom udstedt i medfør af samme lovs § 20, stk. 7, kan modtage børn og unge efter de hidtil gældende regler indtil tilbuddet er godkendt som

UDKAST

behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. kapitel 2, dog ikke længere end til og med 30. juni 2024. Det er en betingelse for modtagelse af børn og unge efter 1. pkt., at tilbuddet har indgivet ansøgning om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud til beliggenhedskommunen, jf. § 3, stk. 1, inden den 1. april 2024.

Stk. 2. For private behandlings- og specialundervisningstilbud, som er oprettet før den 1. januar 2024, og som på det tidspunkt ikke er selvejende institution, forening, aktieselskab, anpartsselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, skal kravet i [§ 2, stk. 1, 2. pkt.], senest være opfyldt den 1. januar 2029. Er kravet i [§ 2, stk. 1, 2. pkt.], ikke opfyldt den 1. januar 2029, bortfalder godkendelsen.

Stk. 3. Behandlings- og specialundervisningstilbud, der tidligere har drevet virksomhed som dagbehandlingstilbud efter § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1396 af 5. oktober 2022, skal til brug for behandlingen af ansøgning om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. § 3, stk. 1, og §§ 4-5, indsende eksisterende årsrapport eller regnskab for dagbehandlingstilbuddet til brug for kommunalbestyrelsens vurdering efter § 5, stk. 2, nr. 6, jf. § 6, stk. 1, nr. 2.

Kapitel 6

Ændringer i anden lovgivning

§ 20. I lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 170 af 24. januar 2022, som ændret ved § 41 i lov nr. 324 af 16. marts 2022 og § 2 i lov nr. 892 af 21. juni 2022, foretages følgende ændringer:

1. I § 68, *stk. 1*, indsættes efter »jf. dog«: »2. pkt.,«.

2. I § 68, *stk. 1*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Behandling af den unge efter § 52, stk. 3, kan dog fortsætte ud over det 18. år, når behandlingen indgår som led i et behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. § 11, stk. 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.«

§ 21. I lov om socialtilsyn, jf. lovbekendtgørelse nr. 171 af 28. januar 2022, som ændret ved § [xx] i lov nr. xx af xx.xx.xx, foretages følgende ændring:

1. I § 3 indsættes som *stk. 4*:

UDKAST

»Stk. 4. Socialtilsynet udfører på vegne af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbud er beliggende, og på grundlag af en aftale med den pågældende kommunalbestyrelse tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter serviceloven og den indgåede kvalitetsaftale, jf. § 8, stk. 2 og 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.«

Kapitel 7 *Territorialbestemmelser*

§ 22. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Behandlings- og specialundervisningstilbud – opgave, elever og ansvar
 - 2.1. Tilbuddenes opgaver
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.1.1. Specialundervisning i dagbehandlingstilbud
 - 2.1.1.2. Socialpædagogisk støtte og behandling i dagbehandlingstilbud
 - 2.1.1.3. Fritidstilbud til elever i tilbuddene
 - 2.1.1.3.1. Dagtilbudsloven
 - 2.1.1.3.2. Lov om social service
 - 2.1.1.3.3. Folkeskoleloven
 - 2.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Henvisning af elever til tilbuddene
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
 - 2.3. Kommunalbestyrelsens ansvar for tilbuddene
 - 2.3.1. Gældende ret
 - 2.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.3.3. Den foreslåede ordning
 - 2.4. Klageadgange og statsligt tilsyn
 - 2.4.1. Gældende ret
 - 2.4.1.1. Tilsynet med kommunerne
 - 2.4.1.2. Socialtilsynsloven
 - 2.4.1.3. Folkeskoleloven
 - 2.4.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 2.4.3. Den foreslåede ordning
3. Godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud
 - 3.1. Krav til specialundervisningen
 - 3.1.1. Gældende ret
 - 3.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 3.1.3. Den foreslåede ordning
 - 3.2. Krav til den socialpædagogiske støtte og behandling
 - 3.2.1. Gældende ret

UDKAST

- 3.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
- 3.2.3. Den foreslåede ordning
- 3.3. Særligt om krav til økonomi
 - 3.3.1. Gældende ret
 - 3.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 3.3.3. Den foreslåede ordning
- 3.4. Krav til samarbejdet med kommunen
 - 3.4.1. Gældende ret
 - 3.4.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser
 - 3.4.3. Den foreslåede ordning
- 4. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål
- 5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
- 6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
- 7. Administrative konsekvenser for borgerne
- 8. Miljømæssige konsekvenser
- 9. Forholdet til EU-retten
- 10. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
- 11. Sammenfattende skema

1. Indledning

Folkeskolen skal tilgodese alle børns læring og trivsel. Det betyder, at alle børn har krav på at få et undervisningstilbud i folkeskolen, der kan opfylde deres undervisningsmæssige behov.

Interne skoler er undervisningstilbud på anbringelsessteder og i dagbehandlingstilbud. De har til formål at sikre, at børn og unge, der bliver anbragt på et anbringelsessted eller henvist til et dagbehandlingstilbud, får en undervisning, der lever op til kravene i folkeskoleloven og sikrer dem kompetencer m.v., der forbereder dem til videre uddannelse og arbejde.

Der har løbende været kritik af det undervisningstilbud, som elever på interne skoler har modtaget.

Folketingets Ombudsmand har blandt andet påpeget, at kvaliteten af undervisningen på nogle af de interne skoler er mangelfuld og utilstrækkelig, og at eleverne ikke modtager den undervisning, de har krav på efter folkeskoleloven. Denne kritik er blevet bekræftet af en undersøgelse af undervisningen på de interne skoler, gennemført af Rambøll på vegne af Børne- og Undervisningsministeriet i 2018.

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet har desuden gennemført tematiske tilsyn med undervisningen på de interne skoler. Tilsynet bekræftede, at de interne skoler i overvejende grad ikke lever op til reglerne i folkeskoleloven og de tilhørende bekendtgørelser.

For at komme til bunds i problemstillingen og skabe grundlaget for nye løsninger nedsatte børne- og undervisningsministeren i januar 2020 en tværministeriel arbejdsgruppe med Social- og Ældreministeriet og Finansministeriet. Gruppen har haft til opgave at komme med et beslutningsoplæg til, hvordan det sikres, at børn og unge, der i dag modtager specialundervisning i dagbehandlingstilbud eller på anbringelsessteder, får det undervisningstilbud, som de har krav på efter folkeskoleloven.

Den tværministerielle arbejdsgruppe kom i foråret 2021 med afrapportering *Styrkelse af specialundervisningen på interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder*. Arbejdsgruppens hovedkonklusion var, at der er behov for at styrke kvaliteten af undervisningen af de elever, som i dag går på de interne skoler, så elevgruppen modtager den undervisning, de har krav på og af en højere kvalitet end i dag. Der er på baggrund af arbejdsgruppens

UDKAST

kvalitative undersøgelser og kortlægning af data identificeret væsentlige udfordringer med at løfte ansvaret for undervisning af børn og unge, der modtager specialundervisning på en intern skole på et anbringelsessted eller i et dagbehandlingstilbud. Arbejdsgruppen kom med seks anbefalinger, herunder at der bør ske en styrkelse af kvaliteten på interne skole, at interne skoler på dagbehandlingstilbud ikke har en klar lovhjemmel, og at myndighedsansvaret og tilsynet med interne skoler bør styrkes. Den tværministerielle arbejdsgruppes hovedkonklusioner er indgået i de politiske forhandlinger.

De politiske forhandlinger blev udmøntet i en aftale mellem regeringen (Socialdemokratiet) og Venstre, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Frie Grønne, Alternativet og Kristendemokraterne om at styrke undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge af 16. marts 2022. I aftalen er der enighed om at gennemføre ændringer, så anbragte og udsatte børn og unge gennem en god skolegang får mulighed for at komme ud af deres udsathed og gennemføre en ungdomsuddannelse.

Nærværende lovforslag udmønter den del af aftalen, der vedrører reguleringen af det, der hidtil har været kendt som dagbehandlingstilbud, som en kombineret behandlings- og specialundervisningsinstitution i selvstændig lovgivning, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet indgår i beliggenhedskommunens skoletilbud som et særligt tilbud, der også tilbyder pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven. Tilbuddene skifter således navn fra dagbehandlingstilbud til behandlings- og specialundervisningstilbud for at tydeliggøre tilbuddenes dobbelte formål. Der henvises til aftalens initiativ 2 og 3 om myndighedsansvar for dagbehandlingstilbud (frem over behandlings- og specialundervisningstilbud) og økonomisk bæredygtighed og gennemsigtighed for behandlings- og specialundervisningstilbud.

Den nye samlede lovgivning vil blandt andet skulle indeholde bestemmelser om, at den stedlige kommune skal have et samlet myndighedsansvar for behandlings- og specialundervisningstilbud. Tilbuddene skal indgå på lige fod med øvrige folkeskoletilbud i kommunen. Skoledelen af tilbuddet vil således fortsat reguleres i folkeskoleloven.

Den nye samlede lovgivning vil også skulle indeholde bestemmelser om, at der for både offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbud indgås en kvalitetsaftale med beliggenhedskommunen, der omfatter både undervisningstilbuddet og den del af tilbuddet, der yder indsatser efter

serviceloven. For at styrke kvaliteten af undervisningen og behandlingsdelen vil der endvidere skulle stilles krav til samarbejdet med det lokale skolevæsen og socialforvaltningen. I kvalitetsaftalen aftales både kvalitetsstandarder for undervisningen og for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling. Kvalitetsaftalerne vil skulle indgås efter en skabelon, der vil skulle fastlægges i bekendtgørelse.

Behandlings- og specialundervisningstilbud skal fortsat kunne drives af kommunale, regionale og private leverandører med mulighed for at udtrække udbytte af overskud for så vidt angår behandlingsdelen. Endvidere vil private, kommunale og regionale tilbud fremover skulle leve op til lignende krav til økonomisk kvalitet, herunder om økonomisk bæredygtighed, sammenhæng mellem pris og kvalitet og gennemsigtighed i økonomien, herunder med udbetaling af udbytte, som der stilles til sociale tilbud i lov om socialtilsyn. Kravene til private behandlings- og specialundervisningstilbud om økonomisk bæredygtighed og gennemsigtighed vil skulle fremgå af kvalitetsaftalen.

For at skabe gennemsigtighed og muliggøre et effektivt økonomisk tilsyn, vil eksisterende private dagbehandlingstilbud, der drives som personligt drevne virksomheder (f.eks. enkeltmandsejede virksomheder), i løbet af en overgangsperiode på fem år skulle omlægge sig til selvejende institutioner, foreninger, aktieselskaber, anpartsselskaber, partnerselskaber eller virksomheder med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, hvis de fortsat ønsker at opretholde deres undervisningstilbud.

De dele af aftalen, der vedrører reguleringen af specialundervisningen samt det statslige tilsyn hermed, herunder specialundervisningen på anbringelsessteder, er udmøntet i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

2. Behandlings- og specialundervisningstilbud – opgave, elever og ansvar

2.1. Tilbuddenes opgaver

2.1.1. Gældende ret

2.1.1.1. Specialundervisning i dagbehandlingstilbud

Det fremgår af § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen (folkeskoleloven), jf. lov bekendtgørelse nr. 1396 af 5. oktober 2022, at specialundervisning kan indrettes i et dagbehandlingstilbud eller i et efter lov om social service oprettet eller godkendt anbringelsessted.

UDKAST

Muligheden for at henvise børn og unge til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder blev indført ved lov nr. 412 af 26. juni 1998. Det fremgår af forarbejderne til lovændringen i lovforslag nr. L 14, jf. Folketingstidende 1997-98 (2. samling), tillæg A, side 496, at med forslaget etableres hjemmel til, at undervisningen af børn og unge, der af de kommunale sociale myndigheder er henvist til et dagbehandlingstilbud, eller som er anbragt uden for hjemmet i et anbringelsessted, jf. § 66, stk. 1, i lov om social service (serviceloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 170 af 24. januar 2022, kan tilrettelægges i dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet, således at denne undervisning henføres til folkeskolelovgivningens bestemmelser om specialundervisning. Dette gælder undervisning fra børnehaveklasseniveau til og med 10. klassetrin. Forslaget indebærer, at også undervisning i amtskommunale (nu regionale) døgninstitutioner henføres til folkeskolelovgivningens bestemmelser om specialundervisning.

Det fremgår endvidere af forarbejderne, jf. Folketingstidende 1997-98 (2. samling), tillæg A, side 496f, at henvisning af et barn til specialundervisning i et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted i øvrigt forudsætter, at der mellem dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet og skolemyndighederne i stedets beliggenhedskommune/amt på forhånd er indgået en overenskomst, der indebærer kommunens/amtskommunens godkendelse af stedets generelle egnethed som varetager af specialundervisning af børn, der har så store vanskeligheder, at det for en tid vil være mest hensigtsmæssigt at undervise dem i dagbehandlingstilbuddet eller i deres opholdssted.

Dagbehandlingstilbud har til forskel fra døgninstitutioner og opholdssteder ikke som institutioner hjemmel i serviceloven og er ikke underlagt socialtilsynets godkendelse eller driftsorienterede tilsyn, ligesom de ikke er oprettet med hjemmel i folkeskoleloven. Der er således ikke efter gældende ret et lovgivningsmæssig ophæng for den institutionelle ramme for elevernes behandling og undervisning, ud over hvad der måtte fremgå af den overenskomst, som skal indgås mellem kommunalbestyrelsen og dagbehandlingstilbuddet, jf. folkeskolelovens § 22, stk. 5.

Det fremgår af folkeskolelovens § 22, stk. 5, at en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud kan henvise elever til specialundervisning i dagbehandlingstilbuddet. Tilsvarende kan en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende anbringelsessted for børn og unge, der er oprettet eller godkendt efter lov om social service, henvise elever til specialundervisning i anbringelsesstedet.

UDKAST

Det fremgår af § 22, stk. 6, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten mellem en kommunalbestyrelse og et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted. Dette gælder dog ikke for overenskomsten med de i stk. 1, nr. 3-5, nævnte skoler, der efter lov om social service er godkendt som anbringelsessteder. I særlige tilfælde kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om størrelsen af udgiften til undervisningen i et anbringelsessted.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 693 af 26. maj 2020 om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder. Bekendtgørelsen omtales i det følgende som bekendtgørelsen om interne skoler.

Det fremgår af bekendtgørelse om interne skolars § 15, stk. 1, at henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse på den interne skole. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune. Overenskomsten skal mindst omfatte følgende elementer:

- 1) Time- og læseplaner.
- 2) Personalets kvalifikationer. Det skal fremgå, hvilke kvalifikationer personalet har for at varetage den specialpædagogiske bistand i dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet.
- 3) Tilsynsfunktionen og dens indhold.
- 4) Den pædagogisk-psykologiske betjening.
- 5) Budgettet for undervisningen og aflæggelse af regnskab.
- 6) Registrering og indberetning til kommunalbestyrelsen af magtanvendelse over for elever.
- 7) Pligt til at tilvejebringe enhver oplysning om den interne skole til Børne- og Undervisningsministeriet, som ministeriet måtte skønne nødvendig til opfølgning på skolens resultater og forhold i øvrigt.
- 8) Opsigelsesvarsel for overenskomsten.

9) Procedure for og dokumentation af elevers fritagelse for et eller flere fag, jf. § 5, herunder procedure for inddragelse af beliggenhedskommunen.

Det fremgår § 15, stk. 2 i bekendtgørelse om interne skoler, at time- og læseplanerne, jf. stk. 1, nr. 1, skal omfatte folkeskolens fulde fagrække, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 1-4, § 19 c, stk. 2, og § 19 d, stk. 2 og 4. Timeplanen skal opfylde de i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte krav til undervisningstidens samlede varighed og må ikke overstige det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår. Kommunalbestyrelsen kan desuden godkende særlige læseplaner, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 3.

2.1.1.2. Socialpædagogisk støtte og behandling i dagbehandlingstilbud

Efter servicelovens § 50 skal kommune iværksætte en børnefaglig undersøgelse, når det må antages, at et barn eller ung trænger til særlig støtte. En børnefaglig undersøgelse skal anlægge en helhedsbetragtning og skal omfatte barnets eller den unges

- Udvikling og adfærd
- Familieforhold
- Skoleforhold
- Sundhedsforhold
- Fritidsforhold og venskaber
- Andre relevante forhold

Der skal i udgangspunktet være udarbejdet en børnefaglig undersøgelse, inden der kan sættes en foranstaltning om særlig støtte i gang. Kommunalbestyrelsen skal vælge den eller de foranstaltninger, som bedst kan løse de problemer og behov, der er afdækket gennem den børnefaglige undersøgelse efter § 50.

Efter servicelovens § 52, stk. 3 nr. 3, kan kommuner træffe afgørelse om familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer. Det kan eksempelvis bestå i, at barnet eller den unge bevilges dagbehandling i enten et privat eller et offentligt tilbud. Dagbehandlingstilbud er ikke et tilbud i servicelovens forstand og dermed ikke undergivet regulering i serviceloven eller lov om socialtilsyn.

2.1.1.3. Fritidstilbud til elever i tilbuddene

2.1.1.3.1. Dagtilbudsloven

UDKAST

Børn og unges adgang til at blive optaget i et dag-, fritids- eller klubtilbud m.v. er reguleret i lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge (dagtilbudsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 985 af 27. juni 2022 med senere ændringer.

Efter dagtilbudslovens § 4, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen sørge for det nødvendige antal pladser i dag-, fritids- og klubtilbud, herunder det nødvendige antal pladser i dagtilbud 30 timer om ugen til børn omfattet af § 11, stk. 8, og obligatorisk læringstilbud 25 timer om ugen til børn omfattet af § 44 a samt andre socialpædagogiske fritidstilbud. Kommunalbestyrelsens forpligtelse til at sørge for det nødvendige antal pladser i fritids- og klubtilbud m.v. anses for opfyldt, når pladserne stilles til rådighed i det tidsrum, hvor kommunens elever i folkeskolen har behov herfor.

Det følger endvidere af dagtilbudslovens § 4, stk. 2, at kommunalbestyrelsen skal sikre, at børn og unge under 18 år, der har behov for støtte i et dag-, fritids- eller klubtilbud m.v. for at kunne trives og udvikle sig, tilbydes en sådan støtte i tilbuddet.

Det fremgår herudover af dagtilbudslovens § 4, stk. 3, at dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge under 18 år, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af tilbuddene efter denne lov, oprettes efter bestemmelserne i lov om social service.

For skolesøgende børn kan kommunerne oprette eller godkende fritidshjem efter dagtilbudslovens afsnit III, klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud efter dagtilbudslovens afsnit IV eller skolefritidsordninger efter folkeskoleloven.

Efter dagtilbudslovens § 52, stk. 3, kan fritidshjem efter aftale med kommunalbestyrelsen drives af private leverandører som selvejende fritidshjem. Reglerne i denne lov om selvejende fritidshjem finder anvendelse for fritidshjem som nævnt i 1. pkt.

Det følger endvidere af dagtilbudslovens § 52, stk. 4, at fritidshjem efter aftale med kommunalbestyrelsen kan drives af private leverandører som udliciterede fritidshjem. Reglerne i denne lov om udliciterede fritidshjem finder anvendelse for fritidshjem som nævnt i 1. pkt.

UDKAST

Herudover fremgår det af dagtilbudslovens § 52, stk. 5, at fritidshjem efter aftale med kommunalbestyrelsen kan drives af private leverandører som private fritidshjem. Reglerne i denne lov om private fritidshjem finder anvendelse for fritidshjem som nævnt i 1. pkt.

Etablering og drift af et privat fritidshjem forudsætter, at en privat leverandør og kommunalbestyrelsen indgår en aftale om driften af fritidshjemmet. Et privat fritidshjem kan således alene drives på baggrund af en aftale med kommunalbestyrelsen.

Der stilles ikke krav til, hvem kommunalbestyrelsen skal indgå aftaler med. Det er derfor kommunalbestyrelsen, der afgør, om den vil indgå en aftale om etablering af et privat fritidshjem, og kommunalbestyrelsen er ikke forpligtet til at indgå en aftale alene på grund af, at den tidligere har indgået en aftale med et andet privat fritidshjem.

Aftalen mellem kommunalbestyrelsen og det private fritidshjem skal blandt andet regulere størrelsen af kommunalbestyrelsens tilskud til det private fritidshjem og vilkår for opsigelse af aftalen med det private fritidshjem.

Det følger af dagtilbudslovens § 53, stk. 1, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om optagelse i et fritidshjem efter § 52, stk. 2-4. Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Efter dagtilbudslovens § 53, stk. 2, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at selvejende og udliciterede fritidshjem helt eller delvis selv skal træffe afgørelse om optagelse i fritidshjemmet.

Det fremgår endvidere af dagtilbudslovens § 53, stk. 3, at private fritidshjem skal træffe afgørelse om optagelse i det private fritidshjem. Kommunalbestyrelsen kan ikke anvise plads i private fritidshjem.

Private fritidshjem indgår således ikke i kommunalbestyrelsens forsyning, da kommunalbestyrelsen ikke har anvisningsret til en plads i et privat fritidshjem. Et privat fritidshjem er et tilbud, der efter eget ønske vælges af forældrene.

Efter dagtilbudslovens § 66, stk. 3, kan klubtilbud m.v. – dvs. klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud til større børn og unge – efter aftale med kommunalbestyrelsen drives af private leverandører som selvejende klubtilbud. Reglerne i denne lov om selvejende klubtilbud m.v. finder anvendelse for klubtilbud m.v. som nævnt i 1. pkt.

Det følger endvidere af dagtilbudslovens § 66, stk. 4, at klubtilbud m.v. efter aftale med kommunalbestyrelsen kan drives af private leverandører som udliciterede klubtilbud m.v. Reglerne i denne lov om udliciterede klubtilbud m.v. finder anvendelse for klubtilbud m.v. som nævnt i 1. pkt.

Herudover fremgår det af dagtilbudslovens § 66, stk. 5, at klubtilbud m.v. efter aftale med kommunalbestyrelsen kan drives af private leverandører som privat klubtilbud. Reglerne i denne lov om private klubtilbud m.v. finder anvendelse for klubtilbud m.v. som nævnt i 1. pkt.

Etablering af et privat klubtilbud skal baseres på en aftale mellem kommunalbestyrelsen og den private leverandør, som ønsker at drive klubtilbuddet. Aftalen regulerer forholdet mellem kommunalbestyrelsen og klubtilbuddet og danner grundlag for kommunalbestyrelsens tilskud til klubtilbuddet og udførelse af tilsynsforpligtelsen.

Kommunalbestyrelsen afgør – som ved indgåelse af aftale med et privat fritidshjem – selv, om den vil indgå aftale med et privat klubtilbud om etablering.

Lovgivningen fastsætter ingen aldersgrænse for deltagelse i klubtilbud og andre socialpædagogiske fritidstilbud. Den kommunale forsyningsforpligtelse omfatter dog alene aldersgruppen under 18 år. Da klubtilbud m.v. retter sig mod større børn og unge uden behov for pasning med kontrolleret fremmøde, sætter dette en grænse for, hvor langt ned i alder tilbuddene kan gå. Klubtilbud m.v. kan således ikke etableres i stedet for et dagtilbud eller et fritidshjem til yngre børn. Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at fastlægge øvre og nedre aldersgrænser for de enkelte tilbud i forhold til tilbuddenes mål og indhold.

2.1.1.3.2. Lov om social service

Efter servicelovens § 32, stk. 1, træffer kommunalbestyrelsen afgørelse om hjælp til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte. Hjælpen kan tilrettelægges i særlige dagtilbud, jf. stk. 3, i særlige klubtilbud, jf. § 36, eller i forbindelse med andre tilbud efter denne lov eller efter dagtilbudsloven.

Efter servicelovens § 32, stk. 2, fastsætter social- og boligministeren nærmere regler om samarbejdet med forældre, om inddragelse af barnet eller den unge, om udredning af barnets eller den unges behov og om fremgangsmåden ved kommunens sagsbehandling. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 717 af 9. juni 2016 om hjælp til børn og unge, der på grund

UDKAST

af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for hjælp eller særlig støtte.

Det fremgår af bekendtgørelsens § 2, stk. 1, at kommunalbestyrelsen visiterer barnet eller den unge til et særligt dagtilbud, et særligt klubtilbud eller et andet tilbud efter serviceloven eller dagtilbudsloven på baggrund af sagens oplysninger, herunder de faglige undersøgelser af barnets eller den unges ressourcer og behov, jf. § 1, stk. 1. Det er ikke et krav, at der inden visitation til disse tilbud udarbejdes en undersøgelse efter § 50 i lov om social service.

Det følger endvidere af servicelovens § 32, stk. 3, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige dagtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af de almindelige dagtilbud eller fritidshjem efter dagtilbudsloven.

Rækkevidden af bestemmelserne er nærmere beskrevet i vejledning nr. 9007 af 7. januar 2014 om særlig støtte til børn og unge og deres familier (Vejledning nr. 3 til serviceloven).

Det fremgår således af vejledningens pkt. 145, at målgruppen af børn og unge med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne ofte har sammensatte behov, der kræver en indsats fra flere forskellige fagpersoner. Kommunalbestyrelsen skal derfor sikre en grundig, forsvarlig vurdering af det enkelte barns eller den enkelte unges behov for hjælp, støtte og behandling.

Det fremgår samme sted, at kommunalbestyrelsen på baggrund af faglige undersøgelser af barnets ressourcer og behov skal kortlægge barnets funktionsevne og udarbejde forslag til den særlige støtte og behandling

Det fremgår endvidere af vejledningens pkt. 147, at kommunalbestyrelsens forpligtelse efter servicelovens § 32, stk. 3, er et supplement til den kommunale forpligtelse efter dagtilbudslovens § 4 i det omfang, dette ikke kan tilgodes barnets særlige behov for støtte, behandling m.v. som følge af en betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne.

Det fremgår samme sted, at dag-, fritids- og klubtilbud m.v. til børn og unge under 18 år, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem ophold i et af tilbuddene efter dagtilbudsloven, oprettes efter bestemmelserne i serviceloven. Forpligtelsen efter servicelovens § 32,

stk. 3, omfatter for så vidt angår skolesøgende børn kun meget små og helt specielle grupper med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne. Forskellen i forpligtelsens omfang hænger sammen med, at for børn under skolealderen er det typisk dagtilbuddet, der giver barnet den særlige støtte og behandling, mens den særlige støtte og behandling for børn i skolealderen primært varetages i skoletilbuddet.

Det fremgår endvidere af vejledningens pkt. 149, at de særlige dagtilbud kan oprettes og drives som et selvstændigt dagtilbud eller oprettes og drives i forbindelse med et dagtilbud. Kommunalbestyrelsen kan herudover indgå aftale med regionsrådet, med andre kommuner eller med selvejende særlige dagtilbud om oprettelse og drift af et særligt dagtilbud i form af f.eks. vuggestuer, børnehaver, aldersintegrerede institutioner og fritidshjem.

Det følger af servicelovens § 36, stk. 1, at kommunalbestyrelsen skal sørge for, at der er det nødvendige antal pladser i særlige klubtilbud til børn, der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., der ikke kan dækkes gennem deltagelse i et af de tilbud, der er nævnt i §§ 65 og 66 i dagtilbudsloven.

Forpligtelsen vedrører kun meget små og helt specielle handicapgrupper, der har et så særligt behov for støtte, behandling mv., at det ikke kan imødekommes inden for de almindelige rammer.

2.1.1.3.3. Folkeskoleloven

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 7, kan folkeskolen tilbyde børn optagelse i en skolefritidsordning, hvis børnene er optaget i skolen eller har nået den alder, hvor de tidligst ville kunne optages i børnehaveklasse. Kommunalbestyrelsen kan med godkendelse af børne- og undervisningsministeren beslutte, at skolefritidsordninger på skoler eller afdelinger af skoler med normalt ikke over 150 elever kan optage børn fra det fyldte 3. år.

Efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, gives specialundervisning i folkeskolen i den almindelige klasse, i specialklasser eller i specialskoler. Herudover kan specialundervisning efter folkeskolelovens § 20, stk. 5, 1. pkt., jf. § 22, indrettes i dagbehandlingstilbud eller anbringelsessteder. Anbringelsessteder og dagbehandlingstilbud er således ikke folkeskoler, og kan derfor ikke oprette skolefritidsordninger med hjemmel i folkeskolelovens § 3, stk. 7.

2.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

For mange børn i interne skoler i dagsbehandlingstilbud får ikke en undervisning af tilstrækkelig høj kvalitet, og der er væsentlige udfordringer med

at leve op til folkeskolelovens regler. Kommunerne løfter ikke i tilstrækkelig grad deres myndighedsansvar for den interne skole. Mange elever får ikke tilbud om undervisning i den fulde fagrække, og fritagelser for fag sker uden en individuel vurdering. Undervisningsoverenskomsterne mellem stedlig kommune og intern skole lever i mange tilfælde ikke op til reglerne, og nogle kommuner varetager ikke i tilstrækkelig grad deres ansvar og tilsynsforpligtelse over for de interne skoler.

Børn og unge, der har brug for et behandlings- og specialundervisningstilbud, skal have et samlet tilbud af høj kvalitet, der lever op til kravene i folkeskoleloven og serviceloven. Udsatte børn og unge skal i højere grad end i dag modtage det rigtige undervisningstilbud på baggrund af en vurdering af deres undervisningsmæssige behov i sammenhæng med deres behov for sociale indsatser.

Det er også vigtigt, at det bliver mere tydeligt, hvilke bestemmelser i serviceloven, der finder anvendelse i forhold til de foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, som gives i dagbehandlingstilbuddene.

Der kan være elever i behandlings- og specialundervisningstilbud, der – ligesom elever i andre skoleformer – vil have behov for at kunne fortsætte i et fritidstilbud efter skole. Nogle elever vil kunne gå i et fritidstilbud, der også optager elever fra andre skoler, men nogle elever vil have behov for at kunne gå i et fritidstilbud i tilknytning til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, som drager nytte af den særlige fysiske indretning eller faglige ekspertise, som behandlings- og specialundervisningstilbuddet har.

Der skal imidlertid ikke være en automatik i, at behandlings- og specialundervisningstilbud indeholder et fritidstilbud til eleverne i tilbuddet. Beliggenhedskommunen skal – som for alle andre elever i kommunen – som hidtil have mulighed for at tage stilling til, om elevernes behov bedst varetages ved at etablere et fritidstilbud i tilknytning til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, eller ved at benytte eksisterende fritidstilbud i kommunen.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der etableres en selvstændig lov for de institutioner m.v., som i dag er kendt som dagbehandlingstilbud, og som fremover vil blive benævnt 'behandlings- og specialundervisningstilbud' for at tydeliggøre tilbuddenes dobbelte formål.

UDKAST

Med denne lov vil de institutionelle rammer om behandlings- og specialundervisningstilbud kunne samles og udfoldes, så der gives et samlet tilbud af høj kvalitet, der lever op til kravene i folkeskoleloven og serviceloven.

Behandlings- og specialundervisningstilbuddene vil skulle defineres som tilbud til børn og unge, der både har behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven og for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven. Behandlings- og specialundervisningstilbud vil således skulle yde både foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Døgninstitutioner og opholdssteder, der er godkendt af socialtilsynet efter socialtilsynsloven og har en kvalitetsaftale om specialundervisning med beliggenhedskommunen, jf. det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), vil kunne give foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven samt specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven til børn og unge, der er omfattet af målgruppen for tilbuddet og er henvist til dagbehandling i tilbuddet, og derfor ikke er anbragt. Sådanne døgninstitutioner og opholdssteder vil ikke blive omfattet af reglerne om behandlings- og specialundervisningstilbud i nærværende lovforslag af den grund.

Beliggenhedskommunen vil få det samlede myndighedsansvar for behandlings- og specialundervisningstilbud, og vil således både skulle godkende og føre tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud beliggende i kommunen. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets §§ 3-10. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 2.3 og 3 i de almindelige bemærkninger.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle indgå i beliggenhedskommunens skoletilbud som et særligt tilbud ved siden af det kommunale skolevæsen, der også tilbyder foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven. Det betyder, at der vil skulle etableres et tæt samspil til reglerne om specialundervisning i folkeskoleloven. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets § 1, stk. 1, § 2, stk. 2, og § 11, stk. 2, nr. 2, om, at eleverne skal modtage specialundervisning i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, lovforslagets § 11, stk. 3, og § 14 med særlig regulering af undervisningen for elever, der bliver 18 år, og

syge elever, samt lovforslagets § 5, stk. 2, nr. 1, § 6, stk. 1, nr. 2, og § 7, stk. 1, nr. 4, med særskilte krav til den del af behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi, der vedrører specialundervisningen. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 3.1 i de almindelige bemærkninger.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil herudover skulle tilbyde foranstaltninger i form af pædagogisk bistand og behandling. Det betyder, at der ligeledes vil skulle etableres et tæt samspil til reglerne om børnefaglig undersøgelse og støtteforanstaltninger efter servicelovens §§ 50 og 52, reglerne om tilsyn med sociale tilbud i lov om socialtilsyn (socialtilsynsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1109 af 1. juli 2022. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets § 1, stk. 1, § 2, stk. 2, og § 11, stk. 2, nr. 1, om, at eleverne skal modtage foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, samt §§ 4-10, som indeholder bestemmelser om godkendelse og tilsyn, som i vidt omfang svarer til de tilsvarende regler i socialtilsynsloven. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 3.2 i de almindelige bemærkninger.

Det vil være op til kommunalbestyrelsen at tage stilling til, om der kan etableres et fritidstilbud i tilknytning til behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Disse fritidstilbud vil ikke kunne drives som en integreret del af behandlings- og specialundervisningstilbuddet, men vil skulle etableres efter dagtilbudsloven eller serviceloven og vil skulle drives i overensstemmelse med reglerne for disse tilbud. Kommunalbestyrelsen vil kunne beslutte, at fritidstilbuddene organiseres, så de ligger ved siden af eller i samme lokaler som behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

For nærmere om behandlings- og specialundervisningstilbuds opgaver henvises til lovforslagets §§ 1 og 14 samt bemærkningerne hertil.

2.2. Henvisning af elever til tilbuddene

2.2.1. Gældende ret

2.2.1.1. Folkeskoleloven

Det fremgår af folkeskolelovens § 3, stk. 2, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler. Der gives desuden specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer ugentligt, jf. § 16, stk. 4.

UDKAST

Det fremgår af folkeskolelovens § 12, stk. 2, at henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, sker efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det følger af folkeskolelovens § 3, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, herunder om adgangen til at indhente viden og specialrådgivning samt bistand til kommunens udredning fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation, og kan i den forbindelse fravige §§ 5, 7, 7 a, 13 og 14, § 14 b, stk. 1 og stk. 2, 1. pkt., og § 28, stk. 1, § 29 og § 36, stk. 2 og 4.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 693 af 20. juni 2014 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Denne bekendtgørelse omtales i det følgende som specialundervisningsbekendtgørelsen.

Det følger af specialundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, at hvis det antages, at en elev har behov for specialpædagogisk bistand, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, skal eleven indstilles til en pædagogisk-psykologisk vurdering. Indstilling afgives af skolens leder til pædagogisk-psykologisk rådgivning, eventuelt på initiativ af den kommunale sundhedstjeneste, hvis denne har kendskab til psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder hos eleven, som giver grund til at antage, at eleven har behov for specialpædagogisk bistand.

Det fremgår af specialundervisningsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, at den pædagogisk-psykologiske vurdering skal efter samråd med forældrene suppleres med udtalelser fra andre sagkyndige i fornødent omfang, herunder sagkyndige fra andre kommuner. I de mest specialiserede og komplicerede tilfælde kan der indhentes bistand fra den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation (VISO), jf. kapitel 7. Ved overvejelse om specialpædagogisk bistand ved regionsrådet foranstaltning, jf. folkeskolelovens § 20, stk. 3, 1. pkt., inddrages regionsrådet efter samråd med forældrene.

Det fremgår endvidere af specialundervisningsbekendtgørelsens § 5, at specialpædagogisk bistand kan iværksættes uden iagttagelse af den i §§ 2-4 angivne fremgangsmåde, hvis eleven befinder sig i en særlig vanskelig situation, der nødvendiggør en øjeblikkelig indsats fra skolens side. Der skal dog

UDKAST

snarest foretages en pædagogiske-psykologisk vurdering, hvis den etablerede specialpædagogiske bistand skønnes at ville strække sig over mindst 3 uger (15 skoledage).

Efter specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 1, følger skolens leder udviklingen hos elever, der modtager specialpædagogisk bistand. Der skal mindst én gang om året tages stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev skal fortsætte, ændres eller ophøre.

Det fremgår af specialundervisningsbekendtgørelsens § 7, stk. 3, at beslutningerne efter stk. 1 og 2 træffes på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det fremgår af folkeskolelovens § 13 b, stk. 1, at der for hver elev fra børnehaveklassen til og med 9. klassetrin, som led i den løbende evaluering, jf. § 13, stk. 2, skal udarbejdes en meddelelsesbog. Meddelelsesbogen skal understøtte og kvalificere dialogen mellem skole og hjem og indeholde få, væsentlige fokuspunkter for den enkelte elevs faglige og alsidige udvikling.

Det fremgår af folkeskolelovens § 13 b, stk. 4, at for elever i børnehaveklassen og på 1.-9. klassetrin med udfordringer i skolen skal meddelelsesbogen ud over de i stk. 1-3, nævnte oplysninger indeholde oplysninger om de indsatser og den opfølgning, skolen har iværksat for at imødekomme elevernes udfordringer.

Det fremgår af folkeskolelovens § 13 b, stk. 5, at meddelelsesbogen skal være skriftlig. Meddelelsesbogen skal anvendes regelmæssigt og gøres tilgængelig for eleven og forældrene mindst én gang om året.

Efter folkeskolelovens § 20, stk. 5, 1. pkt., kan specialundervisning indrettes i et dagbehandlingstilbud eller i et efter lov om social service oprettet eller godkendt anbringelsessted, jf. § 22.

Efter folkeskolelovens § 20, stk. 6, har elever, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, ret til at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret.

Efter folkeskolelovens § 20, stk. 7, fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om bopælskommunens inddragelse og godkendelse af undervisningstilbud til børn og unge, der af bopælskommunen er henvist til et dagbehandlingstilbud eller anbragt i et anbringelsessted i en anden kommune.

UDKAST

Det fremgår af folkeskolelovens § 20, stk. 8, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om minimumsstørrelsen for interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, om henvisning af børn til specialundervisning i et andet dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted end det dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted, som børnene har fået anvist af bopælskommunen, og om kvalifikationskrav til den, der tilrettelægger undervisningen.

Bemyndigelserne er udmøntet i bekendtgørelsen om interne skoler.

Af § 1, stk. 1, i bekendtgørelsen om interne skoler fremgår det, at henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialpædagogisk bistand) i et dagbehandlingstilbud eller et anbringelsesstedet forudsætter, at eleven af de sociale myndigheder af sociale grunde er henvist til et dagbehandlingstilbud eller anbragt i et anbringelsessted og at det vil være mest hensigtsmæssigt at undervise eleven i kortere eller længere tid i et dagbehandlingstilbud eller et anbringelsessted, f.eks. på grund af elevens svære adfærdsvanskeligheder.

Det fremgår af § 3, stk. 1, i bekendtgørelsen om interne skoler, at kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet ligger (beliggenhedskommunen), træffer beslutning om henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet, jf. dog § 6, stk. 1, og § 9.

Af § 3, stk. 2, i bekendtgørelsen om interne skoler fremgår det, at reglerne om indhentelse af en pædagogisk-psykologisk vurdering i § 3, stk. 1, og i § 5 om elever, som befinder sig i en særlig vanskelig situation, i bekendtgørelsen om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand (specialundervisningsbekendtgørelsen) finder tilsvarende anvendelse for henvisning til specialpædagogisk bistand i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder.

Reglerne om elever, der henvises til et dagbehandlingstilbud eller anbringes i et anbringelsessted i en anden kommune end den anbringende kommune, fremgår af §§ 6-10 i bekendtgørelsen om interne skoler.

Af § 6, stk. 1, i bekendtgørelsen om interne skoler fremgår det, at hvis de sociale myndigheder ønsker at anbringe en elev i et anbringelsessted, der ligger i en anden kommune, skal kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune inddrage beliggenhedskommunen forud for anbringelsen med

henblik på, at der kan etableres en faglig dialog om barnets undervisningstilbud.

Det følger endvidere af § 6, stk. 2, i bekendtgørelse om interne skoler, at hvis anbringelsen sker akut, uden at der forud for anbringelsen er etableret en faglig dialog om elevens undervisningstilbud i henhold til stk. 1, skal kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune senest ved anbringelsen give beliggenhedskommunen meddelelse herom med henblik på at få etableret den faglige dialog om elevens undervisningstilbud.

Efter § 7, stk. 1, i bekendtgørelsen om interne skoler skal kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen give underretning til kommunalbestyrelsen i den anbringende kommune, hvis kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen ønsker at henvise eleven til specialpædagogisk bistand i anbringelsesstedet. Underretningen skal indeholde en redegørelse for, hvorfor eleven ikke kan henvises til et undervisningstilbud i folkeskolen. Hvis der ikke kan opnås enighed mellem kommunalbestyrelserne om at henvise til specialpædagogisk bistand i anbringelsesstedet, skal eleven henvises til et undervisningstilbud i folkeskolen, herunder til et undervisningstilbud i en specialklasse eller en specialskole.

Af § 7, stk. 2, i bekendtgørelsen om interne skoler fremgår det, at der højst må gå 3 uger (15 skoledage) fra anbringelsen, før eleven får et undervisningstilbud i anbringelsesstedet eller i en folkeskole. I den mellemliggende tid skal der etableres enkeltmandsundervisning i henhold til reglerne i § 12, stk. 2, i specialundervisningsbekendtgørelsen, medmindre den anbringende kommune kan godkende et andet undervisningstilbud.

Det fremgår videre af § 9, stk. 1, i bekendtgørelsen om interne skoler, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen følger udviklingen hos elever, der modtager specialpædagogisk bistand i et anbringelsessted.

Af § 9, stk. 2, i bekendtgørelsen om interne skoler fremgår det, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen efter forhandlinger med den anbringende kommune og anbringelsesstedet mindst én gang om året tager stilling til, om den specialpædagogiske bistand til den pågældende elev i anbringelsesstedet skal fortsætte eller ændres, eller om eleven skal henvises til et undervisningstilbud i folkeskole, herunder til et undervisningstilbud i en specialklasse eller en specialskole.

Det følger af § 9, stk. 3, i bekendtgørelsen om interne skoler, at beslutningen efter stk. 2 træffes på grundlag af en pædagogisk-psykologisk vurdering og

efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed.

Det fremgår af folkeskolelovens § 22, stk. 5, 1. pkt., at en kommunalbestyrelsen efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud kan henvise elever til specialundervisning, jf. § 20, stk. 2, i dagbehandlingstilbuddet.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 22, stk. 6, 1. pkt., at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten mellem en kommunalbestyrelse og et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted.

2.2.1.2. Lov om social service

Det fremgår af servicelovens § 52, stk. 3, nr. 3, at kommuner kan træffe afgørelse om familiebehandling eller behandling af barnets eller den unges problemer som foranstaltningstype. Iværksættelsen af en foranstaltning efter § 52, stk. 3, nr. 3, forudsætter som udgangspunkt en forudgående udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50. Foranstaltningen iværksættes, når det vurderes, at den bedst imødekommer de udfordringer, der er afdækket i den børnefaglige undersøgelse. Behandlingen kan f.eks. bestå i, at barnet eller den unge bevilges dagbehandling i enten et offentligt eller privat tilbud. Behandling i et dagbehandlingstilbud er således én af flere mulige måder, at kommunen kan yde dagbehandling på, når der træffes afgørelse om støtte efter servicelovens § 52, stk. 3, nr. 3. Det er ikke nærmere reguleret i serviceloven, hvordan dagbehandling skal tilbydes eller udføres, når der ydes støtte efter denne bestemmelse.

Det fremgår af § 140, stk. 1, i serviceloven, at kommunalbestyrelsen skal udarbejde en handleplan, inden der træffes afgørelse om foranstaltninger, jf. §§ 52, 76 og 76 a. Betyder hensynet til barnet eller den unge, at man ikke kan afvente udarbejdelsen af en handleplan, er en kortfattet angivelse af formålet med foranstaltningen tilstrækkelig. Det påhviler da kommunalbestyrelsen snarest muligt og senest inden 4 måneder at opstille handleplan.

Det fremgår af samme lovs § 140, stk. 2, at en handleplan skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet. Handleplanen skal tage udgangspunkt i resultaterne af den børnefaglige undersøgelse af barnets eller den unges forhold, jf. § 50. Handleplanen skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde kon-

krete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede mål for den unges overgang til voksenlivet, herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse.

2.2.1.3. Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

Reglerne om, hvilken kommune, der har ansvar for den enkelte borger, fremgår af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område (retssikkerhedsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 265 af 25. februar 2022.

Det følger af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 1, at opholdskommunen for et barn eller en ung under 18 år har pligt til at yde hjælp, jf. dog § 9 b.

Efter retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 2, har et barn eller en ung under 18 år samme opholdskommune som forældrene, jf. dog stk. 3-5. Et barn eller en ung under 18 år, der bor mest hos den ene af forældrene, har opholdskommune hos denne. Hvis barnet eller den unge bor lige meget hos begge forældre, har barnet eller den unge opholdskommune, hvor det er tilmeldt folkeregistret.

Det følger af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 3, at et barn eller en ung under 18 år, der ikke bor sammen med nogen af forældrene, og som har klaret sig selv, har selvstændig opholdskommune.

Efter retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 4, har forældremyndighedsindehaverens opholdskommune pligt til at yde hjælp efter kapitel 11 i lov om social service og til at iagttage de forpligtelser, der påhviler kommunalbestyrelsen efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Er et barn eller en ung under 18 år anbragt uden for hjemmet, får barnet eller den unge dog selvstændig opholdskommune i den kommune, som har truffet afgørelse om anbringelsen efter kapitel 11 i lov om social service, eller den kommune, som har afgivet indstilling til Ungdomskriminalitetsnævnet efter § 33 i lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet. Bliver et barn eller en ung, der har selvstændig opholdskommune efter 2. pkt., eller bliver et barn eller en ung, der er anbragt efter udlændingelovens § 62 l, stk. 1, eller § 62 x, stk. 1, visiteret til en kommune efter integrationslovens § 10, får barnet eller den unge selvstændig opholdskommune i denne kommune fra det tidspunkt, hvor ansvaret for den pågældende overgår til kommunalbestyrelsen, jf. integrationslovens § 4. Barnets eller den unges selvstændige opholdskommune samarbejder med forældremyndighedens indehavers opholdskommune om at løse familiens problemer og hører forældremyndighedsindehaveren samt barnet eller den unge, inden der træffes afgørelse efter kapitel 11

UDKAST

i lov om social service. Barnets eller den unges selvstændige opholdskommune træffer afgørelser vedrørende barnets eller den unges forhold. Afgørelser, der er målrettet forældremyndighedsindehaveren, træffes af forældremyndighedsindehaverens opholdskommune.

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 5, at en ung under 18 år, der selv har ansvar for at forsørge en ægtefælle eller et barn, har selvstændig opholdskommune.

Efter retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 6, kan forældremyndighedens indehavers opholdskommune, når der er særlige grunde til det, uanset bestemmelsen i stk. 4, 2.-4. pkt., indgå aftale med barnets eller den unges opholdskommune om, at den er handlekommune i forhold til barnet eller den unge. En sådan aftale er betinget af, at forældremyndighedens indehaver og den unge over 15 år giver samtykke.

Det følger af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 7, har en ung under 18 år selvstændig opholdskommune efter stk. 4, 2. eller 3. pkt., bevarer denne kommune uanset § 9, stk. 1, pligten til at yde hjælp efter lov om social service, når den unge fylder 18 år, hvis kommunen eller anden offentlig myndighed har medvirket til, at den pågældende i umiddelbar forlængelse af anbringelsen får ophold i en boform omfattet af § 9, stk. 7, eller hvis den pågældende ved det fyldte 18. år får opretholdt sin anbringelse i plejefamilie efter § 76 a i lov om social service. § 9, stk. 8, 11 og 14, finder tilsvarende anvendelse.

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 9 a, stk. 8, at får en ung i umiddelbar forlængelse af sin opretholdte anbringelse i plejefamilie efter § 76 a i lov om social service ophold i en boform omfattet af § 9, stk. 7, bevarer den kommune, der efter stk. 7 har pligten til at yde hjælp efter lov om social service, denne pligt. § 9, stk. 8, 11 og 14, finder tilsvarende anvendelse.

Efter retssikkerhedslovens § 9 b, stk. 1, har en person, som opholder sig midlertidigt uden for opholdskommunen, ret til personlig og praktisk hjælp efter § 83 i lov om social service i den kommune, hvor personen midlertidigt opholder sig, når personen forud for det midlertidige ophold er blevet bevilget personlig og praktisk hjælp i opholdskommunen. Døende, for hvem der efter § 119 i lov om social service udbetales plejevederlag i en anden kommune end opholdskommunen, har efter § 83 i lov om social service ret til personlig og praktisk hjælp i den kommune, hvor plejeforholdet finder sted, uanset om hjælp forud herfor er blevet bevilget af opholdskommunen.

Det følger endvidere af retssikkerhedslovens § 9 b, stk. 2, at plejevederlag og hjælp til sygeplejeartikler og lign., jf. §§ 120 og 122 i lov om social service, udbetales af den kommune, hvori plejeforholdet finder sted.

Endelig fremgår det af retssikkerhedslovens § 9 b, stk. 3, at en ægtefælle eller et barn, som opholder sig uden for opholdskommunen, jf. § 9, stk. 3, og § 9 a, stk. 2, har ret til nødvendig hjælp, uanset at opholdet ikke er midlertidigt. Hjælpen gives af den kommune, hvor familiemedlemmet aktuelt har ophold.

2.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Elevgruppen på interne skoler på anbringelsessteder og i dagbehandlingstilbud udgør i dag en meget sårbar og udsat gruppe. Eleverne hører til blandt de allermest udfordrede i folkeskolen målt på faglighed og overgang til ungdomsuddannelse. Gruppen af elever rummer i dag elever, som ikke har behov for specialundervisning, men som primært er henvist til skolerne på baggrund af sociale, adfærdsmæssige eller lignende udfordringer.

Der er behov for klarere faglige rammer for, hvornår kommuner bør henvise børn og unge til interne skoler på anbringelsessteder og i dagbehandlingstilbud fremfor at modtage undervisning i folkeskolens almen- og specialklasser eller specialskoler. Udsatte børn og unge skal have krav på at modtage det rette undervisningstilbud på baggrund af en vurdering af deres undervisningsmæssige behov i sammenhæng med deres behov for sociale indsatser.

Ved henvisninger af elever til interne skoler sker der i nogle tilfælde ikke den efter loven krævede vurdering af både det sociale behov og det konkrete behov for specialundervisning. Det er problematisk, hvis barnets mulighed for undervisning i folkeskolen, herunder i et alternativt specialundervisningstilbud, ikke i tilstrækkelig grad undersøges, fordi der er et mere isoleret fokus på barnets eller den unges sociale udfordringer. Mange elever får derfor ikke tilbud om undervisning i den fulde fagrække, og fritagelser for fag sker uden en individuel vurdering, som skyldes dagbehandlingstilbuds manglende overholdelse af reglerne.

Børn og unge, der har brug for et behandlings- og specialundervisningstilbud, skal have et samlet tilbud af høj kvalitet, der lever op til kravene i folkeskoleloven og serviceloven.

Målgruppen for disse tilbud er børn og unge med behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven i tilknytning

til et specialundervisningstilbud. Det betyder, at tilbuddet, i lighed med dagbehandlingstilbud, skal give behandling efter serviceloven, som imødekommer barnets eller familiens særlige støttebehov, og specialundervisning efter folkeskoleloven. Specialundervisning betyder, at undervisningen skal tilrettelægges under særlig hensyntagen til eleven indlæringsforudsætninger og kan indebære en tilpasning af undervisningen efter en individuel vurdering, som f.eks. undervisning på et lavere niveau end det klassetrin, der svarer til elevens skolealder, muligheden for fritagelse for fag, nedsættelse af undervisningstiden efter lægeerklæringen m.v.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at behandlings- og specialundervisningstilbud reguleres som et tilbud om specialundervisning efter folkeskoleloven til elever som både har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling.

Det foreslås videre, at der skal træffes en afgørelse om barnets behov for dagbehandling efter reglerne herom i serviceloven og en afgørelse om specialundervisning efter folkeskoleloven.

Der vil således skulle træffes to selvstændige kommunale afgørelser, for at et barn eller en ung kan henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud. Dette skal sikre, at begge behov er opfyldt, sådan at barnet eller den unge både kan modtage den relevante sociale indsats og et skoletilbud af høj kvalitet.

Dermed sikres for det første, at de socialfaglige hensyn tilgodeses gennem en afgørelse om barnets eller den unges behov for dagbehandling i et behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 52 i serviceloven. Det vil således være afgørende, at barnet eller den unge har behov for de foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, som tilbydes i det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det sikres endvidere for det andet, at de undervisningsfaglige hensyn tilgodeses gennem en afgørelse om henvisning til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning efter folkeskolelovens § 12, stk. 2. Det vil således være afgørende, at barnet eller den unge har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

For unge, der bliver 18 år, vil en afgørelse efter serviceloven som udgangspunkt falde bort, mens folkeskoleloven giver mulighed for, at en elev, der

bliver 18 år, kan forblive i sit eksisterende skoletilbud skoleåret ud. Det foreslås derfor, at en ung, der bliver 18 år, kan få mulighed for at blive i et behandlings- og specialundervisningstilbud skoleåret ud, hvis beliggenhedskommunen, en eventuel bopælskommune, behandlings- og specialundervisningstilbuddet og den unge kan blive enige om det. Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune i denne lov henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges handlekommune, jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven. Se hertil pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås videre, at henvisning til et konkret behandlings- og specialundervisningstilbud i en anden kommune end barnets bopælskommune kun kan ske efter forudgående aftale med beliggenhedskommunen. Det vil være barnets bopælskommune, der foretager både vurdering efter de sociale regler og har ansvaret for at udarbejde en pædagogisk-psykologisk vurdering, jf. hertil folkeskolelovens § 12, stk. 2, samt den foreslåede bestemmelse i § 2, nr. 1, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.). Det vil således være barnets eller den unges bopælskommune, der træffer afgørelser om henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud i den konkrete sag, og bopælskommunen vil skulle indgå aftale med den kommune, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende. Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune i denne lov henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges handlekommune, jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven.

Det vil indebære, at det alene er beliggenhedskommunen, der kan indgå aftaler med behandlings- og specialundervisningstilbud, ligesom det alene er beliggenhedskommunen, der kan yde betaling med frigørende virkning. Det foreslåede vil gælde for både betaling for undervisningsdelen og den socialfaglige del af tilbuddet.

Denne del af forslaget skal sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbud har de rette kompetencer til de børn, der henvises hertil.

For nærmere om henvisning af børn og unge til behandlings- og specialundervisningstilbud henvises til lovforslagets §§ 11 og 12 og bemærkningerne

hertil, til lovforslagets § 20, nr. 1 og 2, og bemærkningerne hertil, samt til lovforslagets § 1, stk. 1, og § 2, stk. 2, og bemærkningerne hertil.

2.3. Kommunalbestyrelsens ansvar for tilbuddene

2.3.1. Gældende ret

Det følger af § 1, stk. 2, i lov om kommunernes styrelse (kommunestyrelsesloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019, at loven finder anvendelse på alle forhold i den kommunale styrelse, medmindre andet særligt er hjemlet i lovgivningen.

Efter kommunestyrelseslovens § 2, stk. 1, styres kommunernes anliggender af kommunalbestyrelser, der vælges efter reglerne i lov om kommunale og regionale valg.

Kommunalbestyrelsen har således det overordnede ansvar for hele den kommunale virksomhed. Bestemmelsen indebærer, at kommunalbestyrelsen skal drage omsorg for og føre tilsyn med, at kommunens forvaltning organisatorisk og personalemæssigt fungerer tilfredsstillende. Det påhviler også kommunalbestyrelsen at reagere, hvis der inden for forvaltningen konstateres en retsstridig adfærd, jf. Folketingets Ombudsmands beretning (FOB) 1988, side 69 ff. Kommunalbestyrelsen kan også være pålagt at føre tilsyn med kvaliteten af en selvejende institutions opgaver, men en sådan tilsynspligt omfatter ikke den selvejende institutions overholdelse af officialmaksimen og forvaltningslovens regler om partshøring, aktindsigt og begrundelse. Om der derudover på ulovbestemt grundlag påhviler kommunalbestyrelsen pligt til at føre tilsyn med den selvejende institution, måtte anses for uafklaret. Der henvises til Thomsen, H. B., Brandi-Hansen, L., Ekmann, C., & Vigh, C.: Lov om kommunernes styrelse (3. udg.), Djøf Forlag 2022, side 98-99.

Dagbehandlingstilbud har hidtil alene været reguleret i folkeskoleloven, hvor det blandt andet fremgår af § 20, stk. 5, 1. pkt., at specialundervisning kan indrettes i dagbehandlingstilbud eller i et efter serviceloven oprettet eller godkendt anbringelsessted.

Rammerne for kommunernes tilsyn med specialundervisning i dagbehandlingstilbud følger af folkeskolelovens § 22, stk. 5, 1. pkt., hvorefter en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud kan henvise elever til specialundervisning, jf. § 20, stk. 2, i dagbehandlingstilbuddet.

UDKAST

Efter folkeskolelovens § 22, stk. 6, 1. pkt., kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten mellem en kommunalbestyrelse og et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelsen om interne skoler. Bekendtgørelsens kapitel 6 (§§ 15-16) indeholder nærmere regler om overenskomsten med dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder m.v.

Efter bekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 3, skal overenskomsten omfatte tilsynsfunktionen og dens indhold. Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 15, stk. 3, at den i stk. 1, nr. 3, nævnte tilsynsfunktion blandt andet skal sikre, at undervisningen i dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder gives i overensstemmelse med de fastsatte time- og læseplaner, jf. stk. 1, nr. 1, og stk. 2.

Det følger endvidere af bekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 7, at overenskomsten skal omfatte pligt til at tilvejebringe enhver oplysning om den interne skole til Børne- og Undervisningsministeriet, som ministeriet måtte skønne nødvendig til opfølgning på skolens resultater og forhold i øvrigt.

Efter bekendtgørelsens § 15, stk. 1, nr. 8, skal overenskomsten omfatte opsigelsesvarsel for overenskomsten.

Efter gældende ret er det beliggenhedskommunen, der henviser elever til specialundervisning i et dagbehandlingstilbud og derfor som udgangspunkt afholder udgiften til specialundervisningen, medmindre der er indgået en anden aftale med den henvisende kommune. Beliggenhedskommunen, der har indgået undervisningsoverenskomsten med dagbehandlingstilbuddet, vil herefter kunne kræve refusion af den henvisende kommune. Dette følger forudsætningsvist af § 2 i folkeskoleloven samt §§ 1 og 7 i bekendtgørelse nr. 1000 af 15. september 2014 om hvilken kommune en udgift endelig påhviler, hvorefter kommunalbestyrelsen har ansvaret for folkeskolen, og udgifterne for folkeskolens undervisning påhviler bopælskommunen.

Beliggenhedskommunen har således i dag ansvaret for undervisningen på den interne skole i dagbehandlingstilbuddet og betalingen herfor og skal sikre, at undervisningen lever op til kravene i folkeskoleloven.

Udover tilsynet med dagbehandlingstilbuddene som institutioner, føres der også et personrettet tilsyn i forhold til den indsats, der er iværksat for det enkelte barn efter serviceloven.

Det følger således af servicelovens § 148, stk. 2, at kommunalbestyrelsen i den kommune, der har pligt til at yde hjælp efter denne lov, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, skal løbende følge de enkelte sager for at sikre sig, at hjælpen fortsat opfylder sit formål. Kommunalbestyrelsen skal herunder være opmærksom på, om der er behov for at yde andre former for hjælp. Opfølgningen skal ske ud fra modtagerens forudsætninger og så vidt muligt i samarbejde med denne.

Dagbehandlingstilbud er ikke oprettet med hjemmel i serviceloven, hvorfor servicelovens § 148, stk. 1, ikke finder anvendelse. Dagbehandlingstilbud er derfor ikke underlagt socialtilsynets godkendelse eller driftsorienterede tilsyn.

2.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

For mange børn og unge i interne skoler i dagbehandlingstilbud får i dag ikke en undervisning af tilstrækkelig høj kvalitet, og der er væsentlige udfordringer med at leve op til folkeskolelovens regler.

Kommunerne løfter ikke i tilstrækkelig grad deres myndighedsansvar for den interne skole. Mange elever får ikke tilbud om undervisning i den fulde fagrække, og fritagelser for fag sker uden en individuel vurdering. Undervisningsoverenskomsterne mellem stedlig kommune og intern skole lever i mange tilfælde ikke op til reglerne, og nogle kommuner varetager ikke i tilstrækkelig grad deres tilsynsforpligtelse over for de interne skoler.

På folkeskoleområdet sker der løbende en udvikling af nye undervisningsmetoder, tilrettelæggelsesformer, undervisningsmaterialer m.v. Udviklingen foregår på baggrund af ny lovgivning, ny forskning, nye undersøgelser og drøftelser i faglige miljøer. Men de interne skoler i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder er generelt afkoblet fra beliggenhedskommunens øvrige undervisningstilbud. De interne skoler er således organisatorisk placeret langt fra kommunens øvrige skoletilbud og koblingen sker kun ved kommunernes tilsyn med undervisningen på de interne skoler. Dette indebærer, at undervisningstilbud til elevgruppen oftest ikke er koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov. Resultatet er, at undervisningen på interne skoler ikke i tilstrækkeligt omfang har fulgt med den pædagogiske udvikling i folkeskolen.

Eleverne på interne skoler hører til blandt de mest udfordrede i folkeskolen og skal derfor have undervisningstilbud af høj kvalitet, så eleverne sikres forudsætningerne for at komme på en ungdomsuddannelse og generelt klare

sig godt i livet. Interne skoler skal i højere grad ligne og svare til undervisningen i folkeskolen. Beliggenhedskommunen skal løfte sit myndighedsansvar for at sikre en fortsat kvalitetsudvikling af undervisningen blandt andet gennem øget samarbejde med kommunens skoler. Samarbejdet skal omfatte sikring af udbud af fagrækken, brug af lærerressourcer og faglokaler samt eleveres deltagelse i idrætsdage og kommunale fritids- og kulturtilbud. Samarbejdet skal også omfatte deltagelse i kommunale kompetence- og efteruddannelsesaktiviteter for den undervisende personale. Undervisningen i interne skoler skal som udgangspunkt være målrettet udslusning til folkeskolen og et liv tættere på det omgivende samfund med mulighed for bredere social deltagelse og spejling i det almene undervisningsmiljø. Derudover er der behov for at tydeliggøre, at der kan gives sociale indsatser i tilknytning til undervisningen i folkeskolen.

Der er derfor behov for at præcisere reglerne om kommunernes ansvar, så det sikres, at specialundervisningen i de fremtidige behandlings- og specialundervisningstilbud lever op til reglerne i folkeskoleloven, at kommunerne påtager sig ansvaret for kvalitetsudviklingen af undervisningen på behandlings- og specialundervisningstilbud, og at kommunerne fører tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddenes specialundervisning.

Efter de gældende regler har hverken beliggenhedskommunen eller den henvisende kommune ansvar for indhold og kvalitet af den socialfaglige indsats i dagbehandlingstilbud, da de ikke er reguleret som et tilbud. Den manglende regulering betyder derudover, at dagbehandlingstilbud ikke er omfattet af krav til den økonomiske kvalitet, herunder krav om bæredygtighed og gennemsigtighed, som gælder for tilbud omfattet af socialtilsynsloven.

Der er derfor behov for at fastsætte bestemmelser om tilsynet med indholdet og kvaliteten af den socialfaglige indsats i de fremtidige behandlings- og specialundervisningstilbud og krav til den økonomiske kvalitet i tilbuddene, så det sikres, at der samlet set føres tilsyn med, at det er egnede, kvalificerede og økonomisk bæredygtige behandlings- og specialundervisningstilbud, der står for at give specialundervisning og foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling til nogle af landets mest udsatte børn og unge.

2.3.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der med loven etableres en ordning, hvor hver kommune får ansvaret for alle kommunale, regionale og private behandlings- og specialundervisningstilbud, der er beliggende i kommunen. Det vil også gælde i tilfælde, hvor en region eller en anden kommune har etableret og driver et

UDKAST

behandlings- og specialundervisningstilbud i kommunen, som kun den pågældende region eller kommune i praksis henviser børn og unge til.

Som ansvarlig kommune vil beliggenhedskommunen skulle godkende det enkelte behandlings- og specialundervisningstilbud ved at indgå en kvalitetsaftale med behandlings- og specialundervisningstilbuddet. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets § 3, stk. 1, og §§ 4-5. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger.

Herudover vil beliggenhedskommunen skulle indgå i et samarbejde med behandlings- og specialundervisningstilbuddene om kvalitetsudviklingen af deres undervisning, således at behandlings- og specialundervisningstilbuddene bliver koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov. Dette kan f.eks. ske ved at lade medarbejdere i behandlings- og specialundervisningstilbuddene deltage i kompetenceudvikling for medarbejdere i det kommunale skolevæsen, ved at inddrage behandlings- og specialundervisningstilbuddene i udviklingen af mål og rammer for kommunens skoler, og ved at lade børn og unge, der er henvist til behandlings- og specialundervisningstilbuddene, tage del i kommunens aktiviteter for elever i folkeskolen, herunder f.eks. idrætsdage, projektuger m.v. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets § 3, stk. 1, og § 5, stk. 2, nr. 8. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 3.4 i de almindelige bemærkninger.

Beliggenhedskommunen vil endvidere skulle føre løbende tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Tilsynet vil både skulle omfatte institutionens specialundervisning og pædagogiske støtte og behandling. Med henblik på at sikre de nødvendige faglige kompetencer i tilsynet vil beliggenhedskommunen skulle indgå aftale med socialtilsynet om tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbuddene, jf. hertil pkt. 2.4 i de almindelige bemærkninger. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets § 3, stk. 2, og §§ 6-8. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 3 i de almindelige bemærkninger.

På den måde sikres på den ene side, at beliggenhedskommunen altid vil have overblik over, hvilke behandlings- og specialundervisningstilbud, der ligger i kommunen, og hvilke børn og unge, der går på dem. Og på den anden side sikres det, at beliggenhedskommunen altid vil have ansvaret for tilsynet med et behandlings- og specialundervisningstilbud, der ligger i kommunen. Dermed vil beliggenhedskommunen have forudsætningerne for at føre opsyn

med, at børn og unge i behandlings- og specialundervisningstilbuddene modtager den undervisning, de har krav på, og modtager den pædagogiske støtte eller behandling, de har brug for.

Det foreslås i forlængelse heraf, at beliggenhedskommunen skal kunne tilbagekalde en godkendelse af et behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis tilbuddet ikke lever op til kvalitetsaftalen og de foreslåede bestemmelser i loven. Da de foreslåede krav til kvalitetsaftalen også omfatter krav til specialundervisningen, jf. hertil det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), vil en sådan tilbagekaldelse også kunne ske på grundlag af manglende kvalitet i undervisningen. Der henvises til lovforslagets § 10 og bemærkningerne hertil.

For nærmere om kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunens ansvar for behandlings- og specialundervisningstilbud henvises til lovforslagets kapitel 2 (§§ 3-10) og bemærkningerne hertil. For nærmere om samarbejdet mellem den ansvarlige kommunalbestyrelse og behandlings- og specialundervisningstilbuddet henvises endvidere til pkt. 3.4 i de almindelige bemærkninger.

2.4. Klageadgange og eksternt tilsyn

2.4.1. Gældende ret

2.4.1.1. Tilsynet med kommunerne

Det almindelige tilsyn med kommunerne varetages af Ankestyrelsen efter reglerne i kapitel 6 i kommunestyrelsesloven. Ankestyrelsen fører et retligt tilsyn med, at kommunerne overholder den lovgivning, der særligt gælder for offentlige myndigheder. Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne omfatter den virksomhed, der udøves af kommunalbestyrelsen eller på kommunalbestyrelsens vegne. Virksomhed, der udøves af myndigheder eller organer med tilknytning til en kommune, men med selvstændig kompetence falder uden for tilsynsmyndighedernes kompetence. Skolelederens virksomhed er, i det omfang skolelederen udøver selvstændige beføjelser uafhængigt af kommunalbestyrelsen, ikke omfattet af tilsynets kompetence.

Tilsynet viger i det omfang særlige klage- eller tilsynsmyndigheder kan tage eller har taget stilling til den pågældende sag. Ankestyrelsen beslutter selv, om der er tilstrækkelig anledning til at rejse en tilsynssag.

2.4.1.2. Socialtilsynsloven

UDKAST

Det fremgår af socialtilsynslovens § 2, stk. 1, at inden for hver region har kommunalbestyrelsen i en af kommunerne, jf. § 2, stk. 2, ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, og for at godkende og føre tilsyn med de foreninger og private virksomheder, som er nævnt i § 18 a.

Det følger af socialtilsynslovens § 4, stk. 1, at socialtilsynet godkender og fører driftsorienteret tilsyn med følgende tilbud:

- 1) Almene plejefamilier, forstærkede plejefamilier og specialiserede plejefamilier efter § 66, stk. 1, nr. 1-3, i lov om social service.
- 2) Døgntilbud efter § 66, stk. 1, nr. 6-8, jf. dog § 66 f, og §§ 107-110 i lov om social service samt stofmisbrugsbehandlingstilbud efter §§ 101 og 101 a i lov om social service.
- 3) Tilbud i form af hjælp og støtte efter §§ 83-87, 97, 98 og 102 i lov om social service, når
 - a) tilbuddet leveres til beboere i boligformer efter andre bestemmelser end nævnt i nr. 2, dog ikke friplejeboliger,
 - b) hjælpen udgår fra servicearealer knyttet til boligerne og ydes af et fast ansat personale,
 - c) tilbuddet til beboerne i væsentligt omfang omfatter støtte efter § 85 i lov om social service og
 - d) tilbuddets målgruppe er personer, der har ophold i boligen på grund af nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer.
- 4) Alkoholbehandlingssteder efter sundhedslovens § 141.

Socialtilsynets tilsyn omfatter således ikke tilsyn med dagbehandlingstilbud.

Det nærmere indhold af det driftsorienterede tilsyn er reguleret i socialtilsynslovens §§ 6-11.

Efter socialtilsynslovens § 7, stk. 1, fører socialtilsynet driftsorienteret tilsyn med tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, for at sikre, at tilbuddene fortsat har den fornødne kvalitet, jf. § 6, og opfylder betingelserne for godkendelse, jf. § 5, stk. 1.

UDKAST

Det følger af socialtilsynslovens § 7, stk. 2, at socialtilsynet skal føre kontrol med forholdene i tilbuddet og indgå i dialog med tilbuddet. Dialogen skal bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddet. Dialog skal indgå som led i det løbende driftsorienterede tilsyn, og i forbindelse med at der træffes afgørelser.

Efter socialtilsynslovens § 7, stk. 3, skal socialtilsynet ved varetagelsen af tilsynsopgaven indhente relevant information, herunder

- 1) aflægge anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg i tilbuddet,
- 2) indhente oplysninger fra tilbuddet, herunder tilbuddets seneste årsrapport, jf. § 12, stk. 5,
- 3) indhente oplysninger om tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 1-3, fra de kommuner, som har ansvar for de enkelte borgeres ophold i tilbuddet i henhold til lov om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område,
- 4) indhente oplysninger om tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 4, fra de kommuner, hvis borgere modtager behandling for alkoholmisbrug på behandlingsstedet i henhold til sundhedslovens § 141, stk. 1,
- 5) indhente oplysninger fra ungekriminalforsorgen om delvis lukkede døgninstitutioner, delvis lukkede afdelinger på døgninstitutioner, sikrede døgninstitutioner og særligt sikrede afdelinger efter § 66, stk. 1, nr. 7, i lov om social service og
- 6) indhente oplysninger fra ansatte og borgere i tilbuddet samt fra andre relevante personer.

Det fremgår endvidere af socialtilsynslovens § 7, stk. 4, at socialtilsynet skal som led i det løbende driftsorienterede tilsyn besøge alle omfattede tilbud, jf. § 4, mindst en gang om året. Socialtilsynet skal foretage en konkret vurdering af behovet for antal tilsynsbesøg i hvert enkelt tilbud.

Efter socialtilsynslovens § 7, stk. 5, udarbejder socialtilsynet en tilsynsrapport efter hvert gennemført tilsyn, og efter socialtilsynslovens § 7, stk. 6, fastsætter social- og boligministeren nærmere regler om tilrettelæggelsen og indholdet af det driftsorienterede tilsyn.

Socialtilsynet har i forbindelse med det driftsorienterede tilsyn mulighed for at gøre brug af sanktioner (påbud og skærpet tilsyn) over for tilbud, som ikke har den fornødne kvalitet eller på anden vis skal rette op på forhold af

betydning for at kunne opretholde godkendelsen. Socialtilsynet skal fastsætte en frist for et påbuds overholdelse.

Ligeledes kan socialtilsynet træffe afgørelse om ophør af et tilbuds godkendelse, hvis det ikke længere lever op til grundlagt for godkendelsen.

Sanktionerne er hjemlet i socialtilsynslovens §§ 5 og 8.

Herudover indeholder socialtilsynslovens §§ 11 a-11 c nærmere regler om socialtilsynets økonomiske tilsyn med tilbuddene. Disse regler er gennemgået i de almindelige bemærkningers pkt. 3.3.1.2 nedenfor.

2.4.1.3. Folkeskoleloven

Klage over kommunalbestyrelsens afgørelser om blandt andet henvisning m.v. til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder og over det nærmere indhold af foranstaltningen er reguleret i folkeskolelovens § 51.

Det fremgår af folkeskolelovens § 51, stk. 9, at kommunalbestyrelsens afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5, og § 22, stk. 5, samt afgørelser om at tilbagekalde en henvisning kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51 a. Det samme gælder kommunalbestyrelsens afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.

Klagenævnet for Specialundervisnings sammensætning og virksomhed er nærmere reguleret i folkeskolelovens § 51 a. Ankestyrelsen er bemyndiget til at varetage sekretariatsbetjeningen af Klagenævnet for Specialundervisning.

Efter folkeskolelovens § 51 b, stk. 1, skal klage til Klagenævnet for Specialundervisning, jf. § 51, stk. 3-5, 8 og 9, indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen. Den myndighed, der har truffet afgørelsen, vurderer, om der er grundlag for at give klager helt eller delvis medhold.

Det følger endvidere af folkeskolelovens § 51 b, stk. 2, at giver den myndighed, som har truffet afgørelsen, ikke klageren medhold, sender myndigheden klagen og begrundelse for afgørelsen og genvurderingen videre til Klagenævnet for Specialundervisning.

Efter folkeskolelovens § 51 b, stk. 3, fastsætter børne- og undervisningsministeren nærmere regler om behandlingen af klagesager, herunder regler om tidsfrister for genvurdering og videresendelse af klager. Bemyndigelsen er udmøntet i specialundervisningsbekendtgørelsen, hvor kapitel 8 indeholder bestemmelser om indsendelse af klage til Klagenævnet for Specialundervisning.

Herudover fører Børne- og Undervisningsministeriet – i praksis Styrelsen for Undervisning og Kvalitet – tilsyn med undervisningssektoren.

Det følger således blandt andet af folkeskolelovens § 57 d, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med folkeskolers kvalitetsudvikling.

Udover det lovbestemte kvalitetstilsyn efter folkeskolelovens § 57 d kan børne- og undervisningsministeren som en del af det overordnede sektoransvar udtale sig vejledende om forståelsen af gældende uddannelsesregler m.v. og påtale eventuelle manglende overholdelse heraf (ulovbestemt legalitetstilsyn). Ved manglende efterlevelse af en sådan påtale, vil Børne- og Undervisningsministeriet kunne videregive spørgsmålet til Ankestyrelsens tilsyn med kommunerne, jf. nærmere herom oven for i pkt. 2.4.1.1.

2.4.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Der har været væsentlige udfordringer med kommunernes ansvar for og tilsyn med interne skoler, og der er generelt behov for at løfte kvaliteten i undervisningen på de interne skoler. Herudover er der behov for et styrket tilsyn med den socialfaglige del af dagbehandlingstilbuddene. Ligeledes er der et ønske om at følge op på, om det styrkede myndighedsansvar, jf. pkt. 2.3.3 i de almindelige bemærkninger, har den ønskede virkning på kvaliteten af undervisningen på interne skoler.

Det er derfor nødvendigt at supplere det eksisterende tilsyn med kommunernes opgavevaretagelse på området, herunder at sikre, at der føres et fagligt kvalificeret tilsyn med den socialfaglige del af tilbuddets virksomhed. Der er således behov for at etablere et institutionsrettet tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddene, der også dækker foranstaltninger i form af pædagogiske støtte og behandling, som tilbuddene yder.

Et sådan tilsyn vil skulle ligne det institutionsrettede tilsyn, der også føres med andre sociale tilbud, herunder døgninstitutioner og opholdssteder. Tilsynet vil dog skulle tilpasses til behandlings- og specialundervisningstilbuddenes forhold, hvor børn og unge ikke er anbragte uden for hjemmet, og derfor tager hjem efter undervisningens ophør hver dag.

Det er dog heller ikke hensigten, at det eksisterende tilsyn med dagbehandlingstilbud eller med kommunernes opgavevaretagelse skal begrænses i forhold til den eksisterende ordning. Klageadgangene samt Ankestyrelsens kompetence forudsættes at være uændrede.

2.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres en pligt for kommunalbestyrelsen til at indgå en aftale med det socialtilsynet om tilsynet med kvaliteten af den socialfaglige del af behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Dermed vil socialtilsynet på vegne af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbud er beliggende, og på grundlag af en aftale med den pågældende kommunalbestyrelse skulle udføre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter serviceloven og den indgåede kvalitetsaftale. Det vil således alene være det praktiske arbejde i forbindelse med tilsynsopgaven, der udføres af socialtilsynet på vegne af den ansvarlige kommunalbestyrelse. Den kommunalbestyrelse, som er ansvarlig for godkendelse af det enkelte behandlings- og specialundervisningstilbud, vil derfor også være ansvarlig for at træffe eventuelle afgørelser, ligesom sagsskridt, der f.eks. har karakter af procesbeslutninger, heller ikke kan overlades til socialtilsynet.

Det foreslås endvidere, at børne- og undervisningsministeren efter forhandling med social- og boligministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om samarbejdet mellem beliggenhedskommunen og socialtilsynet.

Det foreslås herudover, at børne- og undervisningsministeren fører tilsyn med, at kommunalbestyrelsen påser, at specialundervisningen i behandlings- og specialundervisningstilbud overholder kravene til undervisningen og har den fornødne kvalitet. Der henvises til § 1, nr. 16, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

For nærmere om samarbejdet mellem beliggenhedskommunen og socialtilsynet henvises til lovforslagets § 8, stk. 1 og 3, og bemærkningerne hertil.

3. Godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud

3.1. Krav til specialundervisningen

3.1.1. Gældende ret

3.1.1.1. Folkeskoleloven

UDKAST

Dagbehandlingstilbud er ikke oprettet med hjemmel i serviceloven og er ikke underlagt socialtilsynets godkendelse eller driftsorienterede tilsyn, ligesom de ikke er oprettet med hjemmel i folkeskoleloven. Der er således ikke efter gældende ret et lovgivningsmæssig ophæng for den institutionelle ramme for elevernes behandling og undervisning, ud over hvad der måtte fremgå af den overenskomst som skal indgås mellem kommunalbestyrelsen og dagbehandlingstilbuddet jf. folkeskolelovens § 22, stk. 5.

Den overenskomst, der skal indgås efter folkeskolelovens § 22, stk. 5, er nærmere reguleret i § 15 i bekendtgørelse om interne skoler.

Henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse på den interne skole. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune. Overenskomsten skal mindst omfatte følgende elementer:

- 1) Time- og læseplaner.
- 2) Personalets kvalifikationer. Det skal fremgå, hvilke kvalifikationer personalet har for at varetage den specialpædagogiske bistand i dagbehandlingstilbuddet eller anbringelsesstedet.
- 3) Tilsynsfunktionen og dens indhold.
- 4) Den pædagogisk-psykologiske betjening.
- 5) Budgettet for undervisningen og aflæggelse af regnskab.
- 6) Registrering og indberetning til kommunalbestyrelsen af magtanvendelse over for elever.
- 7) Pligt til at tilvejebringe enhver oplysning om den interne skole til Børne- og Undervisningsministeriet, som ministeriet måtte skønne nødvendig til opfølgning på skolens resultater og forhold i øvrigt.
- 8) Opsigelsesvarsel for overenskomsten.
- 9) Procedure for og dokumentation af elevs fritagelse for et eller flere fag, jf. § 5, herunder procedure for inddragelse af beliggenhedskommunen.

Det fremgår videre af bestemmelsens stk. 2, at time- og læseplanerne skal omfatte folkeskolens fulde fagrække efter folkeskolelovens § 5, stk. 1-4, § 19 c, stk. 2, og § 19 d, stk. 2 og 4. Timeplanen skal opfylde de i folkeskolelovens § 14 b, stk. 1, fastsatte krav til undervisningstidens samlede varighed og må ikke overstige det i folkeskolelovens § 14 b, stk. 2, 1. pkt., fastsatte loft over den højeste undervisningstid på 1.400 timer i et skoleår. Kommunalbestyrelsen kan desuden godkende særlige læseplaner, jf. folkeskolelovens § 40, stk. 3.

3.1.1.2. Socialtilsynsloven

Dagbehandlingstilbud har hidtil ikke været reguleret som institutioner i socialtilsynsloven.

3.1.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Dagbehandlingstilbud har ikke tidligere været reguleret som institutioner i hverken serviceloven eller folkeskoleloven. Den manglende regulering af dagbehandlingstilbud betyder blandt andet, at tilbuddene ikke omfattes af krav til den økonomiske kvalitet, herunder krav om bæredygtig og gennemsigtighed, som gælder for tilbud omfattet af socialtilsynsloven.

Hverken beliggenhedskommunen eller henvisende kommune har i dag ansvar for indhold og kvalitet af den socialfaglige indsats i dagbehandlingstilbud, da dagbehandlingstilbud ikke er reguleret som tilbud.

Aftalepartierne er enige om, at kvaliteten i dagbehandlingstilbud skal hæves, sådan at børn og unge får et skoletilbud af høj kvalitet. Aftalepartierne er enige om, at en måde at løfte kvaliteten i tilbuddene er, at beliggenhedskommune skal godkende tilbuddene, sådan at der alene kan henvises elever til godkendte tilbud.

Det fremgår af den politiske aftale, at der for at styrke undervisningen og behandlingsdelen af tilbuddene skal stilles krav til samarbejde med det lokale skolevæsen og socialforvaltningen. Det fremgår videre, at der i kvalitetsaftalen vil skulle aftales både kvalitetsstandarder for undervisningen og den pædagogiske støtte og behandling, og at der vil skulle udarbejdes en kvalitetsmodel, der i lighed med kvalitetsmodellen på det sociale område opstiller en række kvalitetsstander med henblik på at minimere unødigt bureaukrati.

Aftalepartierne er enige om, at kommunerne skal godkende behandlings- og specialundervisningstilbud og indgå kvalitetsaftalerne med det enkelte tilbud.

3.1.3. Den foreslåede ordning

Det fremgår af den politiske aftale, at børn og unge, der har brug for et kombineret behandlings- og specialundervisningstilbud, skal have et samlet tilbud af høj kvalitet, der lever op til kravene i folkeskoleloven og serviceloven.

Det foreslås på den baggrund, at kommunalbestyrelsen træffer afgørelse om godkendelse af regionale, kommunale og private behandlings- og specialundervisningstilbud, og at godkendelsen sker ved at indgå en kvalitetsaftale med tilbuddet.

Det betyder, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til om betingelserne for at godkende et tilbud som et behandlings- og specialundervisningstilbud er opfyldt, såfremt blandt andet de foreslåede krav til undervisningens indhold er opfyldt.

Vurderingen af om et tilbud vil have den fornødne kvalitet, vil skulle ske ud fra en samlet faglig vurdering under hensyn til tilbuddets karakter og målgruppe. Kommunalbestyrelsen vil skulle ved godkendelse foretage en bedømmelse af alle forholdene.

Det foreslås videre, at kvaliteten i behandling- og specialundervisningstilbud skal vurderes inden for følgende temaer:

- 1) Undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold m.v., jf. folkeskolelovens § 22 b, stk. 2-4.
- 2) Organisation og ledelse.
- 3) Elevernes selvstændighed og relationer.
- 4) Målgrupper, metoder og resultater (i den sociale indsats)
- 5) Kompetencer hos medarbejdere, der varetager foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven.
- 6) Økonomiske forhold, jf. § 6.
- 7) Fysiske rammer.
- 8) Behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder.

Det foreslås således, at undervisningens indhold reguleres i folkeskoleloven, idet behandlings- og specialundervisningstilbud er en del af beliggenhedskommunens skoletilbud som et særligt tilbud ved siden af det kommunale skolevæsen. Det betyder, at behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle opfylde kravene, der stilles i folkeskoleloven.

Det foreslås, at dette tydeliggøres ved at henvise til den kvalitetsaftale, der følger af folkeskolelovens § 22 b, stk. 2-4, som affattet ved § 1, nr.10, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), hvor kravene til undervisningens indhold fremgår.

Det foreslås endvidere, at kvalitetsmodellen vil skulle anvendes i vurderingen af kvaliteten i behandlings- og specialundervisningstilbud ved godkendelse og i tilsynet med tilbuddet. Kvalitetsstandarderne vil for behandlings- og specialundervisningstilbud, foruden de undervisningsmæssige krav, skulle omfatte, hvordan der arbejdes med at styrke børnenes eller de unges udvikling af sociale kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændigheder samt om fastholdelse og styrkelse af fysiske eller psykiske færdigheder gennem behandling eller sociale indsatser.

For nærmere om godkendelse og temaer i kvalitetsaftalen med hensyn til specialundervisningen henvises til lovforslagets § 5, stk. 2, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

3.2. Krav til foranstaltninger i form af pædagogiske støtte og behandling

3.2.1. Gældende ret

3.2.1.1. Folkeskoleloven

Der henvises til pkt. 2.1.1, hvor gældende ret for indholdet i dagbehandlingstilbud er beskrevet.

Der stilles ikke i de gældende regler om overenskomsten mellem kommunalbestyrelsen og dagbehandlingstilbud krav til organisation og ledelse, arbejdet med elevernes selvstændighed og relationer, målgruppebeskrivelser, metoder som anvendes eller hvilke resultater, som dagbehandlingstilbuddet opnår, eller til tilbuddets fysiske rammer. Herudover er kravene til budget og regnskab, beskrivelse af tilsynsfunktionen og opsigelsesvarsel ikke beskrevet nærmere, så udfyldningen heraf i det hele afhænger af kommunalbestyrelsen og dagbehandlingstilbuddet.

3.2.1.2. Socialtilsynsloven

Til sammenligning indeholder socialtilsynsloven en række krav til økonomien i tilbud omfattet af lovens § 4, stk. 1, nr. 2-4, herunder døgntilbud efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6-8, jf. dog § 66 f, og §§ 107-110.

Efter socialtilsynslovens § 6, stk. 1, er det en betingelse for godkendelse af tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, at tilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet.

Det følger af socialtilsynslovens § 6, stk. 2, nr. 7, at tilbuddenes kvalitet blandt andet vurderes inden for temaet økonomi, jf. dog stk. 3.

Det fremgår dog af socialtilsynslovens § 6, stk. 3, at er tilbuddet omfattet af § 66, stk. 1, nr. 8, i lov om social service, fører socialtilsynet ikke tilsyn med tilbuddets organisation, ledelse og økonomi, jf. stk. 2, nr. 5 og 7, og §§ 13-18.

Efter socialtilsynslovens § 6, stk. 4, fastsætter social- og boligministeren nærmere regler om det økonomiske tilsyn og vurderingen af tilbuddenes kvalitet, herunder i form af opstilling af kriterier og indikatorer for kvalitetstemaerne, jf. stk. 2.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 469 af 21. april 2022 om socialtilsyn (socialtilsynsbekendtgørelsen).

Det fremgår af bekendtgørelsens § 10, stk. 1, nr. 1, at ved socialtilsynets samlede vurdering af, om tilbuddet har den fornødne kvalitet efter § 6, stk. 2, nr. 1-6 og 8, i lov om socialtilsyn, skal socialtilsynet anvende den kvalitetsmodel, der fremgår af bilag 1, hvis der er tale om et tilbud omfattet af § 4, stk. 1, nr. 2-4, i lov om socialtilsyn.

Af bekendtgørelsens bilag 1 fremgår blandt andet temaer, kriterier og indikatorer for tilbud. Temaerne omfatter blandt andet: selvstændighed og relationer, målgruppe, metoder og resultater, organisation og ledelse, kompetencer, samt fysiske rammer.

Til disse temaer er knyttet kriterier, som er nedbrudt i indikatorer. Bedømmelsen af indikatorerne og kriterier skal understøtte socialtilsynets vurdering af tilbuddets kvalitet. Socialtilsynet kan inddrage andre forhold i kvalitetsvurderingen, som vurderes at være relevante for kvaliteten inden for rammerne af temaet.

Socialtilsynet skal ved godkendelse foretage en bedømmelse af *alle* indikatorer i kvalitetsmodellen og skal på den baggrund kunne stå inde for, at tilbuddet har den fornødne kvalitet i forhold til alle temaer, men fastlægger selv, efter en konkret vurdering i forhold til det enkelte tilbud, hvornår og hvor tit tilbuddet skal bedømmes i forhold til de enkelte indikatorer.

3.2.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Dagbehandlingstilbud er i dag ikke underlagt lovgivningsmæssig regulering som egentlig tilbud efter den sociale lovgivning eller som undervisningstilbud. Dagbehandlingstilbud skal indgå undervisningsoverenskomster med kommunen. Der har været udfordringer med, at undervisningsoverenskomsterne mellem den stedlige kommune og den interne skole ikke har levet op til reglerne.

Eleverne på interne skoler hører til blandt de mest udfordrede i folkeskolen og skal derfor have et undervisningstilbud af høj kvalitet.

Med etablering af en samlet institution for behandlings- og specialundervisningstilbud vil der imidlertid blive behov for at fastsætte bestemmelser om temaer til vurdering af tilbuddenes kvalitet i lighed med den ordning, der kendes fra sociale tilbud omfattet af socialtilsynsloven.

Det fremgår af den politiske aftale, at der for både offentlige og private tilbud vil kunne indgås en kvalitetsaftale med den stedlige kommune, der vil skulle omfatte både undervisningstilbuddet og den del af tilbuddet, der vil skulle yde indsatser efter serviceloven.

Det fremgår ligeledes af aftalen, at kvalitetsaftalen vil skulle omfatte både kvalitetsstandarder for undervisning og for foranstaltninger i form af pædagogiske støtte og behandling.

3.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at beliggenhedskommunen vil skulle godkende behandlings- og specialundervisningstilbud. Godkendelsen vil skulle ske ved indgåelse af en kvalitetsaftale, hvis kommunalbestyrelsen vurderer at tilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet.

Det foreslås, at kvaliteten af behandlings- og specialundervisningstilbud vil kunne vurderes inden for forskellige temaer om blandt andet undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold, tilbuddets organisation og ledelse, målgrupper, metoder og resultater, fysiske rammer. Der vil skulle udarbejdes en kvalitetsmodel, der i lighed med kvalitetsmodellen på socialområdet opstiller en række kvalitetsstandarder med henblik på at minimere

unødig bureaukrati. I forhold til den social faglige indsats vil de konkrete kvalitetsstandarder kunne omfatte, hvordan der arbejdes med at styrke børnene og de unges udvikling af sociale kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændighed samt om fastholdelse og styrkelse af fysiske eller psykiske færdigheder gennem behandling eller sociale indsatser. I forhold til undervisningen vil de konkrete kvalitetsstandarder kunne omfatte mål for og hvordan der arbejdes med elevernes faglige og alsidige udvikling og trivsel og overgang til ungdomsuddannelse.

Det foreslås, at undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold vil skulle fastlægges i ændringer i folkeskoleloven. Med hensyn til den nærmere regulering heraf henvises til § 1, nr. 10, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

For nærmere om godkendelse og temaer i kvalitetsaftalen henvises til lovforslagets §§ 4 og 5, samt bemærkninger hertil.

3.3. Særligt om krav til økonomi

3.3.1. Gældende ret

3.3.1.1. Folkeskoleloven

Det fremgår af folkeskolelovens § 22, stk. 5, at en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende dagbehandlingstilbud kan henvise elever til specialundervisning i dagbehandlingstilbuddet. Tilsvarende kan en kommunalbestyrelse efter overenskomst med et i kommunen beliggende anbringelsessted for børn og unge, der er oprettet eller godkendt efter lov om social service, henvise elever til specialundervisning i anbringelsesstedet.

Det fremgår af § 22, stk. 6, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om indgåelsen og indholdet af overenskomsten mellem en kommunalbestyrelse og et dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted. Dette gælder dog ikke for overenskomsten med de i stk. 1, nr. 3-5, nævnte skoler, der efter lov om social service er godkendt som anbringelsessteder. I særlige tilfælde kan børne- og undervisningsministeren fastsætte regler om størrelsen af udgiften til undervisningen i et anbringelsessted.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse om interne skoler.

Det fremgår af bekendtgørelsen om interne skolers § 15, stk. 1, at henvisning af en elev til specialpædagogisk bistand i et privat, selvejende eller regionalt dagbehandlingstilbud eller anbringelsessted er betinget af, at der på forhånd mellem institutionen og kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen er indgået overenskomst om undervisningens omfang, indhold og tilrettelæggelse på den interne skole. Det samme gælder kommunale dagbehandlingstilbud og anbringelsessteder, der er beliggende i en anden kommune. Overenskomsten skal mindst omfatte blandt andet budgettet for undervisningen og aflæggelse af regnskab, jf. bestemmelsens nr. 5.

3.3.1.2. Socialtilsynsloven

Til sammenligning indeholder socialtilsynsloven en række krav til økonomien i tilbud omfattet af lovens § 4, stk. 1, nr. 2-4, herunder døgntilbud efter servicelovens § 66, stk. 1, nr. 6-8, jf. dog § 66 f, og §§ 107-110.

Efter socialtilsynslovens § 6, stk. 1, er det en betingelse for godkendelse af tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, at tilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet.

Det følger af socialtilsynslovens § 6, stk. 2, nr. 7, at tilbuddenes kvalitet blandt andet vurderes inden for temaet økonomi, jf. dog stk. 3.

Det fremgår dog af socialtilsynslovens § 6, stk. 3, at er tilbuddet omfattet af § 66, stk. 1, nr. 8, i lov om social service, fører socialtilsynet ikke tilsyn med tilbuddets organisation, ledelse og økonomi, jf. stk. 2, nr. 5 og 7, og §§ 13-18.

Efter socialtilsynslovens § 6, stk. 4, fastsætter social- og boligministeren nærmere regler om det økonomiske tilsyn og vurderingen af tilbuddenes kvalitet, herunder i form af opstilling af kriterier og indikatorer for kvalitetstemaerne, jf. stk. 2.

Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 469 af 21. april 2022 om socialtilsyn (socialtilsynsbekendtgørelsen). Socialtilsynsbekendtgørelsen indeholder blandt andet nærmere regler om tilbuddenes budgetter, private tilbuds regnskaber og tilbuddenes årsrapport. Herudover har socialtilsynsbekendtgørelsen tidligere indeholdt et tema om økonomi i bilaget med kvalitetsmodellen. Dette tema blev med lov nr. 2620 af 28. december 2021 om styrkelse af socialtilsynet og styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud blandt andet erstattet af reglerne i socialtilsynslovens §§ 11 a-11 c.

UDKAST

Efter socialtilsynslovens § 11 a, stk. 1, skal socialtilsynet ved vurderingen af, om et tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 2-4, har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. § 6, stk. 2, nr. 7, tage stilling til følgende forhold:

- 1) Om tilbuddet er økonomisk bæredygtigt.
- 2) Om tilbuddets økonomi giver mulighed for den fornødne kvalitet i tilbudet i forhold til prisen og i forhold til tilbuddets målgruppe.
- 3) Om der er gennemsigtighed i tilbuddets økonomi.

Efter socialtilsynslovens § 11 a, stk. 2, skal socialtilsynet som led i vurderingen efter stk. 1 sikre sig følgende:

- 1) At revisor ikke har anført forbehold eller væsentlige supplerende oplysninger til årsregnskabet.
- 2) At der ifølge tilbuddets årsbudget er et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og omkostningerne.
- 3) At tilbuddets årsbudget afspejler tilbuddets målgruppe og metoder og tilbuddets planer for faglig udvikling og større ændringer.
- 4) At det private tilbuds soliditetsgrad er rimelig set i forhold til tilbuddets alder og specialiseringsgrad.

Det følger endvidere af socialtilsynslovens § 11 a, stk. 3, at socialtilsynet som led i vurderingen af, om et privat tilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. stk. 1 og 2, skal vurdere tilbuddets udgifter til løn til ledelsen. Denne vurdering skal offentliggøres på Tilbudsportalen.

Det fremgår endvidere af socialtilsynslovens § 11 a, stk. 4, at socialtilsynet i sin vurdering af, om et tilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. § 6, stk. 2, nr. 7, skal tage udgangspunkt i de oplysninger, der fremgår af de økonomiske nøgletal, jf. § 12, stk. 5, årsbudgettet, jf. § 16, det private tilbuds årsregnskab, jf. § 17, og revisionspåtegningen, jf. § 18. Hvis disse oplysninger vurderes ikke at være tilstrækkelige, kan socialtilsynet efter en konkret vurdering indhente supplerende oplysninger hos tilbuddet, driftsherren og revisor.

Det følger herudover af socialtilsynslovens § 11 a, stk. 5, at hvis socialtilsynet i forbindelse med sin stillingtagen efter stk. 1, nr. 2, vurderer, at et tilbud

UDKAST

er uforholdsmæssigt dyrt sammenholdt med tilbuddets kvalitet, skal socialtilsynet bemærke dette i tilsynsrapporten, jf. § 7, stk. 5, og på Tilbudsportalen, jf. § 22, stk. 2.

Efter socialtilsynslovens § 11 b, stk. 1, godkender socialtilsynet tilbuddets årsbudget, jf. § 16, stk. 1, som led i godkendelsen af tilbuddet, jf. § 5, stk. 1, og det driftsorienterede tilsyn, jf. § 7, stk. 1, hvis følgende forhold er opfyldt:

- 1) Årsbudgettet sikrer den nødvendige sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer.
- 2) Årsbudgettet indeholder ikke udgifter uvedkommende for tilbuddets virksomhed.
- 3) Årsbudgettet giver mulighed for ansvarlig forvaltning af offentlige midler.

Det følger endvidere af socialtilsynslovens § 11 b, stk. 2, at socialtilsynet som led i godkendelsen af årsbudgettet skal påse følgende forhold:

- 1) At udgifter til leje af fast ejendom ikke overstiger, hvad der anses for normale lejeudgifter for tilsvarende ejendom, der anvendes til tilsvarende formål (markedslejen).
- 2) At vederlag til bestyrelsesmedlemmer ikke overstiger, hvad der anses for sædvanligt efter hvervets art og arbejdets omfang.
- 3) At goodwill ikke medregnes.
- 4) At transaktioner mellem enkelte enheder i en koncern eller en koncernlignende konstruktion sker på markedsvilkår, i overensstemmelse med hvad der kunne være opnået, hvis transaktionerne var sket mellem uafhængige parter.

Det fremgår herudover af socialtilsynslovens § 11 b, stk. 3, at socialtilsynet til brug for vurderingen af, om tilbuddets udgifter til leje af den faste ejendom, jf. stk. 2, nr. 1, overstiger markedslejen, kan indhente uafhængige værdier, som betales af tilbuddet.

Efter socialtilsynslovens § 11 b, stk. 4, godkender socialtilsynet tilbuddets årsbudget i sin helhed og kan afvise at godkende årsbudgettet, med henvisning til at årsbudgettet på baggrund af enkelte poster ikke opfylder kravene i stk. 1.

3.3.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

Dagbehandlingstilbud kan i dag drives af både kommunale, regionale og private leverandører. Det skal de foreslåede behandlings- og specialundervisningstilbud også kunne.

Der er ikke hjemmel i folkeskoleloven til at betale en merpris for undervisning. Kommunerne skal derfor sikre, at den pris, som de betaler for undervisning på interne skoler på private dagbehandlingstilbud, udelukkende anvendes til formålet. Derimod er der mulighed for at trække udbytte ud for så vidt angår behandlingsdelen. Dette skal også være rammerne for de foreslåede behandlings- og specialundervisningstilbud. Med hensyn til den nærmere regulering heraf henvises til § 1, nr. 10, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Med etablering af en samlet institution for behandlings- og specialundervisningstilbud vil der imidlertid blive behov for at fastsætte bestemmelser om økonomisk bæredygtighed og gennemsigtighed, herunder gennemsigtighed med udbetaling af udbytte, så det blandt andet bliver muligt for kommunerne at sikre, at der er sammenhæng mellem pris og kvalitet, og at specialundervisningsdelen ikke giver overskud.

Der findes allerede regler i socialtilsynsloven om økonomisk bæredygtighed og gennemsigtighed, som gælder for tilbud omfattet af socialtilsynsloven, der har fællestræk med de foreslåede behandlings- og specialundervisningstilbud. Der vil derfor skulle stilles krav til behandlings- og specialundervisningstilbuddenes økonomi, som svarer til socialtilsynslovens regler med de tilpasninger, der er nødvendige under hensyn til behandlings- og specialundervisningstilbuddenes særlige forhold, herunder at der ikke er tale om døgninstitutioner.

3.3.3. Den foreslåede ordning

Det fremgår af aftalen om at styrke undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge, at private, kommunale og regionale tilbud fremover vil skulle leve op til lignende krav til økonomisk kvalitet, herunder om økonomisk bæredygtighed, sammenhæng mellem pris og kvalitet og gennemsigtighed i økonomien, herunder med udbetaling af udbytte, som der stilles til sociale tilbud i socialtilsynsloven og den aftale, der dannede baggrund for lov nr. 2620 af 28. december 2021 om styrkelse af socialtilsynet og styrkelse af det økonomiske tilsyn med sociale tilbud, jf. pkt. 3.3.1.2 ovenfor. Det betyder,

at de kommunale og regionale tilbud også vil skulle omfattes for at sikre gennemsigtighed med deres økonomi.

Det fremgår endvidere af aftalen om at styrke undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge, at der vil skulle medtages lignende krav fra den nævnte ændring af socialtilsynsloven, som blandt andet omfatter krav om økonomisk bæredygtighed i forhold til pris og kvalitet, herunder krav om årsbudget og regnskab, krav om kommuners adgang til økonomiske nøgletal, krav om oplysningspligt ved koncern eller koncernlignende konstruktioner samt krav om oplysning om ejerforhold og omfang af udbetalt udbytte de sidste fem år. Der vil derimod ikke skulle stilles krav om indberetning på Tilbudsportalen, oplysningspligt om større vedligeholdelsesarbejder, evalueringer og skærpede krav til revisor og skærpet økonomisk tilsyn. Kravene til private behandlings- og specialundervisningstilbud om økonomisk bæredygtighed og gennemsigtighed vil skulle fremgå af kvalitetsaftalen.

Det foreslås derfor, at der indføres krav til behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi, således at både private, kommunale og regionale behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle opfylde krav om forsvarlig økonomisk kvalitet. Den forsvarlige økonomiske kvalitet vil skulle vurderes ud fra specifikke oplysninger om tilbuddets økonomi, herunder årsbudget og regnskab, ligesom tilbuddenes årsbudgetter vil skulle godkendes hvert år, så det sikres, at tilbuddene løbende har en forsvarlig økonomisk kvalitet. Der foreslås endvidere visse regler om en årlig rapport, regnskabsaflæggelse og revision for behandlings- og specialundervisningstilbud.

For nærmere om økonomiske krav til behandlings- og specialundervisningstilbud henvises til lovforslagets § 5, stk. 2, nr. 7, samt §§ 6 og 7 og bemærkningerne hertil.

3.4. Krav til samarbejdet med kommunen

3.4.1. Gældende ret

Der henvises til pkt. 2.1.1 i de almindelige bemærkninger, hvor gældende ret for indholdet i dagbehandlingstilbud er beskrevet, og til pkt. 2.3.1 i de almindelige bemærkninger, hvor gældende ret om kommunalbestyrelsens ansvar for tilbuddene, herunder kommunalbestyrelsens godkendelse af og tilsyn med tilbuddene, er nærmere beskrevet.

Der stilles i de gældende regler om overenskomsten mellem kommunalbestyrelsen og dagbehandlingstilbud krav om beskrivelse af tilsynsfunktionen og pligt til at tilvejebringe enhver oplysning om den interne skole til Børne-

og Undervisningsministeriet, som ministeriet måtte skønne nødvendig til opfølgning på skolens resultater og forhold i øvrigt, men indholdet er ikke beskrevet nærmere, så udfyldningen heraf afhænger i det hele af kommunalbestyrelsen og dagbehandlingstilbuddet. Der henvises til § 15, stk. 1, nr. 3 og 7, i bekendtgørelse om interne skoler.

Til sammenligning indeholder socialtilsynslovens § 7, stk. 2, en bestemmelse om, at socialtilsynet blandt andet skal indgå i dialog med tilbuddet, og at dialogen skal bidrage til at fastholde og udvikle kvaliteten i tilbuddet. Dialog skal indgå som led i det løbende driftsorienterede tilsyn, og i forbindelse med at der træffes afgørelser.

Herudover indeholder socialtilsynslovens §§ 10 og 12 bestemmelser om oplysningspligter. Socialtilsynslovens § 10 regulerer socialtilsynets oplysningspligter over for kommunerne, og socialtilsynslovens § 12 regulerer tilbuddenes orienteringspligter over for socialtilsynet.

Det fremgår af socialtilsynslovens § 10, stk. 1, at hvis socialtilsynet bliver opmærksomt på bekymrende forhold i et tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 1-3, skal socialtilsynet underrette de kommuner, som har ansvar for de enkelte borgeres ophold i tilbuddet i henhold til lov om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, når disse borgere kan blive berørt.

Efter socialtilsynslovens § 10, stk. 2, skal socialtilsynet, hvis socialtilsynet bliver opmærksom på bekymrende forhold på et behandlingssted, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 4, underrette de kommuner, hvis borgere modtager behandling for alkoholmisbrug på behandlingsstedet i henhold til sundhedslovens § 141, stk. 1.

Det følger endvidere af socialtilsynslovens § 10, stk. 3, at hvis socialtilsynet får oplysninger om bekymrende forhold i et tilbud, jf. § 4, stk. 1, som er nødvendige og relevante af hensyn til udførelse af en opgave, som henhører under en anden offentlig myndighed, skal socialtilsynet uden unødigt ophold videregive oplysningerne til denne anden myndighed, herunder oplysninger om, hvorvidt socialtilsynet har taget tilsynsmæssige skridt.

Det fremgår endvidere af socialtilsynslovens § 10, stk. 4, at hvis socialtilsynet bliver opmærksom på uhensigtsmæssige forhold i forhold til den enkelte borger, der relaterer sig til den enkelte kommunes ansvar efter lov om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, kan socialtilsynet orientere den pågældende kommune herom.

UDKAST

Efter socialtilsynslovens § 12, stk. 1, skal tilbud og plejefamilier, jf. § 4, stk. 1, der søger om godkendelse eller er godkendt efter § 5, til brug for vurderingen af ansøgningen give socialtilsynet de faglige, organisatoriske og økonomiske oplysninger om tilbuddet, som socialtilsynet anmoder om.

Det følger endvidere af socialtilsynslovens § 12, stk. 2, at tilbud og plejefamilier, der er godkendt efter § 5, skal

1) af egen drift straks give socialtilsynet oplysninger om væsentlige ændringer i forhold til godkendelsen, jf. § 5, stk. 2 og 3,

2) efter anmodning give socialtilsynet oplysninger om, hvilke kommuner der har ansvar for at yde hjælp til borgere, der har ophold i tilbud, som er nævnt i § 4, stk. 1, nr. 1-3, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område,

3) efter anmodning give socialtilsynet oplysninger om, hvilke kommuner der i henhold til sundhedslovens § 141, stk. 1, har borgere, som modtager behandling på behandlingsstedet,

4) efter anmodning give socialtilsynet de oplysninger, som er nødvendige for, at socialtilsynet kan udføre det driftsorienterede tilsyn,

5) af egen drift og uden unødigt ophold give socialtilsynet oplysninger om bekymrende forhold og hændelser i tilbuddet og om, hvorvidt andre tilsynsyndigheder har foretaget tilsynsmæssige skridt over for tilbuddet, og

6) af egen drift og uden unødigt ophold give den kommune med ansvar for den enkelte borger efter lov om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, oplysninger om bekymrende forhold og hændelser i tilbuddet og om, hvorvidt andre tilsynsyndigheder har foretaget tilsynsmæssige skridt over for tilbuddet.

Det fremgår af socialtilsynslovens § 12, stk. 3, at tilbud efter § 4, stk. 2-4, revisorer og driftsherrer skal

1) af egen drift give socialtilsynet de relevante og nødvendige oplysninger om tilbuds og koncerners og koncernlignende konstruktioners økonomiske forhold og

2) efter anmodning give socialtilsynet supplerende økonomioplysninger for tilbud og koncerner og koncernlignende konstruktioner, hvis socialtilsynet vurderer, at de indberettede oplysninger ikke er fyldestgørende, eller er i

tvivl om, hvorvidt oplysningerne er i overensstemmelse med de faktiske forhold.

Efter socialtilsynslovens § 12, stk. 4, skal sundhedspersoner, jf. sundhedslovens § 6, efter anmodning give socialtilsynet oplysninger om borgere i sundhedsfaglig behandling, jf. sundhedslovens § 5, på tilbud omfattet af § 4, stk. 1, i lov om socialtilsyn, når de er nødvendige, for at socialtilsynet kan udføre det driftsorienterede tilsyn.

Herudover følger det af socialtilsynslovens § 12, stk. 5, at tilbud omfattet af § 4, stk. 1, nr. 2-4, der er godkendt efter § 5, skal udarbejde en årlig rapport om tilbuddets virksomhed, som blandt andet skal indeholde økonomiske nøgletal fra tilbuddets seneste årsregnskab, og efter socialtilsynslovens § 12, stk. 6, fastsætter social- og boligministeren nærmere regler om tilbuddenes oplysningspligt efter stk. 1-5 og om tilbuddenes årlige rapport om tilbuddets virksomhed efter stk. 5.

3.4.2. Børne- og Undervisningsministeriets overvejelser

For at sikre børn og unge i interne skoler i dagbehandlingstilbud en undervisning og et tilbud af tilstrækkelig høj kvalitet er det nødvendigt, at alle omkring disse børn og unge tager et fælles ansvar for at sikre dem det bedst mulige tilbud. Det kræver, at tilbuddene og myndighederne samarbejder loyalt om opgaven.

Det betyder, at det er nødvendigt at sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbud bliver koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov, således at tilbuddene får adgang til den løbende udvikling af nye undervisningsmetoder, tilrettelæggelsesformer, undervisningsmaterialer m.v. Dette kræver et gensidigt forpligtende samarbejde mellem behandlings- og specialundervisningstilbud og beliggenhedskommune.

For at kunne styrke tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbud, er det derfor nødvendigt at sikre et klart grundlag for, at beliggenhedskommunen, en eventuel henvisende kommune og de øvrige tilsynsmyndigheder har adgang til de oplysninger, der er nødvendige for at kunne varetage tilsynet.

Beliggenhedskommunen, en eventuel henvisende kommune og de øvrige tilsynsmyndigheder er alle offentlige myndigheder, der har en almindelig forpligtelse til at orientere hinanden om forhold af væsentlig betydning for

løsningen af deres opgaver. Behandlings- og specialundervisningstilbud vil derimod få mulighed for at være oprettet som private virksomheder. Der er derfor behov for at sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbuddene kommunikerer til kommunerne om alle væsentlige forhold.

3.4.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der fastsættes bestemmelser om samarbejdet mellem behandlings- og specialundervisningstilbud og beliggenhedskommune, både om at sikre kvaliteten i og udviklingen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Det vil således skulle fremgå af kvalitetsaftalen, hvordan samarbejdet tilrettelægges, herunder hvordan beliggenhedskommunen vil medvirke til og sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbuddene bliver koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov. Dette kan f.eks. ske ved at lade medarbejdere i behandlings- og specialundervisningstilbuddene deltage i kompetenceudvikling for medarbejdere i det kommunale skolevæsen, ved at inddrage behandlings- og specialundervisningstilbuddene i udviklingen af mål og rammer for kommunens skoler, og ved at lade børn og unge, der er henvist til behandlings- og specialundervisningstilbuddene, tage del i kommunens aktiviteter for elever i folkeskolen, herunder f.eks. idrætsdage, projektuger m.v. De nærmere bestemmelser herom fremgår af lovforslagets § 3, stk. 1, og § 5, stk. 2, nr. 8. Der henvises herudover til bemærkningerne til bestemmelserne samt til pkt. 2.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås endvidere, at der fastsættes bestemmelser om, i hvilke situationer et behandlings- og specialundervisningstilbud som minimum skal orientere beliggenhedskommunen og en eventuel henvisende kommune, og inden for hvilke frister.

De foreslåede bestemmelser vil skulle svare til bestemmelserne i socialtilsynslovens § 12 med de tilpasninger, der følger af behandlings- og specialundervisningstilbuddenes særlige forhold.

For nærmere om behandlings- og specialundervisningstilbuds og kommunalbestyrelsens orienteringspligter henvises til lovforslagets § 9 og bemærkningerne hertil.

4. Konsekvenser for opfyldelsen af FN's verdensmål

En styrkelse af kvaliteten i undervisningen i behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes at understøtte delmål nr. 4.1., hvorefter det skal sik-

res, at alle piger og drenge gennemfører gratis, inkluderende grundskoleundervisning og ungdomsuddannelse i høj kvalitet, der fører til relevante og effektive læringsresultater, inden 2030.

Herudover vurderes et styrket fokus på behandlings- og specialundervisningstilbud og på specialundervisningen i behandlings- og specialundervisningstilbud i væsentligt omfang at understøtte delmål 4.5., hvorefter ulighed mellem kønnene i uddannelser skal afskaffes inden 2030, og der skal sikres lige adgang til alle niveauer af uddannelse og erhvervsrettet uddannelse for de mest udsatte grupper, herunder mennesker med handicap, oprindelige folk og børn i udsatte situationer. Initiativet vil således medvirke til at sikre lige adgang til kvalitetsuddannelse for børn med handicap og børn i udsatte positioner.

Herudover vurderes specifikke krav til og tilsyn med tilbuddenes fysiske rammer m.v. alt andet lige at kunne understøtte delmål nr. 4.a., hvorefter uddannelsesinstitutioner skal bygges og opgraderes, så de tager hensyn til barnets tarv, handicap og køn, og så de skaber et sikkert, ikkevoldeligt, inkluderende og effektivt læringsmiljø for alle.

5. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget vurderes at medføre kommunale merudgifter. De varige merudgifter skønnes fuldt indfaset at udgøre ca. 7 mio. kr. årligt.

De kommunale merudgifter vedrører, at kommunerne fremadrettet har et samlet myndighedsansvar for behandlings- og specialundervisningstilbud – som hidtil har været benævnt dagbehandlingstilbud - hvilket indebærer en større regulering af disse tilbud med bl.a. krav til indførsel af kvalitetsaftaler på baggrund af kvalitetsstandarder, tilsyn med den pædagogisk støtte og anden støtte, som ydes efter serviceloven samt til økonomisk tilsyn. De kommunale merudgifter forventes til dels at vedrøre afledte takststigninger som følge af indførsel af kvalitetsaftaler og de krav, som følger heraf for tilbuddene.

De statslige merudgifter fremgår i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.) og er derfor ikke medtaget i de økonomiske konsekvenser i dette lovforslag. De statslige udgifter omfatter bl.a., at Styrelsen for Undervisning og

Kvalitet fremadrettet skal foretage risikobaserede tilsyn med specialundervisningen og anden specialpædagogisk bistand på behandlings- og specialundervisningstilbud samt en ansøgningspulje i en 3-årig periode til kommunerne, som kan understøtte den lokale implementering og omstilling til de nye lovkrav.

Det forventes at lovforslaget i alt vil berøre ca. 85 behandlings- og specialundervisningstilbud.

De økonomiske konsekvenser skal DUT-forhandles med kommunerne.

Lovforslaget opfylder betingelserne for digitaliseringsklar lovgivning. For lovforslaget er særligt princip nr. 1 (enkle og klare regler) relevant. De øvrige principper for digitaliseringsklar lovgivning er ikke relevante for lovforslaget.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslaget vurderes at medføre, at private virksomheder, som driver behandlings- og specialundervisningstilbud, og hvor der tilbydes specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand får en meropgave, som følge af de foreslåede bestemmelser om indførelse af kvalitetsaftaler og de krav, som følger deraf. Omkostningerne for erhvervslivet vurderes at kunne overføres til tilbuddenes takster, hvorfor virksomhedernes merudgifter dækkes af kommunerne, som kompenseres herfor.

Herudover vurderes det, at de personligt ejede virksomheder i kraft af deres drift af tilbud på området allerede har den fornødne kapital på 40 t. kr., der er det fastsatte krav til startkapital i et anpartsselskab. Der vurderes derfor ikke at være væsentlige afledte merudgifter for erhvervslivet som følge af den foreslåede bestemmelse om krav til virksomhedsform.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget har ikke administrative konsekvenser for borgerne.

8. Klimamæssige konsekvenser

Lovforslagets har ikke klimamæssige konsekvenser.

9. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Lovforslaget har ikke miljø- og naturmæssige konsekvenser.

10. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

11. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 30. marts 2023 til den 8. maj 2023 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.: ADHD-Foreningen, Advokatsamfundet, Ankestyrelsen, Astra – Center for Læring i Natur, Teknik og Sundhed, Autismeforeningen, Børne- og Ungdomspædagogernes Landsforbund, Børnenes Bureau, Børne- og kulturchefforeningen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Børns Vilkår, CEPOS, Cevea, Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, Danmarks Idrætsforbund, Danmarks Lærerforening, Danmarks Private Skoler, Danmarks Statistik, Danmarks Vejlederforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Center for Undervisningsmiljø, Dansk Erhverv, Dansk Handicap Forbund, Dansk Industri, Dansk Psykolog Forening, Dansk Skoleforening for Sydslesvig, Dansk Skoleidræt, Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Ungdoms Fællesråd, Danske Advokater, Danske Dagbehandlingstilbuds Netværk, Danske Døves Landsforbund, Danske Erhvervsakademier, Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier, Danske Forlag, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Gymnasier, Danske Gymnastik- og Idrætsforeninger, Danske Handicaporganisationer, Danske HF & VUC, Danske Landbrugsskoler, Danske Professionshøjskoler, Danske Regioner, Danske Revisorer, Danske Skoleelever, Danske Underviserorganisationers Samråd, Datatilsynet, De Anbragtes Vilkår, DEA, Den uvildige konsulentordning på handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, Det Kriminalpræventive Råd, Deutscher Schul- und Sprachverein für Nordschleswig, Efterskoleforeningen, Erhvervsskolernes Elevorganisation, Erhvervsskolelederne, Danmarks Evalueringsinstitut, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Fagligt Fælles Forbund, FGU Danmark, Finans Danmark, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Firmaidrætten, Foreningen af Døgn og Dagtilbud for udsatte børn og unge, Foreningen af katolske skoler i Danmark, Foreningen af Kristne Friskoler, Foreningen af Social-, Sundheds- og Arbejdsmarkedschefer i Danmark, Foreningen for Forældre til Elever i Fri- og Privatskoler, Foreningen Frie Fagskoler, Foreningen til gavn for børn og unge, Foreningsfællesskabet Ligeværd, Frie Skolers Lærerforening, Friskolerne, FSR- danske revisorer, Gymnasiernes Bestyrelsesforening, Hvor Er Der En Voksen, IFFD – Idræts- og Fritidsfaciliteter i Danmark, Institut for Menneskerettigheder, Justitia, KL, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Kriminalforsorgen, Landsforeningen af 10. Klasseskoler i Danmark, Landsforeningen af Ungdomsskoleledere, Landsforeningen for Socialpædagoger, Landsorganisationen for sociale tilbud (LOS), Landssamråd for PPR-chefer, Ledersamrådet, Lilleskolerne, Lærernes Centralorganisation, Lær for Livet,

UDKAST

Netværket for kostafdelinger, Open Denmark, Ordblindeforeningen, Plejefamiliernes Landsforening, Red Barnet, Rigsrevisionen, Rådet for Børns Læring, Rådet for Socialt Udsatte, Sammenslutningen af Steinerskoler i Danmark, Sammenslutningen af Unge Med Handicap, Samrådet af Specialskoleledere, Selveje Danmark, Selvejende og private institutioners forening, Sjældne Diagnoser, Skole og Forældre, Skolelederforeningen, SMVDanmark, Socialpædagogernes Landsforbund, Social- og Boligstyrelsen, Socialtilsyn Hovedstaden, Socialtilsyn Midt, Socialtilsyn Nord, Socialtilsyn Øst, Socialtilsyn Syd, Landsforeningen for nuværende og tidligere anbragte, Udviklingshæmmedes Landsforbund, Ungdomsringen, og 6-byerne.

12. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ca. 7 mio. kr. i kommunale merudgifter fuldt indfaset
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Med lovforslaget stilles yderligere krav, som medfører øget sagsbehandling i kommunerne og i de berørte tilbud, og som derved vil have negative implementeringskonsekvenser. Kommunerne kompenseres herfor og vil have mulighed for at søge yderligere midler til implementeringsunderstøttelse.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen

UDKAST

Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/ Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej x

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

UDKAST

De gældende regler om dagbehandlingstilbud fremgår af de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.1 og 2.1.1.2 ovenfor.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 1, stk. 1, at denne lov gælder for tilbud til børn og unge, der både har behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service og for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven. Behandlings- og specialundervisningstilbud yder både foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven. Den foreslåede § 1, stk. 1, er en bestemmelse, som vil præsentere og tydeliggøre anvendelsesområdet for den foreslåede lov om behandlings- og specialundervisningstilbud. Den foreslåede bestemmelse understreger det dobbelte formål, som behandlings- og specialundervisningstilbud fortsat vil skulle have.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil således være integrerede tilbud og vil samlet skulle opfylde folkeskolelovens formål, som fremgår af folkeskolelovens § 1, hvorefter folkeskolen i samarbejde med forældrene skal give eleverne kundskaber og færdigheder, der: forbereder dem til videre uddannelse og giver dem lyst til at lære mere, gør dem fortrolige med dansk kultur og historie, giver dem forståelse for andre lande og kulturer, bidrager til deres for menneskets samspil med naturen og fremmer den enkelte elevs alsidige udvikling. Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, retigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

Tilbuddene vil være en del af folkeskolen ved siden af det kommunale skolevæsen. Tilbuddene vil som udgangspunkt være omfattet af den indholdsmæssige del af folkeskolen, men ikke den organisatoriske. Tilbuddene vil således f.eks. ikke være omfattede af reglerne om kommunalbestyrelsens, skolebestyrelsens og skolelederens kompetencer i folkeskolelovens kapitel 6, men vil på lige fod med øvrige folkeskoletilbud i kommunen skulle indgå ved opfyldelsen af kommunens ansvar for, at alle børn i kommunen sikres ret til vederlagsfri undervisning i folkeskolen, jf. folkeskolelovens § 2, stk. 1. Kommunen vil derfor fortsat skulle sikre, at eleverne får den undervisning, de har ret til efter folkeskoleloven. Kommunen vil også være forpligtet til at inddrage tilbuddene i kommunens fælles aktiviteter for kommunernes

UDKAST

skoler. Der henvises til det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Målgruppen for disse tilbud vil være børn og unge med behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven i tilknytning til et tilbud om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven.

Målgruppen vil være børn og unge fra starten af den undervisningspligtige alder til og med 17 år. Elever, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, vil dog få mulighed for at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret. Der henvises til den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 11, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

Baggrunden for forslaget er at sikre at børn og unge, der har behov for et behandlings- og specialundervisningstilbud, vil kunne modtage et samlet tilbud af høj kvalitet, der lever op til kravene i både folkeskoleloven og serviceloven.

Et behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle tilbyde både foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling og tilbyde specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Behandlings- og specialundervisningstilbud vil ikke kunne henvise specialundervisningen og anden specialpædagogisk bistand til en anden skole, eller den pædagogiske indsats til en andet tilbud. Det vil være afgørende, at specialundervisningen og den specialpædagogiske bistand og foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling gives i et samlet tilbud. Dette vil være gældende for både kommunale, regionale og private behandlings- og specialundervisningstilbud, og uanset om behandlings- og specialundervisningstilbuddene indgår i koncerner eller koncernlignende konstruktioner.

Døgninstitutioner og opholdssteder, der er godkendt af socialtilsynet efter socialtilsynsloven og har en kvalitetsaftale om specialundervisning med beliggenhedskommunen, jf. det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.) vil kunne give pædagogisk støtte eller behandling efter serviceloven samt specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven til børn og unge, der er omfattet af målgruppen for tilbuddet og er henvist

til dagbehandling i tilbuddet, og derfor ikke er anbragt. Sådanne døgninstitutioner og opholdssteder vil ikke blive omfattet af reglerne om behandlings- og specialundervisningstilbud i nærværende lovforslag af den grund.

Et barn eller en ung, der ikke har et behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, vil ikke kunne henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud, ligesom et barn eller en ung, der ikke har behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, ikke vil kunne henvises til et behandlings- og specialundervisningstilbud. De af lovforslaget omfattende tilbud vil alene kunne have børn eller unge, der har behov for både specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og har et behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 og 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 2

De gældende regler om dagbehandlingstilbud fremgår af de almindelige bemærkninger pkt. 2.1.1.1 og 2.1.1.2 ovenfor.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 1, at behandlings- og specialundervisningstilbud kan oprettes af regionsrådet, kommunalbestyrelsen eller private leverandører. Private behandlings- og specialundervisningstilbud skal være oprettet som selvejende institution, forening, aktieselskab, anpartsselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder.

Det foreslåede vil indebære, at der stilles krav til de ejerforhold, der kan benyttes ved etablering og drift af behandlings- og specialundervisningstilbud.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil således kunne oprettes af regionsråd, således at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er regionalt. Et regionsråd vil, som i dag, både kunne oprette tilbud inden for og uden for regionens geografiske område.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil endvidere kunne oprettes af kommunalbestyrelser, således at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er kommunalt. En kommunalbestyrelse vil, som i dag, både kunne oprette tilbud inden for og uden for kommunens geografiske område.

UDKAST

Endvidere vil behandlings- og specialundervisningstilbud kunne oprettes af private leverandører, således at behandlings- og specialundervisningstilbudet er i privat eje. Det foreslåede i bestemmelsens 2. pkt. vil dog indebære, at private tilbud alene vil kunne oprettes i de opregnede virksomhedsformer efter lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, jf. lovbekendtgørelse nr. 249 af 1. februar 2021, og derfor ikke vil kunne oprettes og drives som personligt ejede virksomheder.

Bestemmelsen i § 2, stk. 1, 2. pkt., har den samme indhold som socialtilsynslovens § 12 b. Formålet med den foreslåede bestemmelse er at tydeliggøre overensstemmelse mellem reguleringen af behandlings- og specialundervisningstilbud og andre tilbud omfattet af socialtilsynsloven.

Formålet med den foreslåede bestemmelse er endvidere at understøtte muligheden for at føre et effektivt tilsyn med tilbuddenes økonomi og at sikre bedre gennemsigtighed i tilbuddenes økonomi. Det er således kendetegnende for de nævnte virksomhedsformer i modsætning til personligt ejede virksomheder, at der enten er klar adskillelse mellem ejers og tilbuddets økonomi, eller at der ikke er en ejerkræds, idet tilbuddet er selvejende.

Bestemmelsen vil således gælde for private tilbud, men ikke for offentligt ejede tilbud.

Det foreslåede vil indebære, at private tilbud, der er oprettet som personligt ejede virksomheder, fra med lovens ikrafttræden ikke vil kunne godkendes af kommunalbestyrelsen.

Det bemærkes, at det for at sikre allerede oprettede private tilbud, der er oprettet som personligt ejet virksomhed, en hensigtsmæssig tid til at overgå til en anden af de nævnte virksomhedsformer, i lovforslagets § 19, stk. 2, foreslås at indrømme allerede oprettede private tilbud, der drives i form af en personligt ejet virksomhed, en periode fra lovens ikrafttræden og frem til og med den 31. december 2028 til at foretage den nødvendige omdannelse.

Et behandlings- og specialundervisningstilbud, der fortsætter driften med en ændret virksomhedsform, vil skulle anses som samme virksomhed i forhold til lovforslagets ordning. Ændres virksomhedsformen vil dette således skulle meddeles til beliggenhedskommunen med henblik på opdatering af godkendelsen og dermed kvalitetsaftalen, jf. lovforslagets § 4, stk. 2, nr. 3, og der vil skulle indsendes regnskab for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed i det forgangne regnskabsår med henblik på tilsynet med den økonomiske kvalitet, jf. lovforslagets § 6, stk. 1, nr. 2.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 2, stk. 2, at det er en betingelse for, at et behandlings- og specialundervisningstilbud kan modtage børn og unge, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er godkendt af kommunalbestyrelsen efter bestemmelserne i kapitel 2, og at barnet eller den unge er henvist til behandling- og specialundervisningstilbuddet efter bestemmelserne i kapitel 3.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen alene vil kunne henvise eller acceptere andre kommunalbestyrelses henvisning af elever til et behandlings- og specialundervisningstilbud, når kommunalbestyrelsen har godkendt behandlings- og specialundervisningstilbuddet ved at indgå en kvalitetsaftale med tilbuddet efter de foreslåede bestemmelser i lovforslagets kapitel 2.

Det foreslåede har til hensigt at tydeliggøre, at alene godkendte behandlings- og specialundervisningstilbud vil kunne modtage børn og unge. Dette vil betyde, at beliggenhedskommunen allerede vil have forholdt sig til, om det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder betingelserne for at blive godkendt.

Det vil være kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende, der vil skulle godkende tilbuddet efter reglerne i kapitel 2. Det vil ligeledes være beliggenhedskommune, der har ansvaret for tilbuddet. Dette vil også gælde for tilbud, som er ejet af andre kommuner end beliggenhedskommunen.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud vil kræve, at børn og unge opfylder betingelserne om henvisning efter de foreslåede bestemmelser i lovforslagets kapitel 3 om elevens behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling og for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Det vil således være en betingelse, at der for det enkelte barn eller den enkelte unge, der ønskes henvist til et behandlings- og specialundervisningstilbud, både er truffet afgørelse om foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven og en afgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven, samt at henvisningen foretages af eller efter aftale med beliggenhedskommunen.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 3

De gældende regler om kommunalbestyrelsens ansvar for og tilsyn med dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede § 3, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende, træffer efter ansøgning afgørelse om godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbuddet, jf. §§ 4-5. Det foreslåede har til hensigt at tydeliggøre, at det er beliggenhedskommunen, der vil have det samlede ansvar for behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune vil have eneansvaret for godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbud, der er beliggende i kommunen. En anden kommune end beliggenhedskommunen vil således ikke kunne godkende et tilbud og henvise elever direkte hertil. Det vil også være tilfældet, hvor det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud er ejet og drevet af den anden kommune. Se hertil den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 12. Det vil også alene være beliggenhedskommunen, som vil kunne forestå betaling for elever i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, uanset hvilken kommune eleven måtte være bosiddende i, herunder hvilken kommune, der er elevens opholdskommune efter den sociale lovgivning. Se hertil den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 13.

Ved et behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle forstås en selvstændig juridisk enhed eller en geografisk selvstændig del af en juridisk enhed, der tilbyder både foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter den sociale lovgivning og specialundervisning. Kommunalbestyrelsens godkendelse vil således skulle omfatte ethvert behandlings- og specialundervisningstilbud eller afdeling af et behandlings- og specialundervisningstilbud, som er beliggende i kommunen.

Det vil således ikke være afgørende, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet er kommunalt, regionalt eller privat. Det vil heller ikke være afgørende, om et privat tilbud er organiseret som selvejende institution, forening, aktieselskab, anpartsselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, eller om det indgår i en koncern eller koncernlignende konstruktion med en sådan organisationsform. Det bemærkes, at det fremgår af de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 2, stk. 1, 2. pkt., og § 19, stk. 2, at et behandlings- og specialundervisningstilbud også vil kunne drives som personligt

UDKAST

drevet virksomhed indtil den 1. januar 2029, hvis virksomheden er oprettet før lovens ikrafttræden den 1. januar 2024.

Den foreslåede placering af ansvaret hos kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune vil omfatte hele behandlings- og specialundervisningstilbudets virksomhed, herunder både foranstaltninger i form af pædagogiske støtte og behandling i tilbuddet og specialundervisningen i tilbuddet.

Det bemærkes, at specialundervisningsdelen af behandlings- og specialundervisningstilbudets virksomhed vil være en del af kommunens samlede skoletilbud i den kommune, hvor tilbuddet ligger. Kommunalbestyrelsen vil derfor skulle sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbuddene bliver koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov, og sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbud har adgang til de fornødne undervisningsfaciliteter m.v. Der henvises til lovforslagets § 5, stk. 2, nr. 7 og 8, samt til § 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Det følger af den foreslåede § 3, stk. 2, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, jf. stk. 1, har ansvaret for tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbuddet, jf. §§ 6-8.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen i den stedlige kommune vil have eneansvaret for at føre tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, der er beliggende i kommunen. Dette vil også være tilfældet i forhold til kommunens egne behandlings- og specialundervisningstilbud og i forhold til andre kommuners eller regioners behandlings- og specialundervisningstilbud. Det vil være kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, der skal indgå en aftale med socialtilsynet i vedkommende region om at føre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogiske støtte og behandling, der ydes efter serviceloven og den indgåede kvalitetsaftale. Se hertil den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 8, stk. 2.

For en nærmere afgrænsning af de omfattede behandlings- og specialundervisningstilbud henvises til bemærkningerne til § 3, stk. 1, ovenfor.

UDKAST

Det bemærkes, at det foreslåede ikke indebærer, at beliggenhedskommunen har ansvaret for det personrettede tilsyn efter servicelovens § 148, stk. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 4

Dagbehandlingstilbud er institutionelt ureguleret og er ikke i dag underlagt en samlet godkendelse eller driftsorienteret tilsyn. Dagbehandlingstilbud skal dog i dag indgå en overenskomst om undervisningen med kommunen, hvor kommunens krav til undervisningen og tilsynet hermed skal være omfattet. De gældende regler om godkendelse af dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1, 3.1.1 og 3.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1, at godkendelse sker ved indgåelse af en kvalitetsaftale med det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud, der skal indeholde oplysning om de elementer, som fremgår af stk. 2-4, § 5 og § 6, stk. 2, nr. 1-2, og regler udstedt med hjemmel heri.

Det foreslåede vil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle indgive en ansøgning om godkendelse til den kommune, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende.

Et behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle indsende de nødvendige oplysninger i forbindelse med ansøgning om godkendelse. Den stedlige kommune vil herefter skulle gennemgå oplysningerne og vil skulle indgå kvalitetsaftale med behandlings- og specialundervisningstilbuddet, hvis behandlings- og specialundervisningstilbuddet opfylder kravene og vilkårene for godkendelse.

Det foreslåede vil indebære, at der vil skulle udformes en kvalitetsaftale til brug for godkendelse, og at kommunerne vil være forpligtet til at anvende denne skabelon. Kvalitetsaftalen vil blandt andet skulle indeholde oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddenes økonomiske forhold, målgrupper og organisation.

Det vil ikke være en betingelse for godkendelse, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet allerede på tidspunktet for godkendelse har et elevgrundlag, ligesom godkendelse heller ikke vil være bundet op på forsyningsbehovet for tilbuddet i kommunen. Dette vil dog naturligt indgå i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomiske forhold, herunder sær-

UDKAST

ligt tilbuddenes årsbudgetter og regnskaber. Det vil således kunne forudsættes, at et behandlings- og specialundervisningstilbud, der vedblivende ikke modtager elever/børn og unge, ikke vil være økonomisk bæredygtigt.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle overholde de fastsatte regler om minimumsstørrelse, jf. §§ 11-12 i bekendtgørelse om interne skoler.

Beliggenhedskommunen vil skulle iagttage reglerne i forvaltningsloven ved behandlingen af ansøgning om godkendelse. Beliggenhedskommunen vil kunne indgå kvalitetsaftaler med alle, både offentlige og private leverandører, behandlings- og specialundervisningstilbud, der ligger i kommunen. Det foreslåede vil videre betyde, at kommunen også vil skulle godkende tilbud, som kommunen selv ejer, når disse er beliggende i kommunen og opfylder betingelserne for godkendelse. Det foreslåede vil således indebære, at alle tilbud uanset ejerforhold vil skulle godkendes af den stedlige kommune.

Beliggenhedskommunen vil skulle godkende tilbud ved at indgå kvalitetsaftaler med tilbuddene. Der vil ikke være tidsbegrænsninger i kvalitetsaftalen, så længe tilbuddet fortsat lever op til den aftalte kvalitet, jf. dog § 10.

Elementerne, der vil skulle indgå i kvalitetsaftalen, vil fremgå af stk. 2-4, § 5 og § 6, stk. 2, nr. 1-2, og regler udstedt med hjemmel heri.

I godkendelsen vil der således både skulle aftales kvalitetsstandarder for undervisningen og for den pædagogiske støtte og behandling inden for nærmere fastslåede temaer i lovforslagets § 5. I forhold til den social faglige indsats vil de konkrete kvalitetsstandarder f.eks. kunne omfatte, hvordan der arbejdes med at styrke børnene eller de unges udvikling af sociale kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændighed samt om fastholdelse eller styrkelse af fysiske eller kognitive færdigheder gennem behandling eller sociale indsatser. I forhold til undervisningen vil kvalitetsaftalen kunne omfatte mål for og hvordan der arbejdes med elevernes faglige og alsidige udvikling og trivsel med henblik på at kunne vende tilbage til et undervisningstilbud i elevens folkeskole samt overgang til ungdomsuddannelse. Kvalitetsaftalen vil endvidere skulle omfatte, hvordan der måles og følges op på kvaliteten.

Kvalitetsaftalen vil også skulle omfatte indhold af tilsynsfunktionen og sanktionsmuligheder, hvis kvalitetsaftalen ikke overholdes. Kvalitetsaftalen vil skulle suppleres af et budget for tilbuddet, der blandt andet vil skulle

UDKAST

sikre, at der er et rimeligt forhold mellem pris og kvalitet, ligesom undervisningsdelen vil skulle have et særskilt budget.

Kvalitetsaftalen vil endvidere skulle opfylde de krav til kvalitetsaftalens form og indhold, som vil blive fastsat med hjemmel i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 4, stk. 4.

Det følger af det foreslåede § 4, stk. 2, at kvalitetsaftalen blandet skal indeholde følgende oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddet: 1) adresse og fysiske rammer

- 2) antal pladser
- 3) ejerforhold
- 4) målgruppe og
- 5) ydelser.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at godkendelse af et behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle indeholde en beskrivelse af disse fem forhold.

Den endelige godkendelse vil samlet set indebære en vurdering af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil være egnet til at yde relevant pædagogisk støtte og behandling og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til den konkrete målgruppe i overensstemmelse med betingelserne i §§ 5-8.

Oplysninger i bestemmelsens stk. 2 vil skulle være objektive beskrivelser af forholdene.

Oplysningerne vil kunne anvendes af kommunerne til at identificere behandlings- og specialundervisningstilbud ud fra objektive forhold. Oplysningerne vil ikke skulle offentliggøres på Tilbudsportalen.

Det foreslås i § 4, stk. 2, nr. 1, at kvalitetsaftalen skal indeholde oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddets adresse og fysiske rammer. Det foreslåede vil indebære, at der i kvalitetsaftalen vil skulle være oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddets adresse samt en nærmere beskrivelse af stedets fysiske rammer, herunder hvilke bygninger tilbuddet råder over og lignende oplysninger.

Det foreslåede vil indebære, at beliggenhedskommunen vil få viden om, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende, og hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddets vil have sine aktiviteter og således føre et effektivt tilsyn med tilbuddet. Det vil medføre, at kommunen,

UDKAST

herunder efter ønske fra andre myndigheder, som vil have behov herfor, hurtigt vil kunne danne sig et overblik over, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil være egnet til det konkrete barn, som kommunen skal finde et tilbud til.

Bestemmelsen vil skulle ses i sammenhæng med lovforslagets § 5, stk. 2, nr. 7, hvorefter kvalitetsvurderingen vil skulle omfatte temaet 'Fysiske rammer'. Den foreslåede bestemmelse vil alene stille krav om at opregne de faktiske fysiske forhold, hvorimod bestemmelsen i § 5 vil indebære en vurdering af de fysiske rammer, herunder om disse er egnet til at huse et behandlings- og specialundervisningstilbud. Oplysningerne i det foreslåede i § 4, stk. 2, nr. 1, vil i modsætning hertil være objektive og umiddelbare identificerbare.

Det foreslås § 4, stk. 2, nr. 2, at der i kvalitetsaftalen skal indgå oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddets antal af pladser.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne danne sig et overblik over størrelsen på behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det bemærkes, at behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle overholde de fastsatte regler om minimumsstørrelse, jf. §§ 11-12 i bekendtgørelse om interne skoler.

Oplysningerne i det foreslåede i § 4, stk. 2, nr. 2, vil være objektive og umiddelbare identificerbare.

Det foreslås i § 4, stk. 2, nr. 3, at kvalitetsaftalen skal indeholde oplysninger om ejerforhold.

Der vil være tale om oplysninger, om der er tale om et kommunalt, regional eller et privat tilbud, herunder ved private tilbud hvilken selskabskonstruktion og om tilbuddet helt eller delvist er ejet fra udlandet.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne sikre sig, hvem der søger om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det foreslåede vil indebære, at der er en sproglig lighed med § 6, stk. 1, nr. 3. I § 6 vil de temaer, som vil fungere som indikatorer på om et tilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, blive nærmere konkretiseret og udfoldet. Oplysningerne i det foreslåede i § 4, stk. 2, nr. 3, vil i modsætning hertil være objektive og umiddelbare identificerbare.

UDKAST

Et behandlings- og specialundervisningstilbud, der fortsætter driften med en ændrer virksomhedsform, jf. hertil lovforslagets § 2, stk. 1, 2. pkt., vil skulle anses som samme virksomhed i forhold til lovforslagets ordning. Ændres virksomhedsformen vil dette således skulle meddeles til beliggenhedskommunen med henblik på opdatering af godkendelsen og dermed kvalitetsaftalen, jf. lovforslagets § 4, stk. 2, nr. 3, og der vil skulle indsendes regnskab for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed i det forgangne regnskabsår med henblik på tilsynet med den økonomiske kvalitet, jf. lovforslagets § 6, stk. 1, nr. 2, og § 7, stk. 2.

Det foreslås i § 4, stk. 2, nr. 4, at kvalitetsaftalen skal indeholde oplysninger om målgruppen for behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Den foreslåede bestemmelse vil være en opremsning af hvilke målgrupper, som behandlings- og specialundervisningstilbuddet henvender sig til.

Den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 2, nr. 4, har sammenfald med den foreslåede bestemmelse i § 5, stk. 2, nr. 4. Oplysningerne i det foreslåede i § 4, stk. 2, nr. 4, vil være objektive og umiddelbare identificerbare, f.eks. om tilbuddet har særlige kompetence inden for visse diagnoser eller behandlingstilbud, og der vil ikke efter denne bestemmelse skulle foretages en vurdering af målgruppen.

Det foreslås i § 4, stk. 2, nr. 5, at kvalitetsaftalen skal indeholde oplysninger om tilbuddets ydelser.

Det foreslåede vil indebære, at kvalitetsaftalen vil skulle indeholde oplysninger om de ydelser som behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil kunne levere til målgruppen. Det vil f.eks. være oplysninger om pædagogisk støtte, pædagogisk behandling, eller oplysninger om hvilke klassetrin, der tilbydes. Det kunne også være oplysninger om, i hvilket omfang behandlings- og specialundervisningstilbuddet varetager foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling under sygdom, for børn og unge, der er henvist til tilbuddet, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 14, stk. 1.

Det følger af det foreslåede i § 4, stk. 3, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er forpligtet til at oplyse, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet er en afdeling af et tilbud, eller om behandlings- og specialundervisningstilbuddet indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion.

UDKAST

Det foreslåede har til formål at give kommunalbestyrelsen forudsætningerne for at føre et effektivt økonomisk tilsyn, idet der sikres adgang til alle relevante oplysninger om offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbud samt koncerners og koncernlignende konstruktioners økonomi.

Der vil være tale om en koncernlignende konstruktion, hvis der ikke er tale om en koncern i selskabsretlig forstand, men der mellem et eller flere private behandlings- og specialundervisningstilbud eller andre virksomheder sker en kontinuerlig og ikke ubetydelig samhandel, herunder køb, salg, leje og udleje af varer, ydelser, aktiver, fast ejendom m.v., og der er en eller flere fysiske personer, der ejer eller på anden måde har økonomisk og driftsmæssig bestemmende indflydelse på disse tilbud og virksomheder, eller sammenfald i bestyrelses-, leder- eller ejerkreds i disse tilbud og virksomheder, herunder sammenfald ved nærtstående.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen får krav på at modtage de oplysninger, der er nødvendige for at vurdere, om behandlings- og specialundervisningstilbuddene har en forsvarlig økonomisk kvalitet, herunder at behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi giver mulighed for den fornødne kvalitet i behandlings- og specialundervisningstilbuddet i forhold til prisen og i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets målgruppe, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 1, nr. 1, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomisk bæredygtigt, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 2, nr. 1, og at der er gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 2, nr. 2. Herudover vil kommunalbestyrelsen få forudsætningerne for at vurdere, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har givet de fornødne oplysninger om omfanget af udbetalt udbytte de seneste 5 år, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 2, nr. 3.

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 4, at børne- og undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om kvalitetsaftalen, herunder krav til kvalitetsaftalens form og indhold.

Det foreslåede vil indebære, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at udforme rammerne for kvalitetsaftalen, herunder udarbejde en skabelon som kommunerne vil skulle anvende til godkendelsen af behandlings- og specialundervisningstilbud. Parter og interessenter vil skulle inddrages i udformningen af skabeloner, og aftalepartierne forelægges oplæg til skabeloner.

UDKAST

Børne- og undervisningsministeren vil også kunne fastsætte krav til kvalitetsaftalens form og indhold. Det vil f.eks. kunne bestemmes, at kommunalbestyrelsen skal stille krav om indsendelsesfrister og regnskabsår i forbindelse med indgåelsen af kvalitetsaftalen, da det vil være et krav, at årsbudgettet godkendes før budgetåret går i gang, jf. lovforslagets § 7, stk. 1, og bemærkningerne hertil. Det vil endvidere kunne bestemmes, hvilke oplysninger, herunder i form af nøgletal og regnskabsaflæggelse, der skal indgå i en årlig rapport, jf. lovforslagets § 7, stk. 2, eller om hvilke krav til revision, der vil kunne stilles, jf. lovforslagets § 7, stk. 3.

Der forventes fastsat regler om, at kvalitetsaftalen, foruden de krav til undervisningens indhold m.v., som vil følge af folkeskoleloven, vil skulle fastlægge kvaliteten for de sociale indsatser, som behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle yde.

Kvalitetsaftalen vil skulle omfatte målgruppen for det konkrete behandlings- og specialundervisningstilbud og kompetencer hos medarbejdergruppen, herunder hvilke socialpædagogiske og psykologfaglige kompetencer, tilbuddet omfatter.

Kvalitetsaftalen vil skulle opstille kriterier for kvalitet med henblik på at give grundlag for ensartede vurderinger af behandlings- og specialundervisningstilbuddene og derved minimere unødigt bureaukrati. Det vil skulle omfatte, hvordan der arbejdes med at styrke børnenes og de unges udvikling af sociale kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændighed samt om fastholdelse og styrkelse af fysiske eller psykiske færdigheder gennem behandling eller sociale indsatser.

Kvalitetsaftalen vil være baseret på en kvalitetsmodel, som kommunalbestyrelsen vil skulle anvende i godkendelse af tilbuddene og i tilsynet hermed. Kvalitetsmodellen vil være struktureret ud fra de overordnede temaer, der fremgår af § 5-7. Temaerne vil blive konkretiseret i kvalitetskriterier, som vil være mål for indsatsen i tilbuddene. Der vil blive opstillet indikatorer til hvert enkelt kriterium.

Der henvises til lovforslagets § 5, stk. 1, og bemærkningerne hertil.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 og 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 5

UDKAST

De gældende regler om godkendelse af dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1, 3.1.1 og 3.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 5, stk. 1, at det er en betingelse for kommunalbestyrelsens indgåelse af en kvalitetsaftale, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter en samlet vurdering har den fornødne kvalitet, jf. stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle foretage en afvejning af de oplyste temaer i den foreslåede bestemmelse i stk. 2, og konkret vurdere om tilbuddet har den fornødne kvalitet. Denne vurdering vil kunne skrives ind i kvalitetsaftalen.

Den fornødne kvalitet vil skulle sikre, at de børn og unge, der både har behov for foranstaltninger i form af pædagogisk behandling eller støtte og behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, vil modtage et relevant tilbud af høj kvalitet, der lever op til både kravene i serviceloven og i folkeskoleloven.

Det foreslås i § 5, stk. 2, at kvaliteten af behandlings- og specialundervisningstilbud vurderes inden for følgende temaer:

- 1) Undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold m.v., jf. folkeskolelovens § 22 b, stk. 2-4.
- 2) Organisation og ledelse.
- 3) Elevernes selvstændighed og relationer.
- 4) Målgrupper, metoder og resultater
- 5) Kompetencer hos medarbejdere, der varetager foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter lov om social service.
- 6) Økonomiske forhold, jf. § 6.
- 7) Fysiske rammer.
- 8) Behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder.

Den foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til om betingelserne for at godkende et tilbud som et behandlings- og specialundervisningstilbud er opfyldt i forhold til både den undervisningsmæssige del og den socialfaglige del.

UDKAST

Vurderingen af om et tilbud vil have den fornødne kvalitet, vil skulle ske ud fra en samlet faglig vurdering under hensyn til tilbuddets karakter og målgruppe. Kommunalbestyrelsen vil skulle ved godkendelse foretage en bedømmelse af alle forholdene.

Der vil være tale om en kvalitetsmodel, der vil skulle lægge sig op af kvalitetsmodellen på det sociale område, hvor der stilles en række kvalitetsstandarder med henblik på at minimere bureaukrati. Kvalitetsmodellen vil skulle anvendes i vurderingen af kvaliteten i behandlings- og specialundervisningstilbud ved godkendelse og i tilsynet med tilbuddet. Kvalitetsstandarden vil for behandlings- og specialundervisningstilbud, foruden de undervisningsmæssige krav, skulle omfatte, hvordan der arbejdes med at styrke børnenes eller de unges udvikling af sociale kompetencer til at indgå i sociale relationer og opnå selvstændigheder samt om fastholdelse og styrkelse af fysiske eller psykiske færdigheder gennem behandling eller sociale indsatser.

Det følger af den foreslåede § 5, stk. 2, nr. 1, at behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle opfylde krav om undervisningens organisering, tilrettelæggelse og indhold m.v., jf. folkeskolelovens § 22 b, stk. 2-4.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder krav til undervisningen, som følger af den foreslåede i bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b, stk. 2-4, som affattet som affattet ved § 1, nr. 10, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.). Tilbuddenes kvalitet inden for undervisningen vil herefter skulle vurderes inden for følgende temaer:

- 1) Undervisningens organisering.
- 2) Undervisningens tilrettelæggelse og indhold.
- 3) Kompetencer.
- 4) Samarbejde med det lokale skolevæsen.

Undervisningens indhold vil være reguleret i folkeskoleloven, og tilbuddene vil skulle opfylde alle kravene til undervisning for at kunne godkendes. Der henvises til folkeskoleloven for en nærmere gennemgang af temaernes indhold.

Efter § 5, stk. 2, nr. 2, vil kommunalbestyrelsen skulle tage stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuddets organisation og ledelse.

Det vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle vurdere, om tilbuddet har en hensigtsmæssig organisering og en kompetent og ansvarlig ledelse, herunder om ledelsen og tilbuddets daglige drift er præget af relevant faglig viden og handlingskompetencer i forbindelse med de løbende udfordringer.

Følgende indikatorer vil kunne opstilles:

- Ledelsen vil skulle have de relevante kompetencer til at lede både specialundervisningstilbuddet og behandlingstilbuddet.
- Ledelsen vil skulle have en sikker viden om beføjelser i forbindelse med afgørelser om tilbuddet til det enkelte barn, herunder særlige foranstaltninger.
- Tilbuddet vil skulle være organiseret med klare aftaler og procedurer i forbindelse med samarbejdet med den sociale forvaltning og ekstern faglig supervision på det socialpædagogiske område.
- Tilbuddet vil skulle have et organiseret samarbejde med den kommunale sundhedstjeneste og tandpleje på lige fod med de kommunale folkeskoler.

Efter det foreslåede i § 5, stk. 2, nr. 3, vil elevernes mulighed for at opnå selvstændighed og indgå i relationer skulle vurderes i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets kvalitet.

Det vil være et centralt mål med den sociale indsats at understøtte, at barnet eller den unge i så høj grad som muligt vil indgå i sociale relationer og vil kunne leve et selvstændigt liv i overensstemmelse med egne ønsker og behov, herunder muligheden for at kunne vende tilbage til folkeskolen og modtage den relevante socialfaglige støtte og behandling i tilknytning til specialundervisning i almenklasser, specialklasser eller på specialskoler.

Kommunalbestyrelsen vil kunne vurdere tilbuddene på deres mulighed for at medvirke til, at barnet eller den unge understøttes i sin personlige udvikling og aktive deltagelse i sociale aktiviteter og netværk, herunder deltagelse i undervisning, netværk og relationer på sociale medier, samt at tilbuddene understøtter børnene og/eller de unge i at deltage i undervisning og fritidsaktiviteter, hvis det enkelte barn har behov for dette. Tilbuddene vil endvidere kunne medvirke til, at barnet eller den unge opnår kompetencer og færdigheder, der kan lette den daglige tilværelse og forberede barnet eller den unge til et selvstændigt voksenliv.

UDKAST

Tilbuddets indsats og aktiviteter vil kunne rettes imod disse mål, og det vil kunne afspejles i tilbuddets åbenhed mod samt involvering i og af det omkringliggende lokal- og civilsamfund.

Tilbuddene vil endvidere kunne vurderes på deres mulighed for at understøtte barnet eller den unge i deres relationer til familie og øvrige netværk, herunder at have opmærksomhed på at understøtte gode relationer til søskende og til venner. Barnet eller den unge vil ligeledes kunne understøttes i at have en fortrolig relation til en eller flere voksne, der har en positiv betydning for deres liv.

Tilbuddene vil kunne opstille konkrete individuelle mål for den foranstaltning i form af pædagogiske støtte og behandling.

Tilbuddene vil skulle anvende metoder i den pædagogiske støtte og behandling, der er anerkendte, opdaterede og er baseret på dokumenteret viden.

Efter det foreslåede i § 5, stk. 2, nr. 4, vil kommunalbestyrelsen skulle vurdere behandlings- og specialundervisningstilbuddets målgrupper, metoder og resultater.

Det vil indebære, at det vil skulle være et klart formål med den sociale indsats, og at tilbuddets metoder kan medvirke at sikre elevernes trivsel og resultater i den ønskede udvikling for eleverne, herunder muligheden for at kunne vende tilbage til folkeskolen og modtage den relevante social faglige støtte og behandling i tilknytning til specialundervisning i almenklasser, specialklasser eller på specialskoler. Det vil derfor være et krav, at tilbuddet vil kunne redegøre for dets målsætning, målgruppe og metoder, samt redegøre for, hvordan og i hvilken grad de valgte metoder bidrager til opnåelse af de konkrete mål, som tilbuddet i samarbejde med eleverne og disse forældre sætter for de enkelte elevers udvikling og trivsel.

Det vil have betydning for vurderingen af kvaliteten i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, at behandlings- og specialundervisningstilbuddets vil kunne understøtte barnets og den unges fysiske og mentale sundhed og trivsel, og at behandlings- og specialundervisningstilbuddets viden og indsats i forhold til at sikre sundhed og trivsel modsvarer målgruppens behov.

Der vil kunne være tale om indsatser i forhold adfærd på sociale medier, kost og motion. Behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil kunne sikre medinddragelse, respekt for barnets og den unges værdighed, autonomi og integritet.

Det vil også indebære, at tilbuddet arbejder med resultatdokumentation og vil kunne sandsynliggøre, at deres indsats opnår en forventet og positiv effekt. Tilbuddet vil skulle anvende meddelelsesbogen, jf. folkeskolelovens § 13 b, for alle elever og vil skulle udvide denne for elever med udfordringer i skolen. Meddelelsesbogen vil skulle indeholde en formativ evaluering af elevens behov i undervisningen. Meddelelsesbogen vil skulle være orienteret mod et samarbejde mellem elev, forældre og tilbuddet.

Efter serviceloven § 140 skal der udarbejdes en handleplan inden der træffes afgørelse om foranstaltninger efter servicelovens § 52. Handleplanen skal angive formålet med indsatsen, og hvilken indsats der er nødvendig for at opnå formålet med afsæt i den børnefaglige undersøgelse efter § 50. Handleplanen skal i forhold til de problemer, der er afdækket i undersøgelsen, indeholde konkrete mål i forhold til barnets eller den unges trivsel og udvikling i overensstemmelse med det overordnede formål med støtten. Herudover skal handleplanen for unge, der er fyldt 16 år, opstille konkrete mål for den unges overgang til voksenlivet, herunder i forhold til beskæftigelse og uddannelse. Meddelelsesbogen og den sociale handleplan vil skulle koordineres, sådan at begge redskaber understøtter det fælles sigte med behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

I forhold til målgruppen for undervisningsdelen af tilbuddet vil dette indgå under den foreslåede bestemmelse nr. 1, og der henvises til § 1, nr. 10, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), hvor dette forhold er beskrevet.

Efter det foreslåede i § 5, stk. 2, nr. 5, skal kommunalbestyrelsen vurdere til om der er de rette kompetencer hos behandlings- og specialundervisningstilbuddets medarbejdere, der varetager pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven.

Det vil være afgørende for kvaliteten i tilbuddet, at tilbuddets medarbejdere, herunder ikkefastansatte medarbejdere vil have de faglige, relationelle og personlige kompetencer, der vil være nødvendige i forhold til tilbuddets målsætninger og målgruppe, de metoder tilbuddet anvender, samt barnets eller den unges aktuelle behov. Børn og unge vil skulle sikres en tryk hverdag og opvækst med nære og stabile relationer.

UDKAST

Tilbuddet vil kunne have en fastlagt plan for den relevante faglige udvikling af de socialpædagogiske kompetencer.

Tilbuddets socialpædagogiske medarbejdergruppe vil kunne besidde kompetencer til flerfagligt arbejde.

Det bemærkes, at behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle indhente børneattest efter regler fastsat med hjemmel i lov om indhentelse af børneattest i forbindelse med ansættelse af personale m.v. (børneattestloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 362 af 2. april 2014. De nærmere regler herom vil fremgå af Børne- og Undervisningsministeriets bekendtgørelse om indhentelse af børneattest ved ansættelse og beskæftigelse af personer i skoler, fritids- og klubtilbud.

Det foreslås i § 5, stk. 2, nr. 6, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomiske forhold, jf. § 6.

Det foreslåede vil indebære, at kommunen ved vurderingen af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet samlet set har den fornødne kvalitet, vil skulle inddrage, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har en forsvarlig økonomisk kvalitet, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6.

Det foreslåede vil således indebære, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til både, om der er sammenhæng mellem tilbuddets pris og kvalitet, og til behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomiske bæredygtighed og gennemsigtighed, samt tillægge denne vurdering den fornødne vægt i forhold til de øvrige elementer i vurderingen af behandlings- og specialundervisningstilbuddets samlede kvalitet.

Det bemærkes, at kommunalbestyrelsen samtidig med vurderingen af behandlings- og specialundervisningstilbuddets samlede kvalitet, også vil skulle tage stilling til, om behandlings- og specialundervisningstilbuddets første årsbudget opfylder kravene i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 7, hvorefter kommunalbestyrelsen godkendelse af behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget vil være en forudsætning for opretholdelse af godkendelsen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det foreslås i § 5, stk. 2, nr. 7, at kommunalbestyrelsen skal vurdere og godkende behandlings- og specialundervisningstilbuddets fysiske rammer.

UDKAST

Tilbuddets fysiske rammer vil være en central del af tilbuddet. Det vil være centralt, at rammerne både rummer den socialpædagogiske indsats og specialundervisningen, hvilket betyder at tilbuddets omgivelser, indretning, faciliteter og stand, vil skulle understøtte målgruppens behov og formålet med indsatsen.

Tilbuddets fysiske rammer vil skulle understøtte børnenes udvikling og trivsel og vil skulle være egnet til at give et varieret og motiverende undervisningsmiljø.

Tilbuddet vil skulle tilbyde læringsfremmende undervisningslokaler med mulighed for særlige indretninger til elever med særlige behov, f.eks. stille- og fordybelseszoner.

Tilbuddets fysiske rammer vil skulle leve op til kravene i undervisningsmiljøloven og være sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarlige.

Tilbuddet vil skulle tilbyde tilgængelighed, herunder adgang til de nødvendige kompenserende hjælpemidler.

Det foreslås i § 5, stk. 2, nr. 8, at kommunalbestyrelsen skal tage stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante kommunale myndigheder.

Det foreslåede har til hensigt at styrke kvaliteten i både undervisningsdelen og i den socialfaglige del af tilbuddet ved at sikre, at tilbuddet vil skulle samarbejde med socialforvaltningen, skolevæsen og andre relevante myndigheder. Det vil skulle smidiggøre samarbejdet med kommunen, og vil skulle sikre et helhedsorienteret tilbud til barnet.

Samarbejdet vil skulle være gensidigt forpligtende, således at både behandlings- og specialundervisningstilbuddet og beliggenhedskommunen forpligter sig i forhold til at sikre et tilbud med den fornødne kvalitet.

Ved kommunalbestyrelsens vurdering vil f.eks. skulle indgå, hvorvidt behandlings- og specialundervisningstilbuddet giver de nødvendige oplysninger til at vurdere tilbuddets kvalitet og forholdene for de enkelte børn og unge, der er henvist til tilbuddet, samt hvordan tilbuddet samarbejder med beliggenhedskommunen og socialtilsynet i forbindelse med tilsynsbesøg. Se hertil lovforslagets § 9 og bemærkningerne hertil.

UDKAST

Ved kommunalbestyrelsens vurdering vil endvidere skulle indgå, hvordan kommunens ressourcer kan understøtte behandlings- og specialundervisningstilbuddet, så det sikres, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet bliver koblet til den ekspertise og viden, som kommunens almene folkeskoler, specialklasser og specialskoler har i forhold til undervisning af børn med særlige behov. Dette kan f.eks. ske ved at lade medarbejdere i behandlings- og specialundervisningstilbuddet deltage i kompetenceudvikling for medarbejdere i det kommunale skolevæsen, ved at inddrage behandlings- og specialundervisningstilbuddet i udviklingen af mål og rammer for kommunens skoler, og ved at lade børn og unge, der er henvist til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, tage del i kommunens aktiviteter for elever i folkeskolen, herunder f.eks. idrætsdage, projektuger m.v.

Ved kommunalbestyrelsens vurdering vil herudover skulle indgå, hvordan kommunens ressourcer kan understøtte behandlings- og specialundervisningstilbuddet, så det sikres, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet har adgang til de fornødne faciliteter, herunder undervisningslokaler, som tilbuddet ikke kan forventes selv at råde over, og at behandlings- og specialundervisningstilbuddet har et samarbejde med en nærliggende folkeskole om de aspekter af undervisningen, som tilbuddet ikke selv vil kunne påtage sig, herunder prøveafleggelse m.v.

Ved kommunalbestyrelsens vurdering af, hvordan kommunens ressourcer kan understøtte behandlings- og specialundervisningstilbuddet, vil kommunalbestyrelsen skulle tage afsæt i en konstatering af, hvilke ressourcer kommunalbestyrelsen har til rådighed på det pågældende område, og hvordan disse ressourcer kan fordeles uden usaglig forskelsbehandling mellem de forskellige dele af kommunens samlede skoletilbud, herunder folkeskoler, specialskoler og behandlings- og specialundervisningstilbud m.v. Kommunalbestyrelsen vil derimod ikke kunne lægge vægt på, i hvilket omfang kommunalbestyrelsen måtte ønske at prioritere etableringen af behandlings- og specialundervisningstilbud i kommunen.

I kvalitetsaftalen vil der således skulle redegøres for, hvordan behandlings- og specialundervisningstilbuddets samarbejde med de relevante myndigheder vil foregå, både i forhold til de generelle udfordringer og samarbejdet i forhold til de konkrete børn og unge, der henvises til tilbuddet.

Bestemmelsen vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b, stk. 3, nr. 4, som affattet ved § 1, nr. 10, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og

UDKAST

lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), hvorefter kvaliteten af specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud, blandt andet vurderes inden for temaet ”samarbejde med det lokale skolevæsen”.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 og 3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 6

De gældende regler om dagbehandlingstilbuds økonomi fremgår af pkt. 3.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede § 6, stk. 1, at kommunalbestyrelsen fører tilsyn med, at behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet. I vurderingen af om et behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet indgår

- 1) om økonomien giver mulighed for den fornødne kvalitet, herunder i forhold til pris og målgruppe,
- 2) årsbudget og regnskab for det samlede behandlings- og specialundervisningstilbud og særskilt for specialundervisningsdelen, og
- 3) behandlings- og specialundervisningstilbuddets ejerforhold.

De foreslåede bestemmelser i § 6, stk. 1 og 2, svarer til socialtilsynslovens § 11 a, stk. 1, og vil sikre, at der skabes parallelitet i de økonomiske krav til dagbehandlingstilbud og andre sociale tilbud. De foreslåede bestemmelser er opdelt, således at stk. 1 indeholder de krav, der er fælles for alle organisationsformer, dvs. både kommunale, regionale og private behandlings- og specialundervisningstilbud, mens stk. 2 indeholder de krav, der alene vil skulle finde anvendelse for private behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det overordnede formål med at føres tilsyn med offentlige og private behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi vil være at sikre, at offentlige midler anvendes forsvarligt og efter hensigten.

Det bemærkes i denne forbindelse, at kommunalbestyrelsen ved administrationen af loven vil skulle overholde reglerne i kommunestyrelsesloven. Ved revisionen af kommunens regnskab vil kommunens revisor f.eks. skulle påse, at betaling for behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder

UDKAST

kravene i kommunestyrelseslovens § 42, stk. 2, 2. og 3. pkt., hvorefter det ved revisionen efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Det foreslåede i § 6, stk. 1, nr. 1, vil betyde, at kommunalbestyrelsen ved vurderingen af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har en forsvarlig økonomisk kvalitet, vil skulle tage stilling til, om der er sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer.

Det foreslåede vil dermed indebære, at kommunalbestyrelsen ved den foreslåede godkendelse af metoder, målgrupper m.v., jf. lovforslagets § 5, stk. 2, nr. 4, og af økonomien, jf. lovforslagets § 5, stk. 2, nr. 7, vil skulle se disse i sammenhæng. Det vil fælde for både undervisningsdelen og den sociale del af tilbuddet.

Den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 1, nr. 2, har til hensigt at sikre, at kommunalbestyrelsen ved vurderingen af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har en forsvarlig økonomisk kvalitet, både tager stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget og tilbuddets regnskab, og at kommunalbestyrelsen ved vurderingen af begge disse både tager stilling til økonomien i det samlede behandlings- og specialundervisningstilbud og særskilt i specialundervisningsdelen.

Det foreslåede vil dermed indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle stille krav i kvalitetsaftalen om, at behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle udarbejde både et årsbudget og et regnskab, og at behandlings- og specialundervisningstilbuddets budgetter og regnskaber vil skulle specificere alle poster vedrørende specialundervisningsdelen af behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed. Det vil ikke skulle være en betingelse, at behandlings- og specialundervisningstilbuddenes årsbudgetter og årsregnskaber er reviderede.

Det foreslåede vil herved give kommunalbestyrelsen forudsætningerne for at føre et relevant tilsyn både med det samlede behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi og med, at der ikke trækkes udbytte ud af specialundervisningsdelen. Der henvises til § 1, nr. 16, og bemærkningerne her-

UDKAST

til i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Det bemærkes, at behandlings- og specialundervisningstilbud aflægger regnskab efter forskellige regler afhængig af, om de er oprettet af regionsrådet, kommunalbestyrelsen eller private leverandører. Regionale behandlings- og specialundervisningstilbud aflægger således regnskab efter reglerne herom i lov om regioner og om nedlæggelse af amtskommunerne, Hovedstadens Udviklingsråd og Hovedstadens Sygehusfællesskab (regionsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 447 af 8. april 2022. Kommunale behandlings- og specialundervisningstilbud aflægger regnskab efter reglerne herom i kommunestyrelsesloven. Private behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle aflægge regnskab efter reglerne herom i årsregnskabsloven, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 7, stk. 2.

Et behandlings- og specialundervisningstilbud, der fortsætter driften med en ændrer virksomhedsform, jf. hertil lovforslagets § 2, stk. 1, 2. pkt., vil skulle anses som samme virksomhed i forhold til lovforslagets ordning. Ændres virksomhedsformen vil dette således skulle meddeles til beliggenhedskommunen med henblik på opdatering af godkendelsen og dermed kvalitetsaftalen, jf. lovforslagets § 4, stk. 2, nr. 3, og der vil skulle indsendes regnskab for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed i det forgangne regnskabsår med henblik på tilsynet med den økonomiske kvalitet, jf. lovforslagets § 6, stk. 1, nr. 2, og § 7, stk. 2.

Det foreslåede i § 6, stk. 1, nr. 3, vil betyde, at kommunalbestyrelsen ved vurderingen af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har en forsvarlig økonomisk kvalitet, vil skulle tage stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuddets ejerforhold.

Det foreslåede vil derfor indebære, at det vil være nødvendigt for kommunalbestyrelsen at stille krav i kvalitetsaftalen om, at behandlings- og specialundervisningstilbud skal oplyse om deres ejerforhold.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil kunne sikre sig, hvem der søger om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud.

UDKAST

Det foreslåede vil endvidere give kommunalbestyrelsen forudsætningerne for at fastslå, hvilke af de foreslåede bestemmelser i lovforslaget og det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), der finder anvendelse for det pågældende behandlings- og specialundervisningstilbud.

Oplysningen vil herudover være en forudsætning for, at kommunalbestyrelsen kan påse, at de private behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder den foreslåede krav i lovforslagets § 2, stk. 1, 2. pkt., hvorefter private behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle være oprettet som selvejende institution, forening, aktieselskab, anpartsselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder. Det bemærkes, at bestemmelsen i lovforslagets § 2, stk. 1, 2. pkt., i en overgangsperiode foreslås ikke at skulle finde anvendelse for alle behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. lovforslagets § 19 a, stk. 3, og bemærkningerne hertil.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 2, at i vurderingen af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet, indgår udover de i stk. 1 opregnede forhold, om

- 1) behandlings- og specialundervisningstilbuddet er økonomiske bæredygtigt,
- 2) der er gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi, og
- 3) i hvilket omfang der er udbetalt udbytte de seneste 5 år.

Det foreslåede i § 6, stk. 2, nr. 1, vil betyde, at kommunalbestyrelsen ved vurderingen af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet, vil skulle tage stilling til, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet også på sigt vurderes at have de nødvendige økonomiske rammer til at sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet kan levere ydelser af den kvalitet, der er aftalt i kvalitetsaftalen med kommunalbestyrelsen, og kunne opfylde sine økonomiske forpligtelser over for tredjemand.

Det foreslåede vil skulle ses i sammenhæng med kommunalbestyrelsens vurdering efter den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 1, nr. 1, om hvorvidt behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi giver mulighed

for den fornødne kvalitet, herunder i forhold til pris og målgruppe, og vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 3, nr. 3, hvorefter kommunalbestyrelsen som led i vurderingen skal sikre sig, at det private behandlings- og specialundervisningstilbuds soliditetsgrad er rimelig set i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets alder og specialiseringsgrad.

Det foreslåede i § 6, stk. 2, nr. 2, vil betyde, at kommunalbestyrelsen ved vurderingen af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet, vil skulle påse, at behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi er gennemsigtig.

Det foreslåede vil således indebære, at kommunalbestyrelsen skal sikre sig, at kommunalbestyrelsen kan foretage en kvalificeret vurdering af økonomien og har mulighed for at gennemskue oplysningerne om behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi til brug for kommunalbestyrelsens beslutning om, hvorvidt kommunalbestyrelsen vil benytte sig af behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det vil f.eks. kunne indgå i kommunalbestyrelsens vurdering, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet i sin regnskabspraksis benytter usædvanlige regnskabsprincipper, herunder i forbindelse med handel med eventuelle andre virksomheder inden for samme koncern.

Det foreslåede i § 6, stk. 2, nr. 3, vil betyde, at kommunalbestyrelsen ved vurderingen af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet, vil skulle tage stilling til det omfang af udbytte, som er udbetalt de seneste 5 år.

Det foreslåede har til hensigt, at skabe større gennemsigtighed med behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder gennemsigtighed med udbetaling af udbytte.

Ved vurderingen af omfanget af udbetalt udbytte vil kommunalbestyrelsen indledningsvist skulle påse, at der alene er udbetalt udbytte fra den socialfaglige indsats i tilbuddet. Det vil således alene være midler til den socialfaglige indsats, der vil kunne danne grundlag for udbytte, idet tilbuddenes midler til undervisning ikke kan anvendes til andre formål, herunder udbytte. Der henvises til § 1, nr. 10, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om

UDKAST

social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Herudover vil kommunalbestyrelsen skulle sikre sig, at det udbetalte udbytte ikke antager et omfang, der er egnet til at påvirke kvaliteten af den faglige indsats, jf. hertil lovforslagets § 6, stk. 1, nr. 1, og bemærkningerne hertil ovenfor, eller antager et omfang, der giver grund til at betvivle, om offentlige midler anvendes forsvarligt og efter hensigten, jf. hertil bemærkningerne til lovforslagets § 6, stk. 1, ovenfor.

Det bemærkes, at det udbetalte udbytte for visse private behandlings- og specialundervisningstilbud vil være 0 kr. For selvejende institutioner og andre ikke-kommercielle private tilbud skal overskud således blive i tilbuddet og anvendes til det formål, de er afsat til, mens det for de kommercielle private tilbud er muligt at trække et overskud ud som udbytte til ejerkredsen.

Det foreslåede vil ikke indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle offentliggøre omfanget af udbytte. Hensigten med det foreslåede vil således alene være at sikre, at oplysningerne indgår i kommunens beslutningsgrundlag.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 3, at som led i vurderingen efter stk. 1 og 2, skal kommunalbestyrelsen sikre sig, at

- 1) der ifølge årsbudgettet er et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og omkostninger,
- 2) årsbudgettet afspejler målgruppe, metoder samt behandlings- og specialundervisningstilbuddets planer for faglig udvikling og større ændringer og
- 3) det private tilbuds soliditetsgrad er rimelig set i forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets alder og specialiseringsgrad.

Det foreslåede vil indebære, at alle tre betingelser skal være opfyldt, for at kommunalbestyrelsen vil kunne godkende et behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det foreslåede i § 6, stk. 3, nr. 1, vil betyde, at kommunalbestyrelsen ved vurderingen af, om tilbuddet har en forsvarlig økonomisk kvalitet, vil skulle sikre sig, at der ifølge behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget er et rimeligt forhold mellem den forventede omsætning og omkostningerne.

UDKAST

Det følger heraf, at det vil være en forudsætning for kommunalbestyrelsens godkendelse, at årsbudgettet for både private og offentlige behandlings- og specialundervisningstilbud er realistisk og omfatter samtlige forventede indtægter og udgifter for tilbuddet.

Det følger endvidere, at det vil være en forudsætning for kommunalbestyrelsens godkendelse, at der er balance mellem de forventede indtægter og omkostninger, således at budgettet er baseret på en realistisk forventning til antallet af elever, der vil blive henvist til behandlings- og specialundervisningstilbuddet i det pågældende regnskabsår, både ud fra det oplyste antal pladser i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 4, stk. 2, nr. 2, og ud fra forventningerne til belægningsgraden i lyset af målgruppe, metoder og fysiske rammer m.v.

Det foreslåede i § 6, stk. 3, nr. 2, vil betyde, at kommunalbestyrelsen ved vurderingen af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har en forsvarlig økonomisk kvalitet, vil skulle sikre sig, at behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget afspejler tilbuddets målgruppe, metoder samt behandlings- og specialundervisningstilbuddets planer for faglig udvikling og større ændringer.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til, om behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget afspejler målgruppe og metoder, herunder med hensyn til, hvilke indretninger og personaleressourcer, behandlings- og specialundervisningstilbuddet planlægger at gøre brug af. I det omfang behandlings- og specialundervisningstilbuddet måtte have planer om faglig udvikling eller større ændringer, vil kommunalbestyrelsen skulle sikre sig, at der er afsat de fornødne ressourcer hertil.

Ved vurderingen vil kommunalbestyrelsen kunne basere sig på sit kendskab til området og de delelementer, der indgår i behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Det kunne f.eks. være kendskab til udgifter til de nødvendige fysiske indretninger til de børn og unge, der er i behandlings- og specialundervisningstilbuddets målgruppe, til de nødvendige personalemæssige ressourcer samt til omkostningerne ved at tilbyde specialundervisning efter folkeskolelovens regler.

Det foreslåede i § 6, stk. 3, nr. 3, vil betyde, at kommunalbestyrelsen ved vurderingen af, om tilbuddet har en forsvarlig økonomisk kvalitet, vil skulle sikre sig, at det private behandlings- og specialundervisningstilbuds soliditetsgrad er rimelig set i forhold til tilbuddets alder og specialiseringsgrad.

Soliditetsgrad er et nøgletal, der viser, hvor stor en del af virksomhedens samlede aktiver der ikke er finansieret af gæld. Tallet kan derfor give en indikation af, hvor store økonomiske udsving virksomhedens økonomi kan klare. En nystartet virksomhed vil normalt have en lavere soliditetsgrad end en mere veletableret virksomhed.

Det foreslåede vil således indebære, at kommunalbestyrelsen skal forholde sig til, om et behandlings- og specialundervisningstilbuds økonomi er tilstrækkelig konsolideret til at kunne klare udsving i f.eks. elevgrundlaget.

Formålet med denne vurdering vil være at sikre, at de behandlings- og specialundervisningstilbud, som kommunalbestyrelsen benytter sig af, vil kunne varetage den foranstaltninger i form af pædagogiske støtte og behandling og den specialundervisning og specialpædagogiske bistand, som kommunalbestyrelsen har henvist børn og unge til, i hele den periode, hvor barnet eller den unge er henvist.

Det foreslåede skal således ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 2, nr. 1, hvorefter kommunalbestyrelsen ved vurderingen af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har en forsvarlig økonomisk kvalitet, vil skulle tage stilling til, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet på sigt vurderes at have de nødvendige økonomiske rammer til at sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet kan levere ydelser af den kvalitet, der er aftalt i kvalitetsaftalen med kommunalbestyrelsen, og kunne opfylde sine økonomiske forpligtelser over for tredjemand.

Det følger af det foreslåede i § 6, stk. 4, at kommunalbestyrelsen, som led i vurderingen af, om et privat behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. stk. 1-3, skal vurdere behandlings- og specialundervisningstilbuddets udgifter til løn til ledelsen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at kommunalbestyrelsen vil skulle vurdere behandlings- og specialundervisningstilbuddets udgifter til løn til ledelse, således at oplysningerne vil kunne indgå i beslutningsgrundlaget, når der skal vælges behandlings- og specialundervisningstilbud til konkrete børn eller unge.

I vurderingen vil kommunalbestyrelsen skulle indrømme det konkrete behandlings- og specialundervisningstilbud en vis margin og tilstræbe en så forsigtig og objektiv vurdering som muligt.

UDKAST

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle se på den samlede lønpakke. Den samlede lønpakke vil omfatte selve lønnen samt pension og andre personalegoder. Andre personalegoder vil f.eks. kunne være bonus, overskudsdeling, resultatløn og lignende, firmabil, fri telefon samt betalt computer på privatadressen. Sundhedsforsikring, fri avis, idræts- og motionstilbud og lignende vil også kunne indgå som elementer i den samlede lønpakke.

Kommunalbestyrelsen vil skulle vurdere, om lønudgiften står i et rimeligt forhold til ledelsens opgaver og kvalifikationer m.v. Det vil f.eks. kunne indgå, om ledelsen besidder særlige kvalifikationer eller varetager opgaver ud over ledelsesopgaven, f.eks. særlige undervisningsopgaver.

Kommunalbestyrelsen vil endvidere skulle vurdere, om lønudgiften står i rimeligt forhold til behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi. I denne vurdering vil kommunalbestyrelsen blandt andet kunne sammenligne ledelsens løn med andre tilbuds lønomkostninger til deres ledelse, og vil i den forbindelse kunne se på generelle lønomkostninger i sammenlignelige tilbud, f.eks. tilbud af samme størrelse og til samme målgruppe. Ved vurderingen vil der således skulle tages stilling til, om behandlings- og specialundervisningstilbuddets lønomkostninger til ledelse vurderes at være rimelige sammenholdt med lignende tilbuds lønomkostninger eller om lønomkostningerne til ledelsen vurderes at ligge henholdsvis over eller under gennemsnittet.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 6, stk. 5, at kommunalbestyrelsen, i sin vurdering af om et behandlings- og specialundervisningstilbud har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. stk. 1-4, skal tage udgangspunkt i de oplysninger, der fremgår af årsbudgettet og regnskaberne.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsens vurdering som udgangspunkt vil skulle baseres på de oplysninger, der fremgår af årsbudgettet, herunder f.eks. oplysninger om forventet omsætning, driftsomkostninger og investeringer, og af regnskabet, herunder f.eks. realiseret overskud fra henholdsvis den socialfaglige del og specialundervisningsdelen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet, balancens poster og størrelse samt oplysninger i ledelsespåtegning, ledelsesberetning og revisorpåtegning i det omfang regnskabet måtte indeholde disse.

De nævnte oplysninger bør som udgangspunkt være tilstrækkelige for kommunalbestyrelsen til at kunne foretage en vurdering af kvaliteten af behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi. Kommunalbestyrelsen

UDKAST

vil således skulle foretage en konkret vurdering af behovet for yderligere oplysninger og ikke anmode om flere eller mere omfattende oplysninger end nødvendigt.

Det bemærkes, at det er et grundlæggende uskrevent princip i forvaltningsretten, at det påhviler den enkelte forvaltningsmyndighed enten selv at fremskaffe de fornødne oplysninger til at afgøre en sag korrekt eller at foranledige, at andre medvirker til sagens oplysning. Dette princip betegnes normalt »officialmaksimen«, også kaldet »officialprincippet« og »undersøgelsesprincippet«. Når der ikke er fastsat oplysningspligt i lovgivningen, er udgangspunktet for den administrative sagsoplysning, at et bevisskridt skal foretages af den, der har lettest herved.

Kommunalbestyrelsen vil derfor kunne bede behandlings- og specialundervisningstilbuddet om at fremlægge oplysninger og dokumenter til brug for vurderingen af, om betingelserne for at indgå kvalitetsaftale er opfyldt. Kommunalbestyrelsen vil også kunne tillægge det processuel skadevirkning, hvis behandlings- og specialundervisningstilbuddet undlader at efterkomme anmodningen. Det betyder, at kommunalbestyrelsen vil kunne lægge til grund, at en betingelse ikke er opfyldt, hvis behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke fremlægger den ønskede dokumentation for, at den er opfyldt.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 og 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 7

De gældende regler om dagbehandlingstilbuds økonomi fremgår af pkt. 3.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 1, at kommunalbestyrelsen årligt godkender behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget, hvis årsbudgettet

- 1) sikrer den nødvendige sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer,
- 2) ikke indeholder udgifter, der er uvedkommende for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed,
- 3) giver mulighed for ansvarlig forvaltning af offentlige midler og
- 4) adskiller poster til undervisning fra det samlede årsbudget.

UDKAST

Det foreslåede indebærer, at kommunalbestyrelsen årligt vil skulle tage stilling til behandlings- og specialundervisningstilbuds årsbudget. Kommunalbestyrelsen vil enten kunne godkende årsbudgettet i sin helhed eller afvise at godkende årsbudgettet med henvisning til, at årsbudgettet på baggrund af enkelte poster ikke opfylder betingelserne herfor i lovforslagets § 7.

Det vil være et krav, at budgettet opfylder alle fire krav samtidig for at blive godkendt.

Det vil endvidere være et krav, at årsbudgettet godkendes før budgetåret går i gang. Det vil således være nødvendigt for kommunalbestyrelsen at stille krav om indsendelsesfrister og regnskabsår i forbindelse med indgåelsen af kvalitetsaftalen.

Det foreslåede omfatter derved de indholdsmæssige krav til behandlings- og specialundervisningstilbuds årsbudgetter, mens den efterfølgende vurdering af, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet på det grundlag må anses for at have den fornødne økonomiske kvalitet, vil skulle foretages efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at årsbudgettet for både kommunale, regionale og private behandlings- og specialundervisningstilbud vil skulle være realistiske og omfatte samtlige forventede udgifter og indtægter for tilbuddet. Kommunalbestyrelsen vil således i forbindelse med gennemgangen af de enkelte poster i årsbudgettet skulle vurdere disse op imod behandlings- og specialundervisningstilbuddets godkendelse, herunder den eller de målgrupper, som behandlings- og specialundervisningstilbuddet er godkendt til, behandlings- og specialundervisningstilbuddets metoder og indsatser m.v. Kommunalbestyrelsen vil ikke kunne pålægge et tilbud at afsætte et bestemt beløb til f.eks. kompetenceudvikling. Der henvises i denne forbindelse også til lovforslagets § 6, stk. 3, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Det foreslåede i § 7, stk. 1, nr. 1, vil indebære, at årsbudgettet vil skulle sikre den nødvendige sammenhæng mellem den faglige indsats og de afsatte økonomiske ressourcer.

Årsbudgettet vil således skulle sikre balance mellem omkostninger og indtægter samt vise, hvilket fagligt ambitionsniveau behandlings- og specialundervisningstilbuddet har.

Det vil bero på en konkret vurdering, som foretages af kommunalbestyrelsen, om betingelsen er opfyldt.

UDKAST

Det bemærkes, at spørgsmålet om, hvorvidt de faglige ambitioner er tilstrækkelige, vil være en vurdering efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6, stk. 3, nr. 1.

Det foreslåede i § 7, stk. 1, nr. 2, vil indebære, at årsbudgettet ikke vil kunne indeholde udgifter, der er uvedkommende for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle tage stilling til samtlige forventede indtægter og udgifter for at vurdere, om der er optaget poster, der er uvedkommende for behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed.

Uvedkommende poster vil eksempelvis kunne være køb af varer og tjenesteydelser til ledelsen eller personalet, som ligger ud over sædvanlig drift eller aflønning, eller investeringer i nye aktiviteter, som ikke ligger inden for rammerne af et behandlings- og specialundervisningstilbud, f.eks. hvis tilbuddet ønsker at etablere drift af et særligt dagtilbud, jf. servicelovens § 32, eller et særligt klubtilbud, jf. servicelovens § 36.

Kommunalbestyrelsen vil både skulle tage stilling til forventede udgifter og indtægter til behandlingsdelen efter serviceloven og undervisningsdelen efter folkeskoleloven.

Det foreslåede i § 7, stk. 1, nr. 3, vil indebære, at årsbudgettet vil skulle give mulighed for ansvarlig forvaltning af offentlige midler.

Det foreslåede vil således indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbuddene vil skulle sikre sig, at de forventede indtægter og udgifter giver mulighed for en ansvarlig anvendelse af offentlige midler.

Det foreslåede vil for kommunalbestyrelsen betyde, at denne ved gennemgangen af årsbudgettet vil skulle forholde sig til forvaltningen af offentlige midler.

Det bemærkes i denne forbindelse, at kommunalbestyrelsen ved administrationen af loven vil skulle overholde reglerne i kommunestyrelsesloven. Ved revisionen af kommunens regnskab vil kommunens revisor f.eks. skulle påse, at betaling for behandlings- og specialundervisningstilbud opfylder kravene i kommunestyrelseslovens § 42, stk. 2, 2. og 3. pkt., hvorefter det ved revisionen efterprøves, om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, kommunalbestyrelsens øvrige beslutninger, love og andre

UDKAST

forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Endvidere vurderes det, om udførelsen af kommunalbestyrelsens og udvalgenes beslutninger og den øvrige forvaltning af kommunens anliggender er varetaget på en økonomisk hensigtsmæssig måde.

Det foreslåede i § 7, stk. 1, nr. 4, vil indebære, at årsbudgettet vil skulle adskille poster til undervisning fra det samlede årsbudget.

Det foreslåede vil indebære, at årsbudgettet både vil skulle indeholde et samlet budget for behandlings- og specialundervisningstilbuddet og en specifikation af poster vedrørende specialundervisningsdelen af behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed.

Det foreslåede har til formål at sikre, at kommunalbestyrelsen vil kunne påse, at de forventede indtægter og omkostninger til specialundervisningen opfylder kravene hertil i den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b, stk. 2-4, som affattet ved § 1, nr. 10, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Det foreslåede vil endvidere indebære, at der skal være en tilsvarende specifikation af poster vedrørende specialundervisningsdelen af behandlings- og specialundervisningstilbuddets virksomhed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets regnskab, da kommunalbestyrelsen ellers ikke vil kunne føre tilsyn med, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet har den fornødne økonomiske kvalitet, jf. de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 6, stk. 1, nr. 2, og § 7, stk. 2.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 2, at behandlings- og specialundervisningstilbud skal udarbejde en årlig rapport om tilbuddets virksomhed, som bl.a. skal indeholde økonomiske nøgletal fra behandlings- og specialundervisningstilbuddets seneste regnskab.

Det foreslåede vil indebære, at alle behandlings- og specialundervisningstilbud skal indsende en årlig rapport, som indeholder oplysninger om tilbuddets drift i det forgangne regnskabsår.

De nærmere krav til indholdet af denne årlige rapport vil skulle fastlægges i forbindelse med indgåelsen af kvalitetsaftalen mellem beliggenhedskommunen og behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

UDKAST

Det forventes, at der med hjemmel i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 4, stk. 4, vil blive fastsat nærmere regler om de krav til rapporten, som vil skulle fremgå af kvalitetsaftalen. Disse krav vil kunne omfatte krav til rapportens indhold i form af f.eks. en opregning af de økonomiske nøgletal fra tilbuddets seneste regnskab, som rapporten skal indholde, samt krav til rapportens formalia med hensyn til ledelsesgodkendelse m.v.

Den foreslåede bestemmelse svarer til socialtilsynslovens § 12, stk. 5, således at kravet om en årlig rapport svarer til det krav, der gælder for tilbud godkendt efter socialtilsynsloven.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 7, stk. 3, at kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen kan stille yderligere krav til det enkelte behandlings- og specialundervisningstilbuds budget- og regnskabsaflæggelse og om revision heraf, hvis det i særlige tilfælde vurderes nødvendigt for at sikre tilstrækkelig gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen kan stille yderligere krav til et behandlings- og specialundervisningstilbuds årsbudget, end der følger af bestemmelsen i lovforslagets § 7, stk. 1. Det kunne f.eks. være krav om, at årsbudgettet indeholder de samme nøgletal, som skal fremgå af den årlige rapport, jf. lovforslagets § 7, stk. 2.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen kan stille yderligere krav til et behandlings- og specialundervisningstilbuds regnskabsaflæggelse og revisionen heraf, end der følger af de almindelige regler herom.

Det vil være en betingelse, at de yderligere oplysninger eller den yderligere revision vurderes nødvendig for at sikre tilstrækkelig gennemsigtighed i behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi. Kommunalbestyrelsen vil således kun kunne tage bestemmelsen i anvendelse, hvis det vurderes, at behandlings- og specialundervisningstilbuddets økonomi ikke er tilstrækkeligt gennemsigtig, og at en yderligere regnskabsaflæggelse eller revision vil kunne tilvejebringe en sådan gennemsigtighed.

Det vil endvidere være en betingelse, at muligheden for at kræve yderligere regnskabsaflæggelse eller revision kun anvendes i særlige tilfælde. Det vil således skulle have undtagelsens karakter, at bestemmelsen tages i anvendelse.

UDKAST

De yderligere krav vil f.eks. kunne være krav om udvalgte regnskabstal for et behandlings- og specialundervisningstilbud, som i en overgangsperiode er personligt drevet, jf. hertil lovforslagets § 19, stk. 2, og derfor ikke er omfattet af krav om regnskabsaflæggelse i årsregnskabsloven. Det kunne endvidere være krav om særlige noter for behandlings- og specialundervisningstilbud, der indgår i en koncern eller en koncernlignende konstruktion, jf. hertil lovforslagets § 4, stk. 3, hvoraf f.eks. pengestrømmene mellem koncernens eller den koncernlignende konstruktions enkelte enheder fremgår. Det kunne herudover være krav om revision af et regnskab eller enkelte regnskabsposter, som ikke ellers er underlagt krav om revision, eller krav om, at der gennemføres juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision som supplement til finansiel revision.

Den foreslåede bestemmelse svarer for så vidt angår adgangen til at stille yderligere krav til regnskabsaflæggelsen til socialtilsynslovens § 17, stk. 3, således at beliggenhedskommunen har samme mulighed for at stille yderligere krav til behandlings- og specialundervisningstilbuds regnskabsaflæggelse, som socialtilsynet har i forhold til tilbud omfattet af socialtilsynsloven.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 og 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 8

De gældende regler om tilsyn med dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1 og 2.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 8, stk. 1, at kommunalbestyrelsen, jf. § 3, fører tilsyn med, om behandlings- og specialundervisningstilbud overholder kvalitetsaftalen, jf. §§ 4-5.

Det foreslåede vil indebære, at det er kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, der skal føre tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbuddet. Dette vil også være tilfældet, hvor enkelte eller alle børn og unge, der er indskrevet i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, er henvist af en anden kommune i overensstemmelse med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 12.

Kommunalbestyrelsens tilsyn vil skulle omfatte, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet overholder den kvalitetsaftale, jf. de foreslåede bestemmelser i lovforslagets §§ 4-5, som kommunalbestyrelsen har indgået med behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

UDKAST

Kommunalbestyrelsen vil således skulle påse, at hvert enkelt punkt i den indgående kvalitetsaftale er opfyldt, herunder om behandlings- og specialundervisningstilbuddet opfylder de aftalte indikatorer under hvert af kvalitetsaftalens temaer.

Ved tilsynet vil kommunalbestyrelsen skulle vurdere, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet opfylder betingelserne for godkendelse, jf. §§ 4-5, da disse vil være en forudsætning for kvalitetsaftalen, uanset om de er omtalt i kvalitetsaftalen eller ej. Kommunalbestyrelsen og behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil således ikke kunne aftale sig fra, at tilsynet omfatter alle betingelserne for godkendelse.

Det bemærkes, at kommunalbestyrelsen herudover vil skulle føre tilsyn med, om behandlings- og specialundervisningstilbuddet har en forsvarlig økonomisk kvalitet efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 6, og at kommunalbestyrelsen årligt vil skulle tage stilling til, om behandlings- og specialundervisningstilbuddets årsbudget opfylder betingelserne for godkendelse i den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 7.

Det bemærkes endvidere, at kommunalbestyrelsen vil skulle føre tilsyn med specialundervisningen og den specialpædagogiske bistand efter den foreslåede i bestemmelse i folkeskolelovens § 22 b, stk. 2-4, og § 57 g som affattet ved § 1, nr. 10 og 16, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Det bemærkes herudover, at det foreslåede vil indebære, at området som udgangspunkt fortsat vil være underlagt det almindelige tilsyn med kommunerne efter kommunestyrelsesloven, som varetages af Ankestyrelsen.

Det følger af den foreslåede § 8, stk. 2, at kommunalbestyrelsen, jf. § 3, indgår aftale med socialtilsynet, jf. § 2 i lov om socialtilsynet, om at føre tilsyn med kvaliteten af den pædagogiske støtte og behandling, der ydes efter serviceloven og på baggrund af den indgåede kvalitetsaftale.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle indgå aftale med socialtilsynet, sådan at der sikres et fagligt velfunderet tilsyn med den socialfaglige del af behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det bemærkes, at socialtilsynenes ansvarsområder er reguleret i § 2 i lov om socialtilsyn, hvorefter en kommunalbestyrelsen i en kommune inden for hver region har ansvaret for at godkende og føre driftsorienteret tilsyn med

en række forskellige tilbud, der er omfattet af serviceloven eller sundhedsloven. Socialtilsynene er således specialiserede i at føre tilsyn med sociale tilbud og har et indgående kendskab til de bestemmelser om kvalitetsmodellen efter socialtilsynsloven, som nærværende lovforslags bestemmelser i vidt omfang bygger på.

Det foreslåede vil skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i socialtilsynslovens § 3, stk. 4, som affattet ved lovforslagets § 20, nr. 1, hvorefter socialtilsynet på vegne af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbud ligger, og på grundlag af en aftale med den pågældende kommunalbestyrelse udfører tilsyn med den pædagogiske støtte og behandling, der ydes efter serviceloven og på baggrund af den indgåede kvalitetsaftale, jf. § 8, stk. 2 og 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Det følger af den foreslåede § 8, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler om kommunalbestyrelsens tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder krav til tilsynets indhold, karakter og omfang.

Det foreslåede vil indebære, at børne- og undervisningsministeren bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om det tilsyn, som kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen vil skulle føre med behandlings- og specialundervisningstilbud.

En sådan bemyndigelse vil kunne benyttes til at fastsætte nærmere regler om indholdet af tilsynet med specialundervisningen og den specialpædagogiske bistand. Der vil således kunne fastsættes regler om, hvilke bestemmelser om specialundervisningen og den specialpædagogiske bistand, der vil skulle påses overholdt, f.eks. regler om fritagelse for fag, test og prøver, om timetal samt om undervisningens kvalitet og indhold.

En sådan bemyndigelse vil endvidere kunne benyttes til at fastsætte nærmere regler om indholdet af tilsynet med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogiske støtte og behandling. Der vil således f.eks. kunne fastsættes regler om, at beliggenhedskommunen skal deltage i socialtilsynets tilsynsbesøg i behandlings- og specialundervisningstilbud.

Der vil også kunne fastsættes nærmere regler om tilsynets karakter og omfang, herunder om, at der skal foretages besøg, om disse skal være anmeldte eller uanmeldte og med hvilken hyppighed. Sådanne bestemmelser om tilsynsbesøg vil tidligst kunne finde anvendelse fra den 1. juli 2024.

UDKAST

Det bemærkes, at bemyndigelsen også vil skulle ses i lyset af det tilsyn med kommunalbestyrelsen, som forudsættes gennemført af Børne- og Undervisningsministeriet – i praksis Styrelsen for Undervisning og Kvalitet – efter de foreslåede bestemmelser i folkeskolelovens §§ 57 f og 57 g som affattet ved § 1, nr. 16, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Det følger af den foreslåede § 8, stk. 4, at børne- og undervisningsministeren efter forhandling med social- og boligministeren kan fastsætte regler om kommunernes indgåelse af aftale med socialtilsynene om tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, herunder aftale om, at socialtilsynet varetager tilsynsopgaver efter stk. 1 i videre omfang end efter stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at børne- og undervisningsministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om samarbejdet mellem beliggenhedskommunen og socialtilsynet efter forudgående forhandling med social- og boligministeren.

Der vil kunne fastsættes nærmere regler om omfanget af socialtilsynets opgaver i forbindelse med tilsynet, herunder f.eks. nærmere regler om hyppigheden og karakteren af socialtilsynets stedlige kontroller og om, hvilke dele af kvalitetsaftalen, der omfattes af socialtilsynets tilsyn.

Der vil endvidere kunne fastsættes nærmere regler om samarbejdet mellem beliggenhedskommunen og socialtilsynet, herunder f.eks. om udveksling af oplysninger mellem beliggenhedskommunen og socialtilsynet og om socialtilsynets afrapportering af det gennemførte tilsyn over for beliggenhedskommunen. Der vil også kunne fastsættes nærmere regler om, i hvilket omfang tilsyn gennemføres under samtidig deltagelse af flere myndigheder m.v.

Der vil herudover kunne fastsættes nærmere regler om, at beliggenhedskommunen og socialtilsynet vil kunne indgå aftale om, at socialtilsynet varetager tilsynsopgaver efter stk. 1 i videre omfang end efter stk. 2. Dette forventes udmøntet således, at der fastsættes nærmere regler om, at socialtilsynet bistår med det økonomiske tilsyn som beskrevet i lovforslagets § 6.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 og 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

UDKAST

De gældende regler om dagbehandlingstilbuds og kommunalbestyrelses oplysningspligt over for tilsynsmyndigheder fremgår af pkt. 3.4.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af § 9, stk. 1, at behandlings- og specialundervisningstilbud skal give kommunalbestyrelsen de faglige, organisatoriske og økonomiske oplysninger om behandlings- og specialundervisningstilbuddet, som kommunalbestyrelsen vurderer, er nødvendige for kommunalbestyrelsens tilsyn med tilbuddet, jf. §§ 4-8.

Det foreslåede vil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbud er forpligtet til at give relevante og nødvendige oplysninger til kommunalbestyrelsen i forbindelse med godkendelsen og i tilsynet med behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det følger således af almindelige forvaltningsretlige regler, at kommunalbestyrelsen vil kunne undlade at træffe afgørelse om at imødekomme en ansøgning om godkendelse, hvis behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke giver kommunalbestyrelsen de nødvendige oplysninger.

Det foreslåede vil i tillæg hertil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbud også vil skulle give kommunalbestyrelsen de nødvendige oplysninger til brug for tilsynet med tilbuddet.

Forpligtelsen vil således gælde fra ansøgningstidspunktet og under hele gyldigheden af godkendelsen. Der vil være tale om oplysninger, der omhandler faglige forhold, hvormed menes både oplysninger vedrørende undervisningsdelen og den socialfaglige del af tilbuddet. Der vil ligeledes være tale om oplysninger om organisationen, herunder ledelsesforhold og økonomiske forhold.

Det vil være kommunalbestyrelsen, der kan vurdere om oplysningerne er relevante. Det vil indebære, at det er oplysninger, som kommunalbestyrelsen vil skulle anmode om at få fra tilbuddet.

Hensigten med det foreslåede er at give kommunalbestyrelsen det bredeste og bedst mulige oplysningsgrundlag og dermed også bedre mulighed for at gribe ind.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 2, at behandlings- og specialundervisningstilbud af egen drift og uden unødigt ophold skal give oplysning til

UDKAST

1) beliggenhedskommunen om væsentlige ændringer i forhold til godkendelsen, jf. §§ 4-8,

2) beliggenhedskommunen om bekymrende forhold og hændelser i tilbuddet og om, hvorvidt andre tilsynsmyndigheder har foretaget tilsynsmæssige skridt over for behandlings- og specialundervisningstilbuddet, og

3) den kommune, der har ansvar for den enkelte borger efter lov om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, om bekymrende forhold og hændelser i behandlings- og specialundervisningstilbuddet og, om hvorvidt der er andre tilsynsmyndigheder, der har foretaget tilsynsmæssige skridt over for behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det foreslåede i stk. 2, vil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbud af egen drift vil skulle give visse oplysninger til kommunen. Af egen drift vil betyde, at kommunalbestyrelsen ikke vil skulle bede om oplysninger, men at behandlings- og specialundervisningstilbuddet er forpligtet til at give oplysningerne uden anmodning herom. Uden unødigt ophold vil indebære, at oplysningerne vil skulle gives i umiddelbar forlængelse af hændelsen.

Det foreslåede i § 9, stk. 2, nr. 1, vil indebære, at tilbuddet vil skulle give oplysninger om væsentlige ændringer i forhold til oplysningsgrundlaget, der er indgået i godkendelsen, jf. §§ 4-8.

En væsentlig ændring i forhold til tilbuddets godkendelse vil kunne vedrøre ændringer i økonomien, en markant ændring i elevtal, fragangen af nøglemedarbejdere eller en stigning i antallet af vikarer, som vil kunne medføre manglende personalekompetencer i tilbuddet. Ændringerne vil skulle være relevante i forhold til kommunalbestyrelsens vurdering af behandlings- og specialundervisningstilbuddenes generelle kvalitet og mulighed for fortsat at bevare godkendelsen.

Oplysningerne vil skulle gives i umiddelbart forlængelse af hændelsen og uden anmodning herom fra kommunen.

Det foreslåede i § 9, stk. 2, nr. 2, vil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil skulle give oplysninger til den stedlige kommune, hvis der i tilbuddet er bekymrende forhold. Behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil således skulle oplyse beliggenhedskommunen om bekymrende forhold i umiddelbart forlængelse af opdagelsen heraf. Bekymrende forhold kan blandt andet være oplysninger om, at der ikke er de

rette kompetencer i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, at der opleves en stigning i vikarforbruget, at der opleves magtanvendelse i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, at ledelsen anvender økonomiske midler uforsvarligt, m.v.

Det foreslåede vil også indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil skulle give oplysninger til den stedlige kommune om tilsynsmæssige skridt fra andre tilsynsmyndigheder af egen drift og umiddelbart efter tilsynet er iværksat.

Oplysninger om andre tilsynsmyndigheders tilsynsmæssige skridt vil blandt andet omfatte iværksatte sanktioner samt oplysninger om intensiveret tilsyn med forhold, som den anden tilsynsmyndighed er bekymret for.

Det foreslåede i § 9, stk. 2, nr. 3, vil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbud uden unødigt ophold vil skulle give oplysninger om bekymrende forhold og hændelser i tilbuddet, og om hvorvidt der er andre tilsynsmyndigheder, der har foretaget tilsynsmæssige skridt over for tilbuddet til den kommune med ansvar for den enkelte borger efter lov om social service, jf. §§ 9-9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område.

Den foreslåede bestemmelse er identisk med det foreslåede i nr. 2, for så vidt angår typen af oplysninger om bekymrende forhold og hændelse samt oplysninger om tilsynsmæssige skridt iværksat over for behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Efter nr. 3 vil behandlings- og specialundervisningstilbuddet skulle give ovennævnte oplysninger til den kommune med ansvaret for den enkelte borger, altså den enkelte borgers handlekommune.

Behandlings- og specialundervisningstilbud vil således være forpligtet til af egen drift at give oplysninger om bekymrende forhold og hændelser og om der er andre tilsynsmyndigheder, der har iværksat tilsynsmæssige skridt over for tilbuddet både til den kommune, hvor tilbuddet er beliggende og til den enkelte borgers opholdskommune efter retssikkerhedslovens §§ 9-9 c.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 9, stk. 3, at kommunalbestyrelsen skal give socialtilsynet, jf. § 8, stk. 2, de oplysninger efter stk. 1 og 2, som er nødvendige for, at socialtilsynet kan føre til tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling i behandlings- og specialundervisningstilbud.

UDKAST

Det foreslåede vil indebære, at den kommunalbestyrelse, som efter stk. 1 eller 2 modtager oplysninger om væsentlige ændrede forhold, bekymrende forhold og hændelser eller oplysninger om, at der er iværksat tilsynsmæssige skridt af andre tilsynsmyndigheder, vil skulle videregive disse til det relevante socialtilsyn.

Det vil enten være kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende eller kommunalbestyrelsen i den enkelte borgers bopælskommune, der vil kunne komme i besiddelse af oplysninger, som vil skulle videregives til socialtilsynet. Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune i denne lov henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges handlekommune, jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven.

Det vil være socialtilsynet, som beliggenhedskommunen efter § 8, stk. 2, har indgået aftale med om tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling i behandlings- og specialundervisningstilbuddet, som vil skulle have oplysningerne.

Adgangen til at videregive oplysninger til socialtilsynet er begrundet i hensynet til at sikre, at der sker den nødvendige forbedring af kvaliteten af både undervisningen og kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling ved, at oplysninger om eksempelvis bekymrende forhold og hændelser tilgår begge tilsynsmyndigheder.

Det bemærkes, at socialtilsynets tilsvarende pligt til at orientere kommunalbestyrelsen følger af socialtilsynslovens § 10, stk. 3.

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 10

De gældende regler om godkendelse af specialundervisningstilbud i dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1, 3.1.1 og 3.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede § 10, stk. 1, at godkendelse efter § 4 tilbagekalles, hvis behandlings- og specialundervisningstilbud ikke opfylder betingelserne for godkendelse, jf. § 4-5, ikke har en forsvarlig økonomisk kvalitet, jf. § 6, eller kommunalbestyrelsen ikke kan godkende årsbudgettet som følge af, at en eller flere poster i årsbudgettet ikke opfylder kravene i § 7. Folkeskolelovens § 22 c, stk. 1-2, finder tilsvarende anvendelse, medmindre

UDKAST

tilbagekaldelsen sker efter påbud fra børne- og undervisningsministeren, jf. folkeskolelovens § 57 g, stk. 3.

Det foreslåede vil indebære, at behandlings- og specialundervisningstilbud, der ikke længere opfylder betingelserne for godkendelse vil være omfattet af reglerne i folkeskolelovens § 22 c, stk. 1, som affattet ved § 1, nr. 10 og 16, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Det fremgår af den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 22 c, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i tilfælde af, at undervisningen i et behandlings- og specialundervisningstilbud ikke opfylder kravene i kvalitetsaftalen, vil skulle fastsætte en frist inden for hvilken, kravene skal være opfyldt. Det fremgår videre, at hvis kravene ikke opfyldes inden for denne frist, vil der skulle gives et påbud om overholdelse af kravene, og en overtrædelse af kommunens påbud vil betyde, at kvalitetsaftalen ophæves.

Det foreslåede vil indebære, at såfremt et behandlings- og specialundervisningstilbud ikke opfylder betingelserne i kvalitetsaftalen både for så vidt angår de sociale indsatser og de økonomiske forhold, vil kommunalbestyrelsen på samme vis, som hvis tilbuddet ikke opfylder de undervisningsmæssige krav til godkendelse, skulle fastsætte en frist inden for hvilken kravene skal være opfyldt.

Opfylder behandlings- og specialundervisningstilbuddet ikke kravene inden for denne frist, vil kommunalbestyrelsen skulle udstede et påbud til tilbuddet herom. Overtrædelse af kommunens påbud vil betyde, at kvalitetsaftalen ophæves, og tilbuddet ikke længere vil kunne modtage elever.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at kommunalbestyrelsen ikke vil skulle fastsætte en frist og herefter give påbud til tilbuddet, før der kan ske tilbagekaldelse af kvalitetsaftalen, i de tilfælde, hvor børne- og undervisningsministeren har givet kommunalbestyrelsen påbud om ikke at benytte tilbuddet efter den foreslåede bestemmelse i folkeskolelovens § 57 g, stk. 3, som affattet ved § 1, nr. 10 og 16, i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.).

Det følger af den foreslåede § 10, stk. 2, at i tilfælde af, at godkendelsen tilbagekaldes, er kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen forpligtet til at give foranstaltninger i form af pædagogiske støtte og behandling i et andet behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge med bopæl i beliggenhedskommunen under hensyntagen til det enkelte barns eller den enkelte unges behov, jf. dog stk. 3. Det foreslåede vil betyde, at behandlings- og specialundervisningstilbud, som ikke opfylder betingelserne i kvalitetsaftalen, ikke vil kunne varetage hverken specialundervisningen eller foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling. Det konkrete barn eller den konkrete unge, der er henvist til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, vil således skulle henvises til et andet godkendt behandlings- og specialundervisningstilbud.

Beliggenhedskommunen vil i disse tilfælde være forpligtet til at give foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling i et andet behandlings- og specialundervisningstilbud. Ved henvisning til et andet behandlings- og specialundervisningstilbud vil kommunen skulle tage hensyn til det enkelte barns eller den unges behov.

Den foreslåede bestemmelse vil omfatte situationer, hvor beliggenhedskommunen også er barnets eller den unges bopælskommune. Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune i denne lov henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges handlekommune, jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven. Se hertil pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Beliggenhedskommunen vil være den ansvarlige kommune for de børn og unge, der bor i kommunen, og det foreslåede vil forpligte kommunen til at finde et andet tilbud, der kan imødekomme det konkrete barns konkrete behov.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 3, at har barnet eller den unge bopæl i en anden kommune end beliggenhedskommunen, skal beliggenhedskommune give besked til barnets eller den unges bopælskommune om, at godkendelsen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet er tilbagekaldt. Bopælskommunen skal herefter finde et andet behandlings- og specialundervisningstilbud til barnet eller den unge. Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune i denne lov henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges handlekommune,

UDKAST

jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven. Se hertil pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede vil medføre, at beliggenhedskommunen vil skulle give besked til barnets eller den unges bopælskommune, hvis et tilbud ikke længere opfylder betingelserne i kvalitetsaftalen, sådan at bopælskommunen vil kunne finde et andet tilbud til barnet eller den unge, som imødekommer barnets eller den unges behov.

Bopælskommunen har ansvaret for barnet eller den unge, og vil således skulle have oplysninger om, at tilbuddet ikke længere kan modtage elever.

Det vil herefter være bopælskommunens ansvar at finde et nyt tilbud, der vil kunne imødekomme barnets behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og behovet for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte eller behandling.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 11

De gældende regler i serviceloven og folkeskoleloven om henvisning af børn og unge til dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede § 11, stk. 1, at kommunalbestyrelsen kan henvise børn og unge, der både har behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven og har behov for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskoleloven til et behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis tilbuddet vurderes at kunne imødekomme barnets eller den unges behov.

Det foreslåede vil betyde, at det vil være en kommunal opgave at henvise elever til behandlings- og specialundervisningstilbud, når et barn eller en ung har behov for både foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven og behov for et specialundervisningstilbud. Det vil være barnets eller den unges bopælskommune, der vil skulle henvise barnet til et behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune i denne lov henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller

den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges handlekommune, jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven. Se hertil pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede vil betyde, at det vil være forvaltningen i bopælskommunen, der har ansvaret for særlig støtte til børn og unge, der vil være ansvarlig for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling efter serviceloven, og det vil være skoleforvaltningen, der vil være ansvarlig for at iværksætte specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand. Henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud vil således kræve, at der etableres et tæt samarbejde mellem de forskellige forvaltninger. Det vil eksempelvis kunne være i form af et fælles visitationsudvalg, hvor flere forvaltninger er repræsenteret.

Det vil være afgørende for at kunne henvide til et behandlings- og specialundervisningstilbud, at tilbuddet vurderes til at kunne varetage det konkrete barns særlige behov for både foranstaltninger i form af pædagogisk støtte eller behandling og behovet for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Det bemærkes, at barnets tarv altid vil skulle indgå med vægt ved kommunalbestyrelsens beslutning om en sådan henvisning, idet det fremgår af FN's børnekonventions artikel 3, stk. 1, at i alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.

Det følger af den foreslåede § 11, stk. 2, at det er en betingelse for henvisning efter stk. 1, at kommunalbestyrelsen har truffet

1) afgørelse om barnets behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling i et behandlings- og specialundervisningstilbud efter § 52, stk. 3, i serviceloven, og

2) afgørelse om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, på baggrund af pædagogisk-psykologisk rådgivning efter folkeskolelovens § 12, stk. 2.

Det foreslåede vil indebære, at kommunalbestyrelsen vil skulle træffe to selvstændige og i tidsmæssige sammenhængende afgørelser for at sikre, at barnets eller den unges behov for både foranstaltninger i form af pædagogiske støtte og behandling og behov for specialundervisning er tilstrækkeligt oplyst og begrundet.

Det foreslåede i § 11, stk. 2, nr. 1, vil indebære, at der træffes afgørelse om behandling af barnets eller den unges problemer efter servicelovens § 52 stk. 3, nr. 3, og at denne behandling vil skulle foregå ved at barnet eller den unge bevilges dagbehandling i et privat eller offentlig behandlings- og specialiseringstilbud.

Ved behandling af barnet eller den unge forstås socialpædagogisk, psykologisk eller anden tilsvarende behandling af barnet eller den unge, der har til formål at afhjælpe barnets eller den unges vanskeligheder. Det vil f.eks. kunne være målrettet traumer hos barnet eller den unge, tilknytningsforstyrrelser, opmærksomhedsforstyrrelser, selvskade eller udadregerende adfærd, andre adfærds- eller tilpasningsvanskeligheder m.v.

Behandlingen vil kunne foregå på flere forskellige måder og efter forskellige behandlingsmetoder. Behandlingen vil f.eks. kunne gives ambulant, eller ved at barnet eller den unges bevilges dagbehandling i en privat eller offentlig institution. For at det foreslåede i § 11 stk. 2, nr. 1, skal opfyldes, kræver det, at der træffes afgørelse om, at barnet bevilges dagbehandling.

Behandling af barnet eller den unges problemer efter foreslåede bestemmelse vil også kunne gives som supplerende støtte under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet.

Behandling af barnets eller den unges problemer vil også kunne involvere familien, og der vil derfor kunne være en glidende overgang mellem familiebehandling og behandling af barnet eller den unge.

En afgørelse om, at bevilge et barn eller ung dagbehandling skal som udgangspunkt være baseret på en børnefaglig undersøgelse efter servicelovens § 50 samt en handleplan efter servicelovens § 140. Foranstaltningen iværksættes, når det vurderes, at den bedst imødekommer de udfordringer, der er afdækket i den børnefaglige undersøgelse. Handleplanen skal sikre, at formålet med den sociale foranstaltning er beskrevet, og at der er klare mål for indsatsen.

Det foreslåede i § 11, stk. 2, nr. 2, vil indebære, at der afgives en indstilling til pædagogisk-psykologisk rådgivning, som vil skulle beskrive årsagen til, at der ønskes iværksat en vurdering af behovet for specialpædagogisk bistand, og hvilke former for støtte, der allerede er iværksat. Indstillingen til pædagogisk psykologisk rådgivning vil kunne afgives af enten barnets eller den unges skoleleder, den kommunale sundhedstjeneste, den kommunale sagsbehandler, forældrene eller eleven selv.

UDKAST

Der vil på baggrund af indstillingen skulle udarbejdes en pædagogisk-psykologisk vurdering efter folkeskolelovens § 12, stk. 2, der vil have til formål at belyse elevens faglige, personlige og sociale potentialer og færdigheder med henblik på at yde skolen, eleven og forældrene rådgivning og støtte til elevens fortsatte undervisning i relation til elevens særlige behov og forudsætninger.

Kommunalbestyrelsen vil på baggrund af den pædagogiske-psykologiske vurdering skulle træffe afgørelse om iværksættelse af specialundervisning i et behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis barnet også har behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, jf. bestemmelsens nr. 1. Det vil være barnets eller den unges bopælskommune, der vil skulle henvise barnet til et behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune i denne lov henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges handlekommune, jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven. Se hertil pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede vil indebære, at barnet eller den unge vil have en sag i både den sociale forvaltning og i skoleforvaltningen. Det vil således medføre, at der vil skulle udveksles relevante oplysninger mellem forvaltningerne, sådan at barnet eller den unge får et relevant tilbud, der både imødekommer eventuelle behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling og imødekommer et eventuelt behov for specialundervisning.

Meddelelsesbogen efter folkeskolelovens § 13 a vil skulle indeholde få væsentlige fokuspunkter for elevens faglige og alsidige udvikling samt oplysninger om de indsatser og den opfølgning, tilbuddet har iværksat for at imødekomme elevens udfordringer. Meddelelsesbogen vil kunne justeres løbende og vil derfor være mere dynamisk end handleplanen, der udarbejdes efter serviceloven. Meddelelsesbogen vil kunne indgå i grundlaget for den pædagogiske-psykologiske vurdering. Kommunen og skolen vil skulle koordinere og der vil skulle tages stilling til, hvordan den udvidede meddelelsesbog indgår kobles til øvrige tiltag og indsatser for eleven.

Det følger af den foreslåede § 11, stk. 3, at fylder en ung, der er henvist efter stk. 1 og 2, 18 år i løbet af skoleåret, kan det besluttes at lade den unge fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet resten af skoleåret..

UDKAST

Det foreslåede vil således indebære, at en ung, som i perioden frem til det fyldte 18. år har modtaget foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling og specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i et behandlings- og specialundervisningstilbud, vil kunne fortsætte i det behandlings- og specialundervisningstilbud indtil udgangen af det skoleår, hvor den unge bliver 18 år. Skoleåret løber fra den 1. august til den 31. juli i det efterfølgende kalenderår.

Bestemmelsen supplerer dermed folkeskolelovens § 20, stk. 6, hvorefter elever, som i løbet af skoleåret fylder 18 år, ret til at fortsætte skolegangen i resten af skoleåret. Elever har således et retskrav på at kunne fortsætte deres skolegang resten af skoleåret, men ikke et retskrav på at kunne fortsætte på den skole, de hidtil har gået på.

Det vil derfor være en betingelse, at den unge efter folkeskolelovens regler om specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand opfylder betingelserne for at modtage undervisning på et behandlings- og specialundervisningstilbud. Reglerne herom er nærmere beskrevet i de almindelige bemærkninger pkt. 2.2.1.1. Det vil således være en betingelse, at den unge har behov for at modtage specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand, men ikke at der er truffet en ny afgørelse herom i forbindelse med, at den unge fylder 18 år. Beslutes det derimod, at den unge ikke skal fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter det fyldte 18. år, vil der skulle iværksættes en pædagogisk-psykologisk vurdering med henblik på ændring af den unges specialundervisningstilbud.

Det vil endvidere være en betingelse, at der er truffet afgørelse efter den foreslåede bestemmelse i servicelovens § 68, stk. 1, 2. pkt., som affattet ved lovforslagets § 20, nr. 2, om, at behandlingen af den unge efter servicelovens § 52, stk. 3, kan fortsætte ud over det 18. år, når behandlingen indgår som led i et behandlings- og specialundervisningstilbud. Der henvises til lovforslagets § 20, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Det vil være op til kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, kommunalbestyrelsen i bopælskommunen og behandlings- og specialundervisningstilbuddet at tage stilling til, om den unge skal fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter det fyldte 18. år, samt hvordan betalingen herfor tilrettelægges. Hvis en af disse tre ikke ønsker at medvirke til, at den unge kan forblive i behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter det fyldte 18. år, vil den unge således ikke kunne fortsætte heri. Det vil naturligvis være en forudsætning for beslutningen, at den unge ønsker at fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune i denne lov henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges handlekommune, jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven. Se hertil pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 12

De gældende regler om henvisning af børn og unge til dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger. De gældende regler om kommunalbestyrelsens ansvar for dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 12, at henvisning til et behandlings- og specialundervisningstilbud i en anden kommune end barnets eller den unges bopælskommune kan kun ske efter forudgående aftale med bopælskommunen.

Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune i denne lov henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges handlekommune, jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven. Se hertil pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede vil medføre, at børn og unge kun vil kunne henvises til behandlings- og specialundervisningstilbud, hvis kommunalbestyrelsen i bopælskommunen har godkendt behandlings- og specialundervisningstilbuddet ved at indgå en kvalitetsaftale med behandlings- og specialundervisningstilbuddet, og efterfølgende har indgået aftale med barnets eller den unges bopælskommune om henvisning til tilbuddet.

Det foreslåede vil indebære, at den kommune, som ønsker at henvise et barn til et behandlings- og specialundervisningstilbud i et behandlings- og specialundervisningstilbud, som ligger i en anden kommune, vil skulle indgå aftale med kommunen, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet ligger. Den henvisende kommune vil således ikke kunne indgå aftale direkte med tilbuddet.

Den foreslåede bestemmelse vil supplere den lignende bestemmelse i § 22, stk. 1, nr. 2, i folkeskoleloven, som omhandler henvisning til specialunder-

visning i et behandlings- og specialundervisningstilbud. Denne bestemmelse vil omfatte foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling.

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere skulle ses i sammenhæng med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 13, stk. 1, hvorefter det alene er beliggenhedskommunen, jf. § 3, der kan yde betaling med frigørende virkning til behandlings- og specialundervisningstilbud, og den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 13, stk. 2, hvoraf følger, at har et barn eller en ung bopæl i en anden kommune end beliggenhedskommunen, aftaler den henvisende kommune og beliggenhedskommunen refusion for betaling af elevens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand samt foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling.

Det foreslåede har til hensigt at styrke myndighedsansvaret med de omhandlede behandlings- og specialundervisningstilbud, i den forstand at beliggenhedskommunen vil skulle forholde sig til godkendelsen af behandlings- og specialundervisningstilbuddet, førend der vil kunne indgås en aftale med den henvisende kommune. Beliggenhedskommunen vil samtidig sikre, at behandlings- og specialundervisningstilbuddet alene modtager børn og unge inden for den rette målgruppe og i tilbud, der fortsat er godkendt. Det foreslåede vil ligeledes betyde, at beliggenhedskommunen vil have et overblik over de børn eller unge, der henvises til et konkret behandlings- og specialundervisningstilbud og disses årsager til henvisning til behandlings- og specialundervisningstilbuddet, herunder om behandlings- og specialundervisningstilbuddet vil have de relevante kompetencer til at imødekomme barnets eller de unges udfordringer.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 13

De gældende regler om kommunalbestyrelsens ansvar for dagbehandlingstilbud fremgår af pkt. 2.3.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Det følger af den foreslåede § 13, stk. 1, at det alene er kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, jf. § 3, der kan yde betaling med frigørende virkning til behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det foreslåede vil indebære, at beliggenhedskommunen, som har indgået kvalitetsaftale med behandlings- og specialundervisningstilbud i kommunen, alene vil kunne yde betaling for et barns ophold i behandlings- og specialundervisningstilbud.

UDKAST

Det foreslåede vil betyde, at beliggenhedskommunen vil være den eneste kommune, der kan opfylde de kontraktuelle økonomiske mellemværender med behandlings- og specialundervisningstilbud, da betalingen fra beliggenhedskommunen vil have frigørende virkning. Det vil også betyde, at en henvisende kommune, der betaler direkte til behandlings- og specialundervisningstilbud, ikke vil have betalt med frigørende virkning og således ikke vil have opfyldt den indgåede aftale mellem både beliggenhedskommunen og den henvisende kommune og aftalen mellem beliggenhedskommunen og behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det foreslåede vil skulle sikre en ensretning af betalingsstrømmene og samtidig sikre, at der alene vil blive henvist børn og unge til behandlings- og specialundervisningstilbud, der er godkendt af beliggenhedskommunen.

Det følger af den foreslåede § 13, stk. 2, at har et barn eller en ung bopæl i en anden kommune end beliggenhedskommunen, aftaler bopælskommunen og beliggenhedskommunen refusion for betaling af elevens specialundervisning og foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling.

Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune i denne lov henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges handlekommune, jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven. Se hertil pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede vil indebære, at den henvisende kommune og beliggenhedskommunen vil skulle indgå aftale om refusion af udgifter til barnets ophold i behandlings- og specialundervisningstilbud efter de gældende regler herom.

Det foreslåede vil betyde, at det påhviler den henvisende kommune og beliggenhedskommunen at indgå aftaler om refusion, herunder aftaler om udgiftens størrelse, forfaldsdag og ophør/ophævelse af aftalen. Forholdet mellem kommunerne vil være reguleret af de aftaleretlige regler.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 14

Det fremgår af folkeskolelovens § 23, stk. 1, at elever, der gennem længere tid på grund af smittefare eller af hensyn til deres sundhed eller velfærd ikke kan undervises i skolen, undervises i deres hjem eller på den institution, hvor

de opholder sig. Efter folkeskolelovens § 23, stk. 2, påhviler det kommunalbestyrelsen at indrette undervisning efter stk. 1 på de i kommunen beliggende sygehuse, hospitaler og andre institutioner, som modtager børn i alderen 6-18 år, medmindre der på anden måde sørges for børnenes undervisning. Institutionen skal stille egnede lokaler til rådighed. Det følger af folkeskolelovens § 23, stk. 3, at børne- og undervisningsministeren fastsætter regler om undervisning efter stk. 1 og 2. Bemyndigelsen er udmøntet i bekendtgørelse nr. 694 af 20. juni 2014 om sygeundervisning af elever i folkeskolen og frie grundskoler. I det følgende omtales bekendtgørelsen som sygeundervisningsbekendtgørelsen.

Efter sygeundervisningsbekendtgørelsens § 1, stk. 1, skal skolens leder ved fravær på grund af sygdom eller lignende, der må skønnes at blive af længere varighed, rette henvendelse til forældrene med henblik på en vurdering af behovet for sygeundervisning, jf. folkeskolelovens § 23, stk. 1, og friskolelovens § 3, stk. 1, nr. 4. Henvendelsen skal ske snarest muligt. Skolens leder skal under alle omstændigheder rette henvendelse til forældrene senest 3 uger (15 skoledage) efter, at eleven sidst deltog i undervisningen eller skulle have påbegyndt skolegangen.

Det følger af sygeundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 1, at opholder eleven sig i hjemmet, påhviler det skolens leder efter samråd med forældrene og eleven at sørge for, at den nødvendige undervisning iværksættes.

Det fremgår endvidere af sygeundervisningsbekendtgørelsens § 2, stk. 2, at opholder eleven sig på et sygehus, et hospital eller en anden institution, skal skolens leder indhente oplysning om, hvorvidt eleven modtager undervisning. Er dette ikke tilfældet, skal skolens leder underrette kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor institutionen ligger.

Det følger af § 4, stk. 1, at omfanget af sygeundervisningen til enhver tid skal afpasses efter den enkelte elevs alder, helbredstilstand og øvrige forudsætninger.

Efter § 4, stk. 2, tilrettelægges undervisningen efter samråd med forældrene og eleven.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 1, at kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor behandlings- og specialundervisningstilbuddet er beliggende, skal sikre, at elevens behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling imødekommes, der hvor undervisningen gennemføres, hvis eleven er omfattet af folkeskolelovens § 23.

UDKAST

Det foreslåede vil indebære, at foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling indtænkes i sygeundervisningen for de børn og unge, der er henvist til et behandlings- og specialundervisningstilbud.

Ansvar for at barnet eller den unge også modtager foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling under længerevarende sygdom eller lignende vil påhvile beliggenhedskommunen, som skolekommune.

Beliggenhedskommunen vil kunne opfylde sine forpligtelser efter den foreslåede bestemmelse ved at indgå aftale med behandlings- og specialundervisningstilbuddet om, at tilbuddet varetager foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling under sygdom, for børn og unge, der er henvist til tilbuddet. Aftalen herom vil skulle fremgå af kvalitetsaftalen, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 4, stk. 2, nr. 5.

Foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling vil skulle foregå samme sted som sygeundervisningen. Det vil indebære, at såfremt eleven opholder sig i hjemmet under sygdomsforløbet, vil beliggenhedskommunen skulle sikre, at foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling også foregår her, ligesom hvis sygeundervisningen foregår på et hospital eller lignende, vil foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling også skulle foregå her.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 14, stk. 2, at ved fravær på grund af sygdom eller lignende, der må skønnes at blive af længere varighed, skal kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen give meddelelse til barnets eller den unges bopælskommune med henblik på, at bopælskommunen kan vurdere, om barnets eller den unges behov fortsat kan opfyldes i behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune i denne lov henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges hjemkommune, jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven. Se hertil pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslåede vil indebære, at såfremt en elev skønnes at være sygemeldt i en længere periode, vil kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen skulle oplyse dette til den henvisende kommune. Den henvisende kommune vil herefter kunne vurdere, om elevens konkrete behov for foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling bedst varetages med sygeundervisning eller om eleven vil skulle visiteres i et andet tilbud.

Vurderingen efter stk. 2, vil foretages på baggrund af en konkret vurdering af eleven, hvor der vil kunne indgå oplysninger om elevens sygdom, trivsel i tilbuddet og andre relevante faktorer.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.1 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 15

Det følger af kommunestyrelseslovens § 63, stk. 1, at kommunalbestyrelsen, styrelsesorganet for et kommunalt fællesskab, jf. § 60, og Ankestyrelsen skal tilvejebringe og meddele vedkommende minister de oplysninger og udlevere de dokumenter, som denne måtte forlange om forhold i kommunen og det kommunale fællesskab henholdsvis inden for tilsynets virkeområde.

Efter kommunestyrelseslovens § 63, stk. 2, kan ministeren fastsætte en frist for tilvejebringelse og meddelelse af oplysninger og udlevering af dokumenter efter stk. 1.

Bestemmelsen giver enhver minister – og dermed enhver statslig myndighed – hjemmel til at pålægge en kommunalbestyrelse at tilvejebringe og meddele de oplysninger og udlevere de dokumenter, som denne måtte forlange om forhold i kommunen, herunder statistiske oplysninger og andet oplysningsmateriale til brug for statslige myndigheders undersøgelser, lovforberedende arbejde m.v. Bestemmelsen giver endvidere hjemmel til, at ministeren kan kræve, at kommunen skal tilvejebringe, indsamle og bearbejde oplysninger samt afgive udtalelser til ministeren.

Bestemmelsen er udfoldet i folkeskolelovens § 56, der indeholder bestemmelser om, at børne- og undervisningsministeren kan forlange enhver oplysning, som ministeren skønner nødvendig til udførelse af blandt andet lovgivnings- og vejledningsfunktioner, meddelt af kommunalbestyrelsen. Børne- og undervisningsministeren kan endvidere bestemme, at kommunalbestyrelsen skal tilvejebringe oplysninger, som ministeren skønner nødvendige til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og forhold i øvrigt. Børne- og undervisningsministeren kan herudover fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder, herunder skoler.

Der er tilsvarende bestemmelser i § 16 i lov om kommunale internationale grundskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 1158 af 8. august 2022, og § 22 i lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, jf. lovbekendtgørelse nr. 1169 af 12. august 2022, som også er kommunale grundskoletilbud.

UDKAST

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 1, at vedkommende minister til varetagelse af lovgivnings- og vejledningsfunktioner m.v. kan forlange enhver oplysning om behandlings- og specialundervisningstilbud, som ministeren skønner nødvendig, meddelt af kommunalbestyrelsen, herunder oplysninger til brug for opfølgning på behandlings- og specialundervisningstilbuds resultater eller forhold i øvrigt.

Den foreslåede bestemmelse er således enslydende med de andre bestemmelser i Børne- og Undervisningsministeriets lovgivning for kommunale grundskoler, der regulerer pligten til at videregive nødvendige oplysninger til børne- og undervisningsministeren til brug for lovgivning og vejledning m.v.

Det foreslåede er dog udvidet, således at det ikke blot er børne- og undervisningsministeren, men også enhver anden minister, som vil kunne forlange de pågældende oplysninger. Denne udvidelse skyldes, at dele af behandlings- og specialundervisningstilbuddenes virksomhed udøves på social- og boligministerens ressort, hvorfor det også kan være nødvendigt for social- og boligministeren at få udleveret oplysninger fra kommunerne.

Det foreslåede vil indebære, at vedkommende minister vil kunne forlange at modtage enhver oplysning om behandlings- og specialundervisningstilbud, som ministeren skønner nødvendig for at varetage ministerens opgaver.

Det vil f.eks. kunne være oplysninger om den nærmere tilrettelæggelse af kommunens godkendelse af og tilsyn med behandlings- og specialundervisningstilbud, oplysninger om de enkelte behandlings- og specialundervisningstilbud, oplysninger om eleverne eller statistiske oplysninger. Oplysningerne vil både kunne indhentes i faste kadencer, f.eks. årligt, eller ved et konkret opstået behov.

De ønskede oplysninger vil kunne videregives til vedkommende minister uden yderligere hjemmel.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 2, at vedkommende minister kan bestemme, at oplysninger, jf. stk. 1, skal leveres i elektronisk form, og kan herunder fastsætte, i hvilket format leveringen skal ske.

Med forslaget foreslås indført en hjemmel til, at vedkommende minister vil kunne kræve oplysninger til brug for varetagelse af lovgivnings- og vejledningsfunktioner m.v., jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 15, stk. 1, indberettet elektronisk og i denne forbindelse stille krav til det tekniske format, som data skal indberettes i.

Den foreslåede bestemmelse er således enslydende med de andre bestemmelser i Børne- og Undervisningsministeriets lovgivning for kommunale grundskoler, men udvidet, således at det ikke blot er børne- og undervisningsministeren, men også enhver anden minister, som vil kunne forlange de pågældende oplysninger meddelt elektronisk. Der henvises til bemærkningerne til stk. 1 ovenfor.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 15, stk. 3, at vedkommende minister kan fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder og om anvendelse af digital signatur i forbindelse med levering af oplysninger efter stk. 1 og 2.

Det foreslås, at der vil skulle indsættes en hjemmel til at fastsætte regler om elektronisk kommunikation mellem myndigheder og om anvendelse af digital signatur.

Det foreslåede vil indebære, at der gives ret til, at der indføres digital kommunikation mellem behandlings- og specialundervisningstilbud, kommuner og myndigheder i øvrigt.

I forbindelse med visse indberetninger vil der være behov for at kunne anvende digital signatur. Der er derfor foreslået en bemyndigelse til vedkommende minister til at fastsætte regler herom. Det vil blandt andet være tale om statistiske indberetninger, herunder af oplysninger om børn og unge indskrevet i behandlings- og specialundervisningstilbud. Der vil dog – modsat andre kommunale grundskoler – ikke være tale om regulering af indberetning af prøveprotokoller, da behandlings- og specialundervisningstilbudene for så vidt angår undervisningen – og dermed prøveafholdelsen – vil skulle følge reglerne i folkeskoleloven, som indeholder særskilt regulering af området.

Til § 16

Det følger af folkeskolelovens § 51 d, at har børne- og undervisningsministeren bemyndiget en styrelse under Børne- og Undervisningsministeriet til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan ministeren fastsætte regler om fremgangsmåden ved og adgangen til at klage over afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, herunder om, at afgørelsen ikke kan indbringes for ministeren.

Der er tilsvarende bestemmelser i § 40 b i lov om friskoler og private grundskoler m.v. (friskoleloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1166 af 11. august 2022, § 49 a i lov om efterskoler og frie fagskoler, jf. lovbekendtgørelse nr.

lovbekendtgørelse nr. 1172 af 12. august 2022, § 18 a i lov om kommunale internationale grundskoler, § 25 i lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, og § 29 a i ungdomsskoleloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 608 af 28. maj 2019, som også er grundskoletilbud. Love på ungdoms- og voksenuddannelsesområdet indeholder tilsvarende bestemmelser.

Det foreslås i § 16, stk. 1, at har børne- og undervisningsministeren bemyndiget en styrelse under Børne- og Undervisningsministeriet til at udøve de beføjelser, der i denne lov er tillagt ministeren, kan styrelsens afgørelser ikke indbringes for ministeren.

Det foreslåede vil indebære en afskæring af klageadgangen i de tilfælde, hvor børne- og undervisningsministeren har henlagt opgaver efter denne lov til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet eller en anden styrelse under ministerens instruktion.

Det foreslåede vil betyde, at i de tilfælde, hvor kompetencer er delegeret til en styrelse fra ministeriet, vil styrelsens afgørelser være den endelige administrative afgørelse. Afskæringen af klageadgangen vil således som udgangspunkt ske automatisk.

Den foreslåede bestemmelse vil således sammen med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 16, stk. 2, medvirke til at tilvejebringe samme retstilstand som de andre bestemmelser i Børne- og Undervisningsministeriets lovgivning for grundskoler, der regulerer klageafskæring, hvor ministeren har henlagt opgaver til en styrelse på ministerområdet.

Forslaget vil kunne sikre, at ministeren med henblik på en effektiv og hensigtsmæssig udnyttelse af ressourcerne kan henlægge opgaver til styrelser på ministeriets ressort.

Det bemærkes, at der er fastsat regler om, at styrelsens afgørelser ikke kan indbringes for anden forvaltningsmyndighed, i § 1 i bekendtgørelse nr. 829 af 10. juni 2022 om afskæring af klageadgang til ministeren for visse afgørelser truffet af Styrelsen for Undervisning og Kvalitet. Bestemmelsen omfatter blandt andet afgørelser efter lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler, lov om kommunale internationale grundskoler, lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, og lov om ungdomsskoler.

Der er endvidere fastsat regler om, at styrelsen udøver den beføjelse til at udstede bekendtgørelser, der er tillagt børne- og undervisningsministeren

ved en række love, i § 1 i bekendtgørelse nr. 828 af 10. juni 2022 om delegation til Styrelsen for Undervisning og Kvalitet af adgangen til udstedelse af bekendtgørelser. Bestemmelsen omfatter blandt andet bemyndigelser efter lov om folkeskolen, lov om friskoler og private grundskoler m.v., lov om efterskoler og frie fagskoler, lov om kommunale internationale grundskoler, lov om kommunale særlige grundskoler for børn og unge, der er fordrevet fra Ukraine, og lov om ungdomsskoler.

Det foreslås endvidere i § 16, stk. 2, at børne- og undervisningsministeren kan fastsætte regler om, at visse typer af afgørelser, der er truffet i henhold til bemyndigelsen, dog i et nærmere bestemt omfang kan indbringes for ministeren. Ministeren kan i den forbindelse fastsætte regler om adgangen til at klage og om fremgangsmåden herved.

Det foreslåede vil indebære, at ministeren vil kunne fastsætte regler om, at visse typer af afgørelser ikke skal være omfattet af afskæringen af klageadgangen efter den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 16, stk. 1, og derfor vil kunne påklages til ministeren.

Den foreslåede bestemmelse vil således sammen med den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 16, stk. 1, medvirke til at tilvejebringe samme retstilstand som de andre bestemmelser i Børne- og Undervisningsministeriets lovgivning for grundskoler, der regulerer klageafskæring, hvor ministeren har henlagt opgaver til en styrelse på ministerområdet.

Det foreslåede vil endvidere indebære, at ministeren vil kunne fastsætte nærmere regler om fremgangsmåden ved indgivelse af sådanne klager, herunder f.eks. at en klage først skal sendes til styrelsen, der så skal vurdere sagen med henblik på, om afgørelsen skal ændres eller klagen sendes videre til ministeriet med styrelsens udtalelse.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 17

Efter folkeskolelovens § 57 e, stk. 1, er sager om evaluering omfattet af offentlighedsloven, når sagsbehandlingen er afsluttet.

Det følger af folkeskolelovens § 57 e, stk. 2, at når børne- og undervisningsministeren til brug for gennemførelsen af en evaluering modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen til ministeren deres interne karakter.

UDKAST

Det følger endvidere af § 8, stk. 3, i lov om Danmarks Evalueringsinstitut (EVA-loven), at en begæring om aktindsigt i dokumenter, der er udarbejdet som led i en evaluering efter denne lov, kan først behandles, når den endelige rapport er offentliggjort.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 1, at sager om evaluering er omfattet af lov om offentlighed i forvaltningen, når sagsbehandlingen er afsluttet.

Det foreslåede vil indebære en fravigelse af princippet om offentlighed i forvaltningen i offentlighedsloven, som svarer til fravigelserne i folkeskolelovens § 57 e, stk. 1, og EVA-lovens § 8, stk. 3. Dermed vil evalueringer af behandlings- og specialundervisningstilbuddene være omfattet af de samme regler om aktindsigt, uanset om de evaluerede dele af behandlings- og specialundervisningstilbuddenes virksomhed har karakter af socialpædagogisk bistand, behandling eller specialundervisning.

Det foreslåede vil ikke påvirke adgangen til indsigt efter andre regler, herunder forvaltningsloven og databeskyttelsesforordningen.

Det foreslåede vil skulle varetage hensynet til at beskytte den/de myndighed(er)/institution(er), der er undergivet evaluering, og sikre den evaluerede rimelige vilkår, mens evalueringen bliver gennemført. I modsat fald vil der være en risiko for, at formålet med evalueringen forspildes, idet offentliggørelse af fragmenter og brudstykker af evalueringsgrundlaget kan medføre, at en eventuel debat om en evaluering kommer til at foregå på et ufuldstændigt og ufærdigt grundlag. Det vil således ikke være hensigtsmæssigt, at der i en tidlig fase gives aktindsigt i enkeltforhold eller i dokumenter, der ikke foreligger i den sammenhæng, som vil være til stede på tidspunktet for afslutningen af evalueringen.

Det foreslåede hensyn vil kun bestå frem til tidspunktet for afslutningen af evalueringen. Alle oplysninger i materialet, herunder spørgeskemaer m.v., vil derfor skulle være undergivet bestemmelserne om aktindsigt i offentlighedsloven, når behandlingen af evalueringssagen er afsluttet.

En evaluering vil kunne afsluttes på flere måder. Hvis en evaluering afsluttes med udarbejdelse og offentliggørelse af en evalueringsrapport, vil sagsbehandlingen skulle anses for afsluttet ved rapportens offentliggørelse. Hvis en evalueringssag ikke skal munde ud i en egentlig afrapportering, vil sagsbehandlingen skulle anses for afsluttet, når der ikke længere foretages ek-

speditioner i sagen. For evalueringer, der beror uden ekspeditioner i en længere periode, vil det bero på en konkret vurdering, om evalueringen må anses som opgivet. Genoptages en sag, vil undtagelsen fra offentlighedsloven alene omfatte dokumenter, som er udfærdiget af eller kommet i ministerens besiddelse efter genoptagelsen.

Den foreslåede begrænsning af offentlighed vil kun omfatte sager om evaluering, hvorimod andre typer af sager vil være omfattet af offentlighedsloven. Ved afgrænsning af, hvad der udgør sager om evaluering, vil der skulle tages udgangspunkt i det evalueringsbegreb, som kendes fra Danmarks Evalueringsinstitut - dog således, at der ikke vil være krav om iagttagelse af de i EVA-lovens § 6, stk. 8, og § 8, stk. 1 og 2, nævnte processuelle bestemmelser for, at en sag anses for en sag om evaluering. Der vil herefter f.eks. ikke være tale om en evaluering i forslaget forstand, hvis der er tale om en undersøgelse af en eller flere enkeltskoler med et konkret tilsynsformål, eksempelvis afdækning af, om en handlingsplan har bevirket de ønskede resultater.

Det følger af den foreslåede bestemmelse i § 17, stk. 2, at når vedkommende minister til brug for gennemførelsen af en evaluering modtager arbejdsdokumenter, der i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen og forvaltningsloven er interne, mister dokumenterne ikke som følge af videregivelsen til ministeren deres interne karakter.

Den foreslåede bestemmelse svarer til folkeskolelovens § 57 e, stk. 2. Dermed vil evalueringer af behandlings- og specialundervisningstilbuddene være omfattet af de samme regler om aktindsigt, uanset om de evaluerede dele af behandlings- og specialundervisningstilbuddenes virksomhed har karakter af foranstaltninger i form af pædagogisk bistand, behandling eller specialundervisning.

Det foreslåede vil indebære, at de arbejdsdokumenter, som vedkommende minister måtte modtage fra behandlings- og specialundervisningstilbud og kommuner i forbindelse med gennemførelsen af evalueringer, og som i henhold til offentlighedslovens og forvaltningsloven er interne, ikke vil miste deres interne karakter som følge af videregivelsen til ministeren.

Det foreslåede vil ikke – som den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 17, stk. 1 – være begrænset til perioden frem til evalueringens afslutning.

Den foreslåede bestemmelse har således til formål at sikre, at behovet for at modtage interne arbejdsdokumenter kan opfyldes, uden at den afgivende

UDKAST

myndighed eller institution mister den beskyttelse af den interne arbejdsproces, som blandt andet offentlighedsloven indebærer. Dermed vil den foreslåede bestemmelse medvirke til at sikre en mere kvalificeret grundlag for evalueringer.

Til § 18

Det foreslås i § 18, stk. 1, at loven træder i kraft den 1. januar 2024, jf. dog stk. 2.

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft 1. januar 2024, sådan at tilbuddene og kommunerne vil kunne indgå kvalitetsaftaler fra 1. januar 2024.

Det foreslåede vil indebære, at tilbud, som ønsker at blive godkendt som behandlings- og specialundervisningstilbud, vil kunne indgive ansøgning herom med henblik på indgåelse af kvalitetsaftale med beliggenhedskommunen efter 1. januar 2024.

Beliggenhedskommunen vil som udgangspunkt kunne behandle ansøgninger før lovens ikrafttræden ud fra indretningshensyn.

Det bemærkes, at lovforslagets § 19, stk. 1, indeholder en overgangsbestemmelse for dagbehandlingstilbud, der har overenskomst efter de gældende bestemmelser, således at disse senest skal have indgået kvalitetsaftale pr. 1. juli 2024.

Det foreslås i § 18, stk. 2, at § 8, stk. 2, træder i kraft den 1. juli 2024.

Det foreslåede vil indebære, at den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 8, stk. 2, hvorefter kommunalbestyrelsen, jf. § 3, indgår aftale med socialtilsynet i vedkommende region om at føre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter serviceloven, og den indgåede kvalitetsaftale, først træder i kraft den 1. juli 2024.

Kommunalbestyrelsen vil således først skulle have en aftale med socialtilsynet pr. 1. juli 2024. I det omfang kommunalbestyrelsen indgår kvalitetsaftaler med behandlings- og specialundervisningstilbud, der træder i kraft før den 1. juli 2024, vil kommunalbestyrelsen således selv skulle føre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogiske støtte og behandling, der ydes efter serviceloven, og den indgåede kvalitetsaftale.

Til § 19

UDKAST

Det foreslås i § 19, stk. 1, at dagbehandlingstilbud efter § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1396 af 5. oktober 2022, som har indgået overenskomst med beliggenhedskommunen efter samme lovs § 22, stk. 5, 1. pkt., og regler herom udstedt i medfør af samme lovs § 20, stk. 7, kan modtage børn og unge efter de hidtil gældende regler indtil tilbuddet er godkendt som behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. kapitel 2, dog ikke længere end til og med 30. juni 2024. Det er en betingelse for modtagelse af børn og unge efter 1. pkt., at tilbuddet har indgivet ansøgning om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud til beliggenhedskommunen, jf. § 3, stk. 1, inden den 1. april 2024.

Det foreslåede vil være en overgangsordning for de dagbehandlingstilbud, som før lovens ikrafttræden modtager børn og unge til specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand og til foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, og som ikke vil kunne nå at blive godkendt efter de foreslåede regler i lovforslaget, før lovens ikrafttræden, og som derfor ellers ville skulle indstille deres virksomhed i den periode, hvor de afventer godkendelse.

Det foreslåede vil således indebære, at dagbehandlingstilbud, som har indgået overenskomst med beliggenhedskommunen inden lovens ikrafttræden den 1. januar 2024, vil kunne fortsætte driften efter de hidtil gældende regler.

Det vil betyde, at de børn og unge, der er henvist til dagbehandling efter serviceloven § 52 og specialundervisning efter folkeskolelovens § 3, stk. 2, i dagbehandlingstilbuddet kan fortsætte i dagbehandlingstilbuddet efter lovens ikrafttræden.

Det vil også betyde, at kommuner, der har indgået overenskomst med dagbehandlingstilbuddet vil kunne henvise nye børn og unge til specialundervisning og foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling i dagbehandlingstilbuddet efter lovens ikrafttræden. Den foreslåede bestemmelse vil således ikke være begrænset til børn og unge, der inden 1. januar 2024 er henvist til dagbehandlingstilbuddet.

Overenskomsten mellem dagbehandlingstilbuddet vil skulle være indgået inden 1. januar 2024 og vil skulle opfylde betingelserne i § 22, stk. 5, 1. pkt., og regler herom udstedt i medfør § 20, stk. 7, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1396 af 5. oktober 2022.

UDKAST

Det vil være en betingelse for, at dagbehandlingstilbuddet kan modtage børn og unge efter 1. januar 2024, at dagbehandlingstilbuddet har indgivet ansøgning om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud senest 1. april 2024.

Den foreslåede bestemmelse vil betyde, at ansøgningen vil skulle være kommet frem til beliggenhedskommunen inden 1. april 2024. Spørgsmålet, om en ansøgning er kommet frem, vil været reguleret af de almindelige forvaltningsretlige regler om fristberegning. Se hertil f.eks. Justitsministeriets vejledning nr. 11740 af 4. december 1986 om forvaltningsloven, pkt. 212 og 213, om tidspunktet for udløb af klagefrister.

Indgiver dagbehandlingstilbuddet ikke en ansøgning inden 1. april 2024, vil det foreslåede betyde, at der herefter ikke vil kunne modtages børn og unge i tilbuddet. Det vil også betyde, at den henvisende kommune vil skulle finde et andet tilbud til de børn, som modtager behandling og specialundervisning i dagbehandlingstilbuddet.

Beliggenhedskommunen vil skulle tage stilling til dagsbehandlingstilbuddets ansøgning om godkendelse senest den 30. juni 2024. Beliggenhedskommunen vil kunne behandle ansøgninger om godkendelse løbende i perioden fra den 1. januar 2024 til den 1. juli 2024 og lade de indgående kvalitetsaftaler træde i kraft ved indgåelsen. Indgåede kvalitetsaftaler vil senest skulle træde i kraft den 1. juli 2024.

Opfylder dagbehandlingstilbuddet ikke godkendelsesbetingelserne, vil beliggenhedskommunen skulle give afslag på ansøgningen om godkendelse.

Dagbehandlingstilbud, der ikke kan godkendes af beliggenhedskommunen, vil ikke kunne modtage børn. For disse tilbud vil den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 2 og 3, finde anvendelse. Det vil indebære, at beliggenhedskommunen vil skulle henvise de børn og unge, der går på dagbehandlingstilbuddet, til et andet godkendt behandlings- og specialundervisningstilbud.

Er barnet eller den unge henvist fra en anden kommune end beliggenhedskommunen, vil det foreslåede indebære, at beliggenhedskommunen vil skulle give besked til den henvisende kommune om, at dagbehandlingstilbuddet ikke kan godkendes som behandlings- og specialundervisningstilbud, sådan at den henvisende kommune vil kunne finde et andet tilbud til barnet eller den unge, som imødekommer barnets eller den unges behov.

UDKAST

Derimod vil den foreslåede bestemmelse i § 10, stk. 1, ikke finde anvendelse. Det vil betyde, at folkeskolelovens § 22 c, stk. 1, som affattet ved § 1, nr. 10, og bemærkningerne hertil i det samtidig fremsatte lovforslag nr. L [xx] om ændring af lov om folkeskolen, lov om social service, lov om socialtilsyn og lov om velfærdsaftaler på dagtilbudsområdet og folkeskoleområdet (Styrkelse af undervisningen for anbragte og udsatte børn og unge m.v.), ikke finder tilsvarende anvendelse i disse situationer, og at der således ikke vil skulle varsles om, at dagbehandlingstilbuddet ikke vil kunne godkendes. Dette skyldes, at de lovbestemte frister vil fungere som varsler, således at både dagbehandlingstilbuddet, beliggenhedskommunen og en eventuel bopælskommune vil vide, at der skal være tilvejebragt et andet tilbud til de børn og unge, der er indskrevet i dagbehandlingstilbuddet, henholdsvis den 1. april 2024 og den 1. juli 2024, medmindre der modtages meddelelse om, at dagbehandlingstilbuddet har indgivet ansøgning om godkendelse henholdsvis er blevet godkendt som behandlings- og specialundervisningstilbud.

Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune i denne lov henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges handlekommune, jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven. Se hertil pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Det foreslås i § 19, stk. 2, at § 2, stk. 1, 2. pkt., først finder anvendelse for personlig drevne virksomheder, som er oprettet før lovens ikrafttræden, jf. stk. 1, den 1. januar 2029. Private tilbud, som er organiseret som enkeltmandsvirksomheder, skal inden 1. januar 2029 omdannes til en af de i § 2, stk. 1, 2. pkt., nævnte virksomhedsformer.

Det foreslåede vil indebære, at de personlig drevne virksomheder, som er oprettet før 1. januar 2024 som dagbehandlingstilbud, ikke vil være omfattet af betingelsen om, at tilbuddet vil skulle oprettes som en selvejende institution, forening, aktieselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder før efter 1. januar 2029.

Fra den 1. januar 2029 vil alle private tilbud skulle opfylde betingelsen i § 2, stk. 1, 2. pkt.

Det foreslåede vil give allerede oprettede personligt drevne virksomheder 5 år til at indrette sig på de nye regler og enten omdanne virksomheden til

selvejende institution, aktieselskab, partnerselskab eller virksomhed med begrænset ansvar eller at lukke virksomheden.

Retligt set betyder en omdannelse af virksomheden til en anden virksomhedsform, at den eksisterende virksomhed nedlægges og at der i stedet etableres en ny virksomhed i en anden virksomhedsform.

Det foreslås i § 19, stk. 3, at behandlings- og specialundervisningstilbud, der tidligere har drevet virksomhed som dagbehandlingstilbud efter § 20, stk. 5, i lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 1396 af 5. oktober 2022, skal til brug for behandlingen af ansøgning om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud, jf. §§ 4-5, indsende eksisterende årsrapport eller regnskab for dagbehandlingstilbuddet til brug for kommunalbestyrelsens vurdering efter § 5, stk. 2, nr. 7, jf. § 6, stk. 1, nr. 2.

Det foreslåede vil indebære, at dagbehandlingstilbud, der søger om godkendelse som behandlings- og specialundervisningstilbud, udover at indsende ansøgning, jf. lovforslagets § 3, stk. 1, og årsbudget, jf. § 6, stk. 1, nr. 2, vil skulle indsende deres seneste årsregnskab, jf. § 6, stk. 1, nr. 2, til brug for beliggenhedskommunens vurdering af ansøgningen, således at behandlings- og specialundervisningstilbuddet anses som en videreførelse af driften af dagbehandlingstilbuddet.

Tilbuddet vil ikke skulle udarbejde et nyt regnskab for dagbehandlingstilbuddet med henblik på at opfylde kravene hertil i de foreslåede bestemmelser i lovforslagets §§ 6 og 7. Beliggenhedskommunen vil i stedet kunne bede tilbuddet om at indsende regnskabsbilag med henblik på en nærmere gennemgang, hvis det vurderes nødvendigt at indhente yderligere oplysninger.

Til § 20

Til nr. 1 og 2

Efter servicelovens § 68, stk. 1, skal foranstaltninger efter § 52, stk. 3, ophøre, når formålet med foranstaltningen er nået, når foranstaltningerne ikke længere opfylder deres formål eller når den unge fylder 18 år, jf. dog §§ 76 eller 76 a. Servicelovens §§ 76 og 76 a indeholder regler om efterværn og opretholdt døgnophold i en plejefamilie.

Efter de gældende regler kan foranstaltninger til børn og unge således ikke opretholdes efter fyldte 18. år, hvis den unge ikke modtager støtte efter §§ 76 eller 76 a i serviceloven, uanset at afgørelsen er truffet før det 18. år og at foranstaltningen ydes i sammenhæng med et specialundervisningstilbud,

UDKAST

der efter reglerne i folkeskoleloven kan fortsætte til udgangen af det skoleår, hvor den unge er fyldt 18 år.

Det betyder, at kommunerne efter de gældende regler kan have vanskeligt ved at sikre, at den unge får den fornødne sociale behandlingsindsats sideløbende med undervisningstilbuddet, efter den unge er fyldt 18 år.

Det foreslås med lovforslagets § 20, nr. 1, at der i servicelovens § 68, stk. 1, efter »jf. dog« indsættes en henvisning til »2. pkt.,«.

Det foreslås i forlængelse heraf med lovforslagets § 20, nr. 2, at det som et nyt § 68, stk. 1, 2. pkt., i serviceloven fastsættes, at behandling af den unge efter § 52, stk. 3, i serviceloven kan fortsætte ud over det 18. år, når behandlingen indgår som led i et behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge, jf. § 11, stk. 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.

Forslagene indebærer, at et behandlingstilbud, der ydes som led i et behandlings- og specialundervisningstilbud efter de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 11, vil kunne fortsætte frem til afslutningen af det skoleår, hvor den unge er fyldt 18 år, såfremt de involverede kommuner er enige herom. Der henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 11, stk. 3.

Det følger heraf, at det vil være op til kommunalbestyrelsen i beliggenhedskommunen, kommunalbestyrelsen i bopælskommunen og behandlings- og specialundervisningstilbuddet at tage stilling til, om den unge skal fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter det fyldte 18. år. Hvis en af disse tre ikke ønsker at medvirke til, at den unge kan forblive i behandlings- og specialundervisningstilbuddet efter det fyldte 18. år, vil den unge således ikke kunne fortsætte heri. Det vil naturligvis være en forudsætning for beslutningen, at den unge ønsker at fortsætte i behandlings- og specialundervisningstilbuddet.

Det bemærkes, at der med begrebet bopælskommune i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge henvises til den kommune, som efter §§ 9 a-9 b i retssikkerhedsloven er barnets eller den unges opholdskommune, eller efter aftale barnets eller den unges handlekommune, jf. § 9 a, stk. 6, i retssikkerhedsloven. Se hertil pkt. 2.2.1.3 i de almindelige bemærkninger.

Til § 21

Til nr. 1

UDKAST

Det foreslås, at der i socialtilsynsloven indsættes et nyt § 3, stk. 4, hvorefter socialtilsynet på vegne af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbud ligger, og på grundlag af en aftale med den pågældende kommunalbestyrelse udfører tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter serviceloven og den indgåede kvalitetsaftale, jf. § 8, stk. 2 og 3, i lov om behandlings- og specialundervisningstilbud til børn og unge.«

Det foreslåede er en konsekvens af bestemmelsen i lovforslagets § 8, stk. 2, hvorefter kommunalbestyrelsen, jf. § 3, indgår aftale med socialtilsynet i vedkommende region om at føre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter serviceloven, og den indgåede kvalitetsaftale.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at socialtilsynet på vegne af kommunalbestyrelsen i den kommune, hvor et behandlings- og specialundervisningstilbud ligger, og på grundlag af en aftale med den pågældende kommunalbestyrelse vil skulle udføre tilsyn med kvaliteten af foranstaltninger i form af pædagogisk støtte og behandling, der ydes efter serviceloven og den indgåede kvalitetsaftale.

Det vil således alene være det praktiske arbejde i forbindelse med tilsynsopgaven, der udføres af socialtilsynet på vegne af den ansvarlige kommunalbestyrelse. Den kommunalbestyrelse, som er ansvarlig for godkendelse af det enkelte behandlings- og specialundervisningstilbud, vil derfor også være ansvarlig for at træffe eventuelle afgørelser, ligesom sagsskridt, der f.eks. har karakter af procesbeslutninger, heller ikke kan overlades til socialtilsynet.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.4. i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til § 22

Det foreslås, at loven ikke gælder for Færøerne og Grønland.

Det bemærkes hertil, at Færøerne og Grønland har overtaget både skoleområdet og socialområdet. Loven vil derfor ikke kunne sættes i kraft for disse dele af riget.